

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Institut mezioborových studií Brno

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Brno 2011

Tomáš Držmíšek

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Institut mezioborových studií Brno

**Projevy extremismu jako sociálně patologický jev současného
světa**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce:
JUDr. PhDr. Ivo Svoboda, Ph.D.

Vypracoval:
Tomáš Držmíšek

Brno 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Projevy extremismu jako sociálně patologický jev současného světa“ zpracoval samostatně a použil jsem literaturu uvedenou v seznamu použitých pramenů a literatury, který je součástí této bakalářské práce.

Elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné.

Brno 20. 4. 2011

Tomáš Držmíšek

Poděkování

Děkuji panu JUDr. PhDr. Ivo Svobodovi, Ph.D. za velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytl při zpracování mé bakalářské práce.

Také bych chtěl poděkovat své manželce Michaele a dcerám Adélce a Natálce za morální podporu a pomoc, kterou mi poskytly při zpracování mé bakalářské práce, a které si nesmírně vážím.

Tomáš Držmíšek

OBSAH

Úvod	2
1. EXTREMISMUS	3
1.1 Charakteristika a historie	3
1.2 Pravicový extremismus a pravicové subkultury	11
1.3 Levicový extremismus a levicové subkultury	18
1.4 Historický vývoj extremismu v ČSR A ČSSR do roku 1989	23
2. SOUČASNÝ SVĚTOVÝ EXTREMISMUS A SITUACE V ČR	36
2.1 Současná scéna a průnik extremismu do různých subkultur a politiky ve světě	36
2.2 Extremismus v ČSFR a ČR po roce 1989 – průnik do subkultur a politických stran	38
3. EXTREMISMUS JAKO SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝ JEV A BOJ S NÍM	45
3.1 Vznik speciálních útvarů na území ČR v boji s extremismem a jeho výsledky	45
3.2 Příklady rozhodovací praxe v oblasti extremismu	49
4. EXTREMISMUS A ČESKÁ SPOLEČNOST	53
4.1 Vymezení problému a výzkumné cíle	53
4.2 Interpretace výsledků provedeného šetření	56
4.3 Hypotézy	59
Závěr	60
Resumé	62
Anotace	63
Seznam literatury	65
Seznam příloh	69

Úvod

Extremismus je termínem, jímž je označováno jednání, ideologie či skupiny společnosti, které se přiklání k porušování či neuznávání základních etických, právních a jiných podstatných společenských standardů, zejména ve spojení se slovní či fyzickou agresí, násilím či sociální demagogií. Tato je motivovaná zejména rasovou, národnostní, náboženskou, třídní či jinou sociální nenávistí. Pojem extremismus nemá v zásadě žádný konkrétní obsah, neříká nic o tom, čeho chce subjekt dosáhnout, jak, ani proč - jeho podstatou je pouze hodnocení, nemá ani přesné vymezení pojmu, který by se mohl obecně uplatnit. Institut pro kriminologii a sociální prevenci ministerstva spravedlnosti pojem extremismus chápe jako „Souhrn určitých sociálně patologických jevů vytvářených více či méně organizovanými skupinami osob (extremistů)“. Extremismus je jednoznačně sociálně patologickým jevem, kdy jeho projevy jsou škodlivé, přímo ohrožující společnost, její stabilitu či její jednotlivé členy.

Extremismus je tedy závažný jev současné společnosti ve světě, ale i na území ČR. Tento jev má i svůj historický základ a jako takový tedy není ničím novým a neznámým. Jednoduše můžeme říci, že extremismus byl, je a bude. Problémem extremismu jsou různá uskupení, občanská sdružení, jakož i politické strany. Nicméně je jasné, že základní jednotkou je zde člověk. Avšak znaky či projevy extremismu u jedince jsou výsledkem jeho dlouhodobého společenského a sociálního vývoje. V některých dobách se však k extremismu přiklání a je jím ovlivněno více lidí než v dobách jiných. Historie nám ukazuje, že vymístit extremismus není možné. Výhodiskem je tolerance a diskuse, jež respektuje názory jiných. Míra extremismu ve společnosti závisí na schopnosti jednotlivých společenství začít extremismus vidět jako problém. Základem je tedy zabývat se problémy, které daly extremismu vzniknout, jakož i problémy, které extremismus plodí.

1. Extremismus

1.1 Charakteristika a historie

„Pojmem extremismus jsou označovány vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují prvky netolerance a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku. Extremistické postoje jsou způsobilé přejít v aktivity, které působí, ať již přímo, nebo v dlouhodobém důsledku, destruktivně na stávající demokratický politicko-ekonomický systém, tj. snaží se nahradit demokratický systém systémem nedemokratickým (totalitním nebo autoritářským režimem, diktaturou, anarchií).“¹ Toto je citována definice extremismu v České republice. Aktivitami, jež můžeme zařadit mezi extremistické, se v České republice zabývá Bezpečnostní informační služba na základě zákona č. 153/1994 Sb., dle § 5 písm a).

Extremismus se jako pojem začal objevovat až ve druhé polovině dvacátého století. Původ slova ovšem sahá do dávné historie, vychází z kombinace latinsko-řeckých slov. Latinský výraz „Extremus“ („nejzažší“) měl význam pro nejdále ležící pozici. „Extremitas mundi“ bylo označení pro regiony, které byly od metropole Říma nejvzdálenější. Řecký význam slova „trema“ znamená otevření, štěpení, zlom, to znamená, že v kontextu kombinace řecko-latinského pojmu je extremistou člověk, který se vzdálil od bodu měření, ze společnosti. Například v italštině výraz „extremo supplizio“ byl používán pro trest smrti, v angličtině zas výraz „extreme unction“ znamenal poslední pomazání. Varianty slova ve francouzštině se datují ve třináctém století, v angličtině v patnáctém století a v němčině až ve století osmnáctém. V devatenáctém století se začaly novotvary jako „extremist“ a „extremism“ objevovat v britském tisku.

Obecně se dá pojmem extremist označit člověk, který zastává politický názor, který daná společnost nesdílí. Termín extremismus nemá žádnou universální definici, tudíž může být chápán různými způsoby. V masmédiích bývá často tento pojem spojovaný s pojmem radikalismus. Extremismus byl již z historického vývoje popsán, označuje tedy pozici co nejvzdálenější od politického středu. Takto jsou chápány jakékoli ideologie nebo aktivity, které jsou nastaveny proti stávajícímu

¹ <http://www.mvcr.cz/extremist/2002/2.html>

politickému zřízení, kdy cílem je likvidace a náhrada za vlastní alternativu. Většinou se dá předpokládat, že se jedná o alternativu nedemokratickou, diktátorskou, kde budou porušována lidská práva.

Slovo *radikální* pochází z latinského výrazu „radix“ což znamená „kořen“. Z toho vyplývá, že jde o takové jednání nebo řešení, které „jde ke kořenu“. To vysvětluje, že se nejedná o synonymum slova extremismus, ačkoliv právě pojem radikalismus bývá v anglicky mluvících zemích používán pro synonymum extremismu. K diferenciaci těchto dvou pojmů došlo v německém akademickém prostředí.

Extremismus dělíme na levicový a pravicový. Rozdělení levice a pravice pochází z období Francouzské revoluce z roku 1789. Během setkání Generálních stavů, seděli radikálové spolu se zástupci třetího stavu po levé straně krále, aristokracie věrná králi napravo. Pravice usilovala o restauraci monarchie s podporou šlechty a církve, oproti tomu levice, reprezentována nastupující střední třídou, požadovala nahrazení monarchie republikou, zrovnoprávnění třetího stavu, zrušení privilegií církve a šlechty. Levice si vysloužila ostrou kritiku, kdy byla odsouzena levice za racionalismus odmítající tradice, antiklerikalismus a podporu násilí. Tímto byl dán základ pro vznik moderního konzervatismu, naopak z odpůrců se stali liberálové, kteří usilovali o omezení státní moci, uvolněnost ekonomických pravidel a zákonnost občanských práv a svobod. V 19. a 20. století došlo v Evropě k významným politickým změnám, podpora monarchie a privilegovaných vrstev u konzervativců slábla a byla nahrazena tradiční podporou hodnot - obce, rodiny a církve. Liberálové se stále více snažili o omezení státní regulace ekonomiky, což by mělo za následek podporu volného trhu a pozvolna se rodící kapitalismus. Avšak na evropskou politickou scénu vstupuje třetí aktér, organizované dělnictvo a jeho zástupci socialistického typu. Výsledkem bylo spojení dříve nesmiřitelných rivalů, konzervativců a liberálů, aby se společně postavili novému soupeři. Z tohoto politického boje se postupně z obou politických křídel začíná vyvíjet různá politická uskupení, které dnes označujeme za extremistická. U socialistických radikálů, kteří odmítali kapitalismus i stát, vzniká komunismus. Konzervativci, kteří se odmítli smířit s moderní sekularizovanou občanskou společností, inklinují k zárodku fašismu a liberální tradice do neautoritářského socialismu, anarchismu.

Myšlenkovým základem pravicového extremismu je rasismus, jde o přesvědčení „biologické výjimečnosti a převaze“ bílého etnika. Podle stoupců tohoto myšlení stojí bílá rasa na vrcholu vývoje druhů. „Rasismus je takový typ myšlení, který

předpokládá, že lidské vlastnosti jsou rasově podmíněné.“² Termín rasismus se spojuje zejména s nástupem nacismu v Německu ve třicátých letech dvacátého století, avšak francouzský intelektuál Michel Foucault (1926-1984) je názoru, že zmínky o rasismu jsou již ve středověké Evropě, a to v podobě tzv. dělicí čáry mezi šlechtou a lidem. Základ vycházel z „rasového“ rozdělení a reflektoval původní rasovou válku o nadřazeném postavení vítězů. Ve Francii se jednalo o nadřazenost Franků nad Galy, v Anglii Normanů nad Angly a Sasy. V této teorii se nejedná o rasu biologickou, ale sociální, avšak rozdíly, které vznikaly mezi ovládanými a ovládajícími, přerostly v nepřekonatelnou hráz.

Historie evropského rasismu se datuje v rozmezí 14. a 15. století. Vývoj byl spojen zejména s antisemitismem, společným charakterem bylo původně náboženství, až později v průběhu 18. století dostal rasismus biologickou podobu. Tradice křesťanského náboženství biologický rasismus vyvrací. Stěžejním bodem tohoto tvrzení je to, že křesťanství je určeno všem lidem, jakož i jejich rovnost před Bohem.

Dalším mezníkem v historii byl objev Nového světa a s ním rozrůstající se obchod s černošskými otroky na evropském trhu. Zotročování černochoů bylo odůvodněno výkladem z Bible, kde se uvádí, že je to určitý druh prokletí vztahující se na jejich potomky. Ty Bůh označil za rasu otroků, ztmavnutí kůže toho mělo být důkazem. Při objevení Nového světa se rozdělili kolonizátoři na dva tábory. Jedni považovali domorodé indiány za bytosti bez rozumu, kteří křesťanství nepřijmou bez donucení. Druzí tvrdili, že tito lidé rozum mají a jsou schopni civilizovaného soužití. Privilegium dvojího přístupu však u černochoů chybělo, i když se černošští otroci začali obracet na křesťanskou víru, důvodem zotročování byla již výše zmíněná teorie o Bohem označené rase otroků. Výsledkem poté bylo přesvědčení o nerovnosti ras a označení černochoů za rasu podřadnou. Vzhledem ke všem uvedeným okolnostem se stále ještě nejednalo o rasismus v podobě, jak ho známe dnes, šlo pouze o rasismus v rámci náboženské diskuze. V Evropě v raném středověku se otrokářství nahrazuje poddanstvím, naopak v Novém světě stále funguje otrokářský způsob opatřování pracovních sil, a to až do 19. století. Toto opatřování pracovních sil v Novém světě nebylo nikým zpochybňováno a to ani filozofy. Vše bylo ospravedlňováno již několikrát zmiňovanou teorií o Bohem označené otrocké rase. Po konci občanské války Severu proti Jihu sice otroctví končí, ale předsudky na adresu černochoů ve Spojených

²Charvát, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007, s. 51.

státech stále pokračují. Příkladem může být zrušení zákazu smíšených manželství, které se datuje až na rok 1967.

Termín rasa byl dříve spojen převážně s biologií a zoologií, ale od 18. století našel termín využití i v kategorizaci lidstva. První, kdo rozdělil lidstvo do pěti skupin, byl Johann Friedrich Blumenbach (1752-1840), jednalo se o skupinu kavkazskou, mongolskou, etiopskou, americkou a malajskou. S dodnes platnou teorií přišel Georges de Buffon, který uvedl, že různé barvy pleti vznikly kvůli odlišnému podnebí. Osvícenství zařadilo člověka do zvířecí říše podléhající kategorizaci, tímto byl narušen striktní teologický přístup k člověku.

V průběhu 19. století vzniká tzv. *vědecký* rasismus, který vycházel z osvícenské antropologie, která byla průkopníkem výkladu rasových rozdílů. Francouzský diplomat Joseph Artur Comte de Gobineau (1816-1882) patřil mezi nejvýznamnější představitele teorií o rasové nerovnosti lidské rasy. „Ve svém díle *Esej o nerovnosti lidských ras* (1853-1855) prezentoval tezi, že starověké civilizace zanikly v okamžiku, kdy se krev jejich tvůrců smísila s krví nižších ras, krev vyšších ras tak ztratila svou jedinečnost a duch civilizace podlehl barbarismu.“³ Díky tomuto názoru dospěl k historickému pesimismu „neboť čistá krev a čistá rasa byly podle něj již zatraceny a svět čekal pouze na úpadek“⁴. Gobineau rozdělil rasu na tři typy bílou, žlutou a černou. Byl též přesvědčen, že árijská rasa je všem nadřazená. Anglickým představitelem vědeckého rasismu byl Robert Knox (1798-1862) a jeho dílo *Lidské rasy* (1850). V tomto díle prezentoval myšlenku o podřadné židovské rase a nadřazenosti dvou árijských ras, saské a slovanské, což bylo opravdu výjimečné v tomto ohledu. James Hunt, který navázal na Knoxe, založil a předsedal Londýnské antropologické společnosti. Jeho cílem bylo odstranění „předsudků“ z vědy, kdy za předsudky považoval rovnost mezi lidmi a lidská práva. Opravdový zlom v rozvoji rasismu nastal vznikem *sociálního darwinismu*. Hlavní myšlenkou byla aplikace teorie o přirozeném výběru a přežití nejsilnějších živočišných druhů na společenský vývoj. Tato myšlenka se plně ztotožňovala s nově rozvíjející se rasovou teorií. Jako hlavní představitele můžeme uvést francouzského antropologa Georgese Vachera de Lapouge a německého antropologa Otta Ammona. Jejich hlavní myšlenka byla, že budoucí svět má patřit nejsilnějším, čili nejlepším. Za nadřazenou rasu považovali oba rasu árijskou, jež měla

³ „tamtéž“, s. 55

⁴ „tamtéž“, s. 55

být zároveň i rasa předurčená. Tyto své myšlenky dokazovali například i přeměřováním lebek apod. Z teorií obou představitelů těžil anglický spisovatel žijící v Německu Houston Stewart Chamberlain (1855-1927). Ten například ve svém díle *Základy 19. století* (1899) souhlasil s Gobineauovou teorií pádu civilizace způsobené míšením krve. Na druhou stranu byl přesvědčen, že úpadku civilizace lze zabránit a to očištěním nadřazené krve přísnou rasovou hygienou, za předpokladu tvrdé rasové politiky. Chamberlain považoval Němce za představitele té nejčistší krve, jeho myšlenky přímo ovlivnily Adolfa Hitlera. Veškeré rasové teorie se shodovali v tom, že kulturu a civilizaci vytváří jen ta nejvyšší rasa, která je bílá, árijská. Představitelé té nejnižší rasy byli Židé, kteří byli zároveň označeni jako ničitelé civilizace, ačkoliv oproti rase árijské byli Židé schopni si udržet čistotu své krve po celé tisíciletí. Tyto teorie a myšlenky velice napomohly k následnému nástupu nacismu.

Německý nacistický režim byl extrémním vyústěním rasismu, který se opíral zejména o ideologie antropologa H. S. Chamberlaina, ale i ostatních, kteří své teorie opírali o čistou rasu árijců. Adolf Hitler věřil v poslání germánských národů v boji proti židovskému spiknutí. Germánský národ měl očistit Evropu od tohoto zhoubného nádoru. V roce 1933 se stal Hitler říšským kancléřem a už za dva roky vydává tzv. *norimberské zákony*, jednalo se o velmi tvrdé rasistické opatření zaměřené zejména proti Židům. Pro Hitlera to byl pouze začátek jeho rasistické politiky. Koncentrační tábory v Německu fungovaly již od počátku Hitlerova vládnutí a sloužily k věznění nepohodlných lidí režimu. Bývají často mylně ztotožňovány s tábory vyhlazovacími. Právě vyhlazovací tábory byly vyvrcholením Hitlerovy rasistické politiky. Tábory začaly fungovat až od roku 1942 jako výsledek konference ve Wannsee, jež byla setkáním vysokých představitelů nacistického Německa. Program byl nazván „Konečné řešení židovské otázky“⁵. Ujednání o konečném řešení bylo dosaženo 20. ledna 1942 na této konferenci. V roce 1947 byla Spojenci nalezena v jednom z říšských ministerstev kopie zápisů z této konference, tyto zápisky jsou jediným důkazem o jejím konání, průběhu i závěrech. Stalo se tak však až po Norimberském procesu, tedy nemohly sloužit jako důkaz. Do 1. listopadu 1941 byly postaveny první vyhlazovací tábory: Belzec, Sobibor, Treblinka, Chelmno, Majdanek a nakonec Auschwitz-Birkenau

⁵Konečné řešení židovské otázky (německy: Endlösung der Judenfrage, zkráceně *Endlösung*) byl německý nacistický plán na systematickou genocidu evropského židovstva během druhé světové války, který měl být vyústěním Holocaustu (Šoa, ה Shoah).

(Osvětim-Březinka). Masové vyvražďování Židů začalo počátkem roku 1942 a bylo vyvražďeno 6,8 milionů Židů. Vyhlazovací tábory byly na rozdíl od koncentračních táborů striktně postaveny mimo území Německa. Cílem vyhlazovacích táborů nebylo nic jiného, než systematická likvidace určitých skupin obyvatelstva Třetí říše, zejména Židů, ale i Rómů. Konečné řešení v podání Adolfa Hitlera bylo po válce nazváno *holocaust*. Německý nacistický režim byl nejhorší projev rasismu v historii lidstva.

Po hrůzných činech druhé světové války, po novém zkoumání, byly teorie „vědeckého rasismu“, sociálního darwinismu z větší části odmítány. Současní vědci také odmítají i „koncept rasové kategorizace“.

Od roku 1910 až do osmdesátých let 20. století fungoval zcela otevřeně rasistický režim v Jižní Africe. Zde byly například v roce 1924 schváleny zákony na ochranu *civilizované pracovní síly*, výsledkem bylo nadsazení platů bělochů a výlučný přístup ke kvalifikovaným místům. O dvanáct let později byl uzákoněn zákaz smíšeného manželství. Vítězstvím Národní strany v roce 1948 byl v Jihoafrické republice nastolen apartheid, který končí s pádem komunismu v Evropě.

Je možné rozpoznat rasistický režim? George M. Fredrickson shrnuje ve svém díle *Stručná historie rasismu* existenci rasistického režimu do pěti bodů:

- oficiální rasistická ideologie
- zákony určené k ochraně čisté rasy
- zákonná segregace
- příslušníci nižší rasy nemají volební právo
- příslušníci nižší rasy nemají přístup ke zdrojům a ekonomickým příležitostem

Podle něj došlo k naplnění těchto bodů jak v nacistickém Německu, tak i v Jihoafrické republice v době apartheidu, jakož i na americkém Jihu v době segregace. Symbolem rasistického režimu se tedy stává především nacistické Německo a apartheid v Jihoafrické republice.

O nadřazenosti své rasy vůči ostatnímu asijskému etniku byli také přesvědčeni Číňané a Japonci, zejména díky své expanzivní ideologii. Příkladem může být také Uganda, která v sedmdesátých letech minulého století vyhostila desítky tisíc etnických Indů ze svého území nebo Malajsie, kde byl ještě donedávna omezen přístup etnickým Číňanům a Indům na univerzity.

V současnosti stále existuje tradiční biologický rasismus, který má kořeny v 19. století, je to dáno zejména přesvědčením o biologickém nadřazení bílého etnika.

Tomuto přesvědčení ale napomáhají i některá aktuální zjištění, jako například Američané Murray a Herrnstein ve své knize *Bell Curve*, píšou o rozdílných hodnotách IQ černého a bílého etnika. Vědci se v současnosti s těmito myšlenkami a názory většinou neshodují a mnohdy zpochybňují i samotnou existenci biologických ras.

Biologický rasismus je v dnešní době nahrazován rasismem kulturním. Hlavním důvodem je zejména z historického hlediska nacistické Německo, kdy současní a moderní rasisté odmítají označení rasista a hledají nové okolnosti pro své propagování myšlenek o nerovnosti ras. Hlavní myšlenkou kulturního rasismu je právě samotná kultura různých ras, opírají se o neslučitelnosti kultury jiných ras s evropskou kulturou. Globálně se pro tento druh rasismu začal používat výraz „xenofobie, což je politický a odborný sociologický termín. V doslovném překladu znamená strach z cizinců. Obecně se slovo používá k označení mezilidské nesnášenlivosti a předsudků vůči lidem z jiné země, či při nedostatku úcty k jejich tradicím a odlišné kultuře. V politické rovině je pojem používán ve významu „odpor proti imigraci bez integrace do společnosti“. Abstraktně se slovo používá jako strach z neznámého, či z cizích věcí. Na rozdíl od pojmu rasismus se může vztahovat i k jiným (inteligentním) živočišným druhům, i když takové použití se zatím objevuje převážně jen ve sci-fi nebo fantasy. Xenofobie znamená doslovně přeloženo “strach z neznámého”. Tento strach, obavu, opatrnost mají pudově zakódovanou všichni živočichové. Je to přírodní mechanismus pomáhající přežít, je to pud sebezáchovy. Většina xenofobních pocitů je naprosto iracionálních a založených na předsudcích. Na opačných předsudcích je založen šovinismus. Xenofobní prohlášení a poznámky jsou v euroatlantické civilizaci považovány oficiálně za nemorální až protizákonné, stejně jako xenofobní humor. Mezi lidmi panuje povědomí o tom, že xenofobie je oficiálně nekorektní, ale v soukromém životě se většina lidí větších či menších projevů xenofobie nestrání. U xenofobního humoru má mnoho lidí odlišnou hranici vkusu. O tom se lze přesvědčit například čtením jednotlivých svazků Xenofobových průvodců (*Xenophobe's Guide*), které někteří lidé považují za velmi vtipné a jiní za nevkusné. Některé z Xenofobových průvodců (Angličané, Francouzi atd.) byly přeloženy i do češtiny a v roce 2008 vyšel v Londýně i Xenofobův průvodce o Čechách.“⁶

V jednotlivých zemích panují xenofobní nálady, kde je vybíráno konkrétní

⁶*Xenofobie*. Internetová encyklopedie Wikipedie: GNU Free Documentation License. [cit.12.10.2010] Přístup z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Xenofobie>

etnikum. Na našem území jsou to Rómové, kteří jsou označováni jako „parazité“ závislí na sociálních dávkách a je jim tudíž připisováno zhoršení ekonomické situace. Dalším projevem xenofobie na našem území je „zabírání pracovních míst“ obyvateli ze států bývalého Sovětského svazu. Problémy xenofobie samozřejmě řeší i západní Evropa, například v Německu s Turky, ve Francii s Muslimy a v Británii s Pákistánci.

Jestliže bylo zde napsáno, že základním prvkem pravicového extremismu je rasismus, tak u levicového extremismu jednoznačný a základní prvek nelze vysloveně uvést, přesto se dá levicový extremismus rozdělit na anarchismus a komunismus. Levicový extremismus je z historického hlediska složitější, komplikuje to zejména četnost směrů. Komunismus je založen na marxistickém základu a z tohoto základu čerpají ideologicky rozdílné směry, stalinismus a maoismus, ale i například teorie frankfurtské školy⁷. Vývoj komunismu je také oproti pravicovému extremismu rozdílný. Komunismus vznikl jako dělnické hnutí, které mělo masovou podporu a postupem času se toto hnutí zpolitizovalo, což mělo za následek odvrácení od původního radikálního charakteru.

Anarchismus má složitější levicové zařazení jak komunismus. Můžeme jej rozdělit na dvě části, které se od sebe odlišují – individualistická a kolektivistická část. Kolektivistická část se v některých bodech ztotožňuje s marxismem, přesto se snaží být proti marxismu v opozici. Na druhou stranu anarchisté převážně v západní Evropě velmi často spolupracují se skupinami komunistického typu. Velmi složité je i zařazení anarchistů do termínu extremisté. Anarchistické skupiny vytváří a podílejí se i na aktivitách, které společnost považuje za pozitivní a důležité, příkladem mohou být aktivity na podporu lidských práv, na ochranu ekologie nebo i boj proti fašismu a projevům pravicového extremismu.

V rozdílnosti mezi pravicovým a levicovým extremismem můžeme pokračovat i v sociálním složení. Podobně jak u pravicového extremismu většinové zastoupení je z řad mládeže, jedná se však o skupinu studentů středních škol a vysokých škol. Levicové radikální ideologie také podporovali a podporuje řada známých světových intelektuálů.

⁷Frankfurtská škola je označení kruhu neomarxistických sociologů a filosofů, kteří se shromáždili kolem Maxe Horkheimera na Ústavu pro sociální výzkum (*IfS, Institut für Sozialforschung*) ve Frankfurtu nad Mohanem. V centru pozornosti frankfurtské školy stálo zprvu učení Karla Marxe a Sigmunda Freuda, ústící později v tzv. *kritickou teorii* (*Kritische Theorie*), často označovanou jako nedogmatický, neortodoxní neomarxismus. Velkou roli sehrála kritická teorie koncem 60. let 20. století v rámci radikálních studentských hnutí, především pak v Německu.

1.2 Pravicový extremismus a pravicové subkultury

V kapitole o historii extremismu bylo popsáno, že základní myšlenkou pravicového extremismu je rasismus. Dalším ideovým vývojem rasismu se stává fašismus a nacismus.

Fašismus pochází z latinského slova *fascis* – svazek. *Fascis lictoriace* – svazek prutů se zaseknutou sekerou se stal symbolem fašismu. Slova pochází ze starověkého Říma, kdy liktor znamenal úředník. Oficiálně se termín fašismus objevil v roce 1919, kdy vycházel z názvu veteránských spolků po první světové válce, *Fasci italiani di combattimento*.

Fašismus jako diktátorský režim se poprvé k moci dostal roku 1926 v Itálii zásluhou Benita Mussoliniho. V roce 1919 Mussolini založil již zmíněnou organizaci *Fasci italiani di combattimento*, která se v roce 1921 změnila v politickou organizaci *Partito nazionale fascista*. Mussolini v roce 1922 uskutečnil tzv. pochod na Řím a výsledkem se pro něj stal post ministerského předsedy. O čtyři roky později byla vyhlášena fašistická diktatura. Tento fakt se stal velkým vzorem pro Německo a jejich nacistické hnutí.

Ideologie fašismu vychází z totalitního státu, šovinismu a syndikalismu. Politické smyšlení je kombinace nacionalismu a socialistického antimarxismu. Základ tvoří nacionalismus spolu s rasismem, méně však s antisemitismem, antikomunismus a antidemokratismus.

Nacismus vznikl v Německu jako ideologie politické strany. V roce 1919 vznikla pod vedení Antona Drexlera Německá dělnická strana (Deutsche Arbeiterpartei, DAP). V témže roce do strany vstupuje Adolf Hitler, plnící zde informátorskou činnost pro německou armádu. Zanedlouho se stal šéfem propagandy strany a v roce 1920 změnil název strany na Nacionálně socialistickou německou dělnickou stranu (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei, NSDAP) a roku 1921 se dostal do vedení strany. Hitler se po vzoru Mussoliniho fašistů a jejich úspěšném pochodu na Řím, pokusil v Bavorsku roku 1923 o tzv. pivní puč, který byl však potlačen a Hitler zatčen a odsouzen. Hitler využil svého věznění k napsání své autobiografie a politických postojů nazvanou *Mein Kampf* (Můj boj). Toto dílo se stalo základem nacistické ideologie. Hitler se vzdal myšlenky k uchopení moci násilím a soustředil se na legální cestu. To se mu povedlo zejména i díky hospodářské krizi ve třicátých letech. NSDAP ve volbách roku 1932 získala 37,4% hlasů a to z ní udělalo nejsilnější stranu v zemi. Následovalo

Hitlerovo uvedení do role říšského kancléře a postupem času se Hitlerovi podařilo vytvořit vedení jedné strany v čele s Führerem (vůdcem). Výsledkem bylo vydání tzv. norimberských zákonů 1935, zákony, které byly zaměřeny proti Židům, kteří byli zbaveni německého občanství a zákaz smíšeného manželství.

Pokud jde o ideologické určení nacismu do současnosti, je vedena diskuze, zda se jedná o krajně levicové nebo krajně pravicové politické zaměření. Spory se vedou i o tom, zda se jednalo o barbarskou ideologii, nebo se jednalo o exces v evropské vyspělé civilizaci 20. století. Nacismus lze definovat jako souhrn antikomunismu, antiliberalismu, nacionalismu, rasismu, zejména antisemitismu, vůdcovského principu a agresivní zahraniční politiky. Agresivní zahraniční politiku z důvodu rasového boje na mezinárodní scéně, který by zničil podřadné rasy, za účelem vytvoření nového „nadčlověka“. Jelikož některé uvedené body nacismu sloužily spíše k propagandistické politice, můžeme jako dva základní body nacismu uvést germánský expanzivní šovinismus a agresivní antisemitismus.

V porovnání fašismu a nacismu dojdeme k závěru, že obě ideologie mají společné rysy ve „vládě pevné ruky“ a jsou rasistické. Fašismus je více založen na kultu státu a nacionalismu, nacismus upřednostňuje mýty a nejdůležitějším faktorem je rasový boj.

Obě ideologie byly po konci války v mnoha zemích zakázány. V současnosti mají různá hnutí inspirovaná těmito ideologiemi vzestupnou tendenci. V rámci pravicového extremismu se začaly používat výrazy neofašismus, neonacismus a ultrapravicový populismus. Obecně se dají všechny uvedené ideologie zařadit pod termín extrémní nebo krajní pravice.

Neofašistická ideologie je založená na odkazu původního fašismu, tzn. nacionalismu, šovinismu, antikomunismu a antidemokratismu s tím rozdílem, že současní neofašisté oproti boji proti demokratickému zřízení používají spíše kritiku parlamentní demokracie. Jejich myšlenky jsou založeny na silném a nezávislém státě. Výhrady mají proti nadnárodním organizacím ekonomicko-politického charakteru. Neofašistický rasismus není založen na biologickém charakteru, nýbrž na kulturním. V původním fašismu nebyl nikterak antisemitismus většinou podporován, to platí i v současnosti a antisemitismus je nahrazen antisionismem, tzn. kritika izraelské politiky. Kriticky se také vyjadřují na globální politiku vedenou USA, která zahrnuje i kinematografii i řetězce rychlého občerstvení. V těchto bodech se shodují i s levicovými

extremisty, což neofašisté odmítají. Dalšími body neofašistických myšlenek je boj proti homosexualitě a narkomafii i zde se jedná o tvrdé postihy, homosexualitu postavit mimo zákon a pro drogové dealery trest smrti. Kriticky se vyjadřují i k ostatním politickým ideologiím, zejména proti komunismu.

Neofašistické skupiny se nikterak nestraní od společnosti, jejich cíle sahají do politického spektra. V zahraničí byl neofašismus politicky zastoupen v Itálii uskupením Movimento Sociale Italiano 1946-1995 (MSI), po rozpuštění v roce 1995 přejmenovaná na Alleanza Nazionale, ve Španělsku Falangou, na našem území Vlasteneckou frontou, která označení odmítá. Příznivci neofašismu bývají vykreslováni jako „dobří synové národa“, bránící domácí kulturu proti cizincům. To se odráží i na symbolech neofašismu, původní svazek liktorských prutů bývá nahrazen národními symboly v kombinaci s plameny apod.

Neonacismus je přímou návazností na německý nacismus pod vedením Adolfa Hitlera. Určité sympatie našli i v Mussolinově fašismu a jihoafrickém apartheidu. Ideologie současných neonacistů je opět model německého nacismu, demokratické zřízení má být nahrazeno silným vůdcem, boj proti komunismu a nejdůležitějším faktorem se stává boj za „čistou rasu“. V tomto směru je patrný rozdíl mezi neofašismem a neonacismem, kdy základní myšlenkou neofašismu je vlastní národ. Společnou cestu našli v nenávisti proti imigrantům, trest smrti pro drogové dealery a homosexualitu postavit mimo zákon. Neonacisté se proti těmto nepřátelům nerozpakují použít násilí a to zejména proti příslušníkům etnických menšin, antifašistům, anarchistům, komunistům i homosexuálům. V tomto případě je vynechán jejich největší nepřítel, Žid. Na druhou stranu, ač je to trochu v jejich ideologii nelogické, podporují všechny nepřátele Židů, respektive Izraelců. Tím se vysvětluje jejich podpora Palestinců v boji proti Izraeli a schvalování teroristického útoku proti USA 11. září 2011.

Neonacista je vykreslován jako potomek dávných válečníků, který je silný a hrdý, jeho boj za čistou rasu je požehnan bohy, zejména v boji proti Židům. Zde je aplikován biologický rasismus, jelikož v tomto boji nejde jen o porážku, ale o celkové zničení protivníka, protože nelze napravit jeho chování, které pramení z jeho genetické přirozenosti. Neonacisté zpravidla nevytváří politické strany, jsou spíše zaměřeni subkulturně. V mezinárodním měřítku můžeme uvést skupiny Blood and Honour a Hammer Skinheads. V českém prostředí je neonacismus zastoupen neregistrovanou

organizací Národní odpor. V tomto bodě je opět rozdíl oproti neofašismu, protože ti díky svému národnímu přesvědčení problémově navazují kontakt s příznivci v jiných zemích. Neonacisté díky své myšlence o „čisté rase“ tento problém v mezinárodním měřítku nemají. Kontakt navazují zejména na hudebních koncertech, kde právě hudební skupiny šíří neonacistické myšlenky. Tím se prakticky od společnosti distancují. Zde opět nacházíme rozdíl mezi neofašismem a neonacismem, neofašismus má politickou, tedy veřejnou tendenci, neonacismus díky uzavřenosti vykazuje modelový charakter náboženských sekt.

Symbolika u neonacistů je zpracovaná z důvodu zákazu původních nacistických symbolů platících ve většině evropských zemí. Neonacisté se tedy zaměřili na legální symboly, které charakterizují nacistické Německo. Hovoříme zde o barvě nacistické vlajky, černá-červená-bílá, dále německý válečný kříž. Z ostatních symbolů je nejčastěji používán keltský kříž, dále symbolika americké rasistické organizace Ku-klux-klan, ale i symboly jihoafrického apartheidu. Výjimkou nejsou dále symboly starogermánského náboženství, příkladem může být Thorovo kladivo, které nemá spojitost s nacismem ani s jakýmkoliv extremismem. Mezi používané znaky můžeme uvést i oblíbené určité oděvní značky, např. Lonsdale, Fred Perry aj.

Populismus nemá charakter určité ideologie, ale v kombinaci s nacionálním populismem můžeme hovořit o spojení extremistických až radikálních politických názorů. Nacionalističtí populisté využívají k reprodukci svých ideologií tzv. obyčejného člověka. Jejich rétorika je zaměřená podobně jako u neofašistů i neonacistů na imigranty, především v současnosti díky stálé informovanosti o teroristických útocích na celém světě, obzvláště proti muslimům. Slibují tvrdé zakročení proti korupci, tak i proti drogovým dealerům, vynechání nejsou ani homosexuálové. Rozdíl mezi nacionálním populismem a neofašismem či neonacismem spočívá v legálnosti populistických stran, tzn., že populisté otevřeně nemluví o rasismu a naopak velmi důrazně se distancují od označení neofašisté nebo neonacisté. Populisté otevřeně nemluví o biologickém rasismu, ale kulturním.

Populismus lze samozřejmě uplatnit u obou křídel extremismu, tedy u levice i pravice. Populismus využívají i strany, které nebývají označené za extremistické, zvláště v období voleb k získání potřebných voličských hlasů.

Nejvýraznější subkulturou v pravicovém extremismu zastává hnutí nazvané skinheads. Toto hnutí vzniklo ve Velké Británii na konci šedesátých let 20. století.

Ačkoliv bývá toto hnutí spojováno především s rasismem, historie vzniku této subkultury vypovídá o zcela nerasistickém hnutí, ne však nenásilnickém.

Základ této subkultury dali Mods spolu s přistěhovalci z Jamajky nazvaní Rude Boys již o deset let dříve. Mods neboli modernisté, tato subkultura se velmi rychle rozšířila do velkých měst Velké Británie. Image příznivců byla založená na péči o svůj zevnějšek a módním oblékání, které patřilo mezi luxusnější. Někteří museli kvůli této image mít i vedlejší zaměstnání. Životní styl byl založen na víkendovém užívání života, popíjení alkoholu, poslouchání muziky, vyhledávání žen a násilí. Postupným vývojem a spory se tato subkultura rozdělila na tzv. smooth-mods (jemní), kteří sympatizovali s hippies a zastávali levicové myšlenky a hard-mods.

Hard mods zůstali věrní „víkendové zábavě“, s tou změnou, že nevyhledávali drahé restaurace, ale levné a kultovním nápojem se stává laciné pivo. Vše se odvíjelo od dělnického původu, který se projevil i ve stylu oblékání, tričko, džíny a dělnické boty. Zálibu našli v té době ve velmi populárním fotbale, na domácích, ale i na hostujících stadionech vyvolávali násilné střety s fanoušky druhého klubu, ale i s policií. Kvůli jejich botám se jim začalo říkat boot boys.

Všechny vyjmenované subkultury rude boy, hard boy a boot boy dali podklad ke vzniku nové subkultury nazvané skinheads. Název vzešel z jejich účesu, hlavy ostříhané dohola. Tento účes byl převzat od rude boy, kteří měli tento účes z praktického důvodu, nemožnost protivníka uchopit za vlasy. Současní rasisticky založení skinheads původ krátkých vlasů od jamajských přistěhovalců odmítají, stejně jako fakt, že složení vznikajících skinheads mělo stejné zastoupení jak z řad bělochů, tak i černochů. Ještě než se ustálil název skinheads, skin = kůže a heads = hlavy, měla tato subkultura různé názvy, noheads = ne-hlavy, cropheads = osekání hlavy, boiled eggs = vařená vejce nebo spy kids = špionážní děti.

Hnutí skinheads zažilo svůj vrchol na konci let šedesátých, pak stagnovalo, a jelikož nebylo hojně rozšířeno mimo ostrovy, postupně se z britské subkulturní scény vytrácí. V polovině sedmdesátých let se hnutí vrací společně s novou subkulturou nazvanou punk. Zde právě vzniká konflikt, členové hnutí skinheads vidí v hnutí punks novodobé hippies. Důvodem jsou drogy a jejich vizáž. Tento konflikt vyvrcholil na konci sedmdesátých let a první poloviny let osmdesátých v rozštěpení hnutí skinheads. Do štěpení zasáhla svou krajně pravicovou ideologií British National Front a hnutí skinheads se rozdělilo na tři části – rasistická, nerasistická a antirasistická část.

Tentokrát se hnutí skinheads jako subkultura rozšířila po celé Evropě, nejvíce však část rasistická. Na tomto podkladě vzniká globální synonymum pro fašistu, či rasistu, je jím slovo skinheads.

Rasistický skinheads lze obecně rozdělit na neofašisty a neonacisty. Přestože se v určitých částech ideologie rozchází, jsou především spojenci. Rasistickou větev také spojuje hudba nazvaná jako *White Power Music* popřípadě *Hate Rock*. Pořádáním koncertů, distribuce hudby, triček, ale i kupováním oblíbených oděvních značek jsou sponzorovány různé ultrapravicové organizace. Prokázalo se, že některé oděvní značky vlastní ultrapravicoví aktivisté a příznivci hnutí skinheads jsou ochotní do takovýchto věcí investovat více než ostatní lidé.

Nerasističtí, tradiční a apolitičtí skinheads jsou druhou částí rozdělení. Pokračují v původní nepolitické tradici, odmítají jak extrémně pravicovou, tak i extrémně levicovou ideologii. Tato subkultura je zaměřená především na oblečení, hudbu a fotbal. O této skupině se nelze zcela jasně vyjadřovat jako o extremistickém, či radikálním uskupením.

Třetí část rozděleného skinheads tvoří antirasisté SHARP (Skinheads Against Racial Prejudice - Skinheadi proti rasistickým předsudkům) a RASH (Red and Anarchist Skinheads). Po rozdělení a vytvoření rasistické větve skinheads vzniká tato třetí část nerasistické větve.

SHARP vzniká v USA, odkud se rozšířil do celého světa. Tato odnož skinheads uznávala tradiční hodnoty původních skinheads, ale jelikož zdůrazňovala ve své ideologii antirasismus, používala proti svému nepříteli násilí. Tyto střety si v USA na počátku devadesátých let vyžádaly oboustranné oběti. SHARP se však povedlo v USA rasistické skinheady ve větší míře potlačit. Příznivci SHARP se proto vrátili zpět k tradičním a apolitickým skinheads.

RASH vzniká v návaznosti na ústup SHARP i v Evropě. Tento druh skinheads navazuje na původní hnutí s levicovými prvky, zdůrazňuje dělnický a multikulturní původ, ale má blízko k anarchismu a komunismu. V Evropě má zastoupení ve Španělsku, Itálii a Německu, jelikož se toto hnutí přiklání ke komunismu, nemá v postkomunistických státech výraznější podporu.

Patrné projevy pravicového extremismu v podobě rasismu, antisemitismu a neonacismu je možné spatřit u další subkultury, která se nazývá *hooligans* neboli fotbaloví chuligáni. Jedná se o fotbalové fanoušky, kteří rádi vyhledávají násilné střety

s podobně zaměřenými protivníky druhého nejen fotbalového klubu. Tento jev pochází ze šedesátých let dvacátého století z Anglie. Tato subkultura se během několika let rozšířila po celé Evropě. V řadě případů se k hooligans hlásí jedinci z řad skinheads. Tato skupina je v menším zastoupení fanoušků fotbalu a sportu. Projevy rasismu směřují k samotným hráčům druhého klubu, příkladem mohou být vhození banánu na hřiště, je-li ve druhém klubu hráč černé pleti, používání nacistického pozdravu rukou při fandění, rasistické a antisemitské nadávky, je-li opět ve druhém klubu hráč černé pleti nebo izraelské národnosti. Na druhou stranu v této subkultuře existují i hooligans multikulturní, kde společným cílem je především vyhledávání střetů s hooligans ostatních týmů.

V dnešní době není výjimkou i levicově zaměřený hooligans, zde můžeme uvést fanoušky německého týmu St. Pauli.

Průnik neonacistů je patrný do všech subkultur. Výjimkou není ani náboženství, podle neonacistů je křesťanství židovská záležitost, zaměřují se tedy na pohanství především germánské. Mezi nejvýznamnější patří *odinismus* neboli *Ásatru*. Jedná se o náboženství germánského typu z 11. století, které se vyskytovalo ve Skandinávii. Samotné náboženství žádné projevy extremismu nejeví, ale kvůli své mytologii bylo zneužito neonacisty. Spojitost vikinské mytologie s neonacistickou ideologií historicky neexistuje, je pouze neonacisty spojována a tím tak zneužita.

V návaznosti na pohanství proniká neofašismus do další a to black metalové subkultury, která je původně zaměřena na satanismus a okultismus. Během devadesátých let minulého století proniká do této subkultury pohanské a vikinské znaky. Neonacisté tuto situaci využívají ve svůj prospěch a aplikují svou spojitost neonacismu s pohanstvím a rodí se *Nacionálně socialistický black metal*. Tento druh metalové scény zakořenil zejména ve východní Evropě včetně České republiky. Většinou je na black metalové scéně jakákoliv spojitost s neonacismem odmítána, platí to i o jakémkoliv politickém projevu mající znaky extremismu.

1.3 Levicový extremismus a levicové subkultury

V kapitole o historii extremismu je uvedeno, že levicový extremismus se prakticky rozděluje na dvě části komunismus a anarchismus a jako základní myšlenky můžeme uvést marxismus.

Myšlenka o společnosti bez soukromého vlastnictví přichází již v Platonově díle *Republika*. Ovšem základ komunismu a marxismu byl položen v dílech *Komunistický manifest* a *Kapitál*, jejichž autorem je Karl Marx (1818-1883). Díla vznikly jako reakce na rychlý rozvoj kapitalismu v 19. století, který s sebou nesl různé sociální problémy. Hlavní ideologická myšlenka marxismu se skládá z filozofické části a ekonomické analýzy kapitalismu. Je postaven na třech základních pilířích: anglická politická ekonomie, francouzský socialismus a německá idealistická filosofie. Marxismus sám o sobě nevytvořil dělnické hnutí, nýbrž důkladně vypracoval sociální postavení a vztahy, které by vedly k odstranění vykořisťovatelů. Tímto se dostává do popředí všech dělnických uskupení.

Roku 1863 vzniká *International Workingmen's Association* (IWMA), známější pod názvem *První internacionála*. Na tomto fóru se setkávali marxisté, socialisté, radikální dělnické hnutí, ale i anarchisté. Zde kvůli četnosti a různorodosti názorů vzniká konflikt a organizace se rozdělila na dvě části. Důvod rozdělení plynul především z řad anarchistů, kteří pokládají jakékoliv státní zřízení za utlačování. Obě rozdělené části neměly dlouhého trvání.

Po smrti Marxe v jeho myšlenkách pokračují Friedrich Engels (1820-1895) a Karl Kautsky (1854-1938). Byla snaha některé myšlenky marxismu pozměnit, nejvíce těch, co se týkaly revoluční cesty ke komunismu. V té době souběžně přichází socialisté s myšlenkami, že této cesty lze dosáhnout cestou demokratickou, zastáncem této myšlenky byl Eduard Bernstein (1850-1932), opakem a zastáncem cesty revoluční byl Vladimír Iljič Lenin-Uljanov (1870-1924).

Ideologie leninismu je založena na přesvědčení samotného Lenina, že kapitalismus nejde reformovat a jediná cesta jak je možné ho svrhnout, je cesta revoluční. Marx zastával teorii, že socialismus je vlastně vývojové stadium mezi komunismem a kapitalismem a tudíž nemůže socialismus vzniknout tam, kde nebyl rozvinutý kapitalismus. Lenin proto ve svých myšlenkách propagoval vybudovat socialismus ve vyspělých kapitalistických státech, které pak pomohou méně rozvinutým státům vybudovat socialismus, z těchto států by se pak měla stát federace schopná

bránit se kapitalistickým státům. Na tomto principu vznikl Sovětský svaz.

Po Leninově smrti se k moci v Sovětském svazu dostává Josif Vissarionovič Džugašvili (1878-1953), známý jako Stalin (muž z oceli), tuto přezdívku dostal od Lenina. *Stalinismus* se nestal ani tak ideologií, jako spíše synonymum pro totalitní způsob vlády doplněný velmi brutálním potlačením jakékoliv opozice. Stalin na rozdíl od Marxe a Lenina nechtěl expandovat socialismus do ostatních zemí, ale spíše se soustředil na vybudování jednoho silného socialistického státu. Tento fakt byl brán jako zrazení základních myšlenek Lenina a ostře se proti tomu postavil Lev Davidovič Trockij (1879-1940).

Trockismus se zakládá na Leninově odkazu, stalinismus považoval za zdegenerovaný stát, kterému vládla byrokracie a stranická elita. Mnoho dnešních trockistů se shoduje, že odkaz trockismu přišel s vládou Michaila Gorbačova (1931). V současnosti je za trockistu považován levicový radikalista, který vychází z ideologie marxismu-leninismu a kritizuje stalinismus.

V myšlenkách Lenina pokračoval také čínský komunista Mao Ce-tung (1893-1976). V Číně ale prakticky neexistovala dělnická třída, proto Mao Ce-tung nahradil tuto třídu rolníky. Čína se proto za *maoismu* vydala cestou zemědělskou namísto industriální, ačkoliv byl Mao Ce-tung přesvědčen o následující ideologii marxismu-leninismu. Maoismus otevřeně souhlasil se stalinismem. Maoismus se stává i oficiální ideologií v Číně. Maoismus ovlivnil řadu komunistických stran v Asii, v Barmě, Thajsku, Indonésii, částečně také ve Vietnamu a Severní Koreji. Západní komunistickou stranu ovlivnil maoismus na Novém Zélandě. Současný maoismus jako ideologie je rozšířen v Nepálu, Indii a Bangladéši, podporu získal i v Turecku a v Peru. V dnešním západním světě se maoismus vykytuje například i v USA, Německu a Belgii.

V sedmdesátých letech 20. století vzniká termín *eurokomunismus*, jako reakce na nedemokratický vývoj v Sovětském svazu a vojenskou angažovaností do ČSSR k potlačení pražského jara, vstupem vojsk SSSR do Afganistánu a událostmi v Polsku při vzniku Solidarity. Výsledkem bylo odklonění od komunistických praktik SSSR ve většině komunistických stran evropských zemí. Ideologie eurokomunismu se začala přiklánět k sociální demokracii z období první světové války. Tuto ideologii převzali komunisté především ze západu, Itálie, Španělska, Francie, Velké Británie, Holandska a Rakouska. Postupem času touto reformou prošli všechny komunistické strany v Evropě.

V rámci projevů extremismu bývá často položena otázka, jaký je vlastně rozdíl mezi komunismem a nacismem. Obě ideologie mají základ v totalitních a agresivních režimech. Opozice je násilně zlikvidována a tím i svoboda slova. Rozdíly samozřejmě existují a byly již i popsány v této práci. Základní ideologickou myšlenkou komunismu je rovnost mezi všemi, beztřídní společnost při absenci jakéhokoliv útlaku. Toto se ale opravdu nedá říci na základní ideologii nacismu, ale i fašismu. Hlavním úkolem nacistického Německa byla cílená likvidace židovského obyvatelstva, zahraniční politika založená na agresi a zotročování národů, které byly ve válce poraženy. V marxistické ideologii je také popsána likvidace kapitalistů, ale i zde je rozdíl, míněná likvidace má význam sociální, ne fyzický, jak je tomu zcela otevřeně řečeno v nacismu. Samozřejmě může přijít námitka, že některé odnože komunismu, zvláště stalinismus a maoismus totalitními systémy byly, docházelo zde i k fyzické likvidaci nejen opozičních „nepřátel“. Proto bylo v této práci uvedeno, že vývoj levicového extremismu je složitější než u extremismu pravicového. Základní ideologickou myšlenkou pravicového extremismu je rasismus, posléze fašismus a nacismus, za základ komunistické ideologie je považován marxismus a ten totalitní zřízení ve svých myšlenkách otevřeně nepropaguje.

Druhou částí spadající pod levicový extremismus je *anarchismus*. Anarchie vznikla ze složení dvou řeckých slov *an* a *arché*, znamenající absence vlády. V politickém životě je toto slovo spojováno s Pierrem-Josephem Proudhonem (1809-1865), který sám o sobě prohlásil, že je anarchista. Dále vypracoval i teorii společenského řádu, kriticky se vyjadřoval na adresu kapitalistů, státu, náboženství.

Anarchismus nemá ucelenou politickou teorii, jeho myšlenky jsou zaměřeny na člověka jako individuum. Základem ideologie je, že společnost se má spravovat sama bez zásahu státu, popřípadě jiné autority. Protestují proti jakékoli formě nadvlády, kapitalismu, patriarchátu, nacionalismu, fašismu i bolševismu. Jejich představa je založena na samosprávě obcí, v jakési federaci obcí bez řízení státem. Města budou rozdělena na určité čtvrtě a spravována budou komunitním způsobem. Oproti marxismu-leninismu věří anarchisté v revoluci, která má přijít od samotných lidí, ne revolucionářů. Organizování společnosti nezavrhují, ale musí přijít od samotných lidí bez jakéhokoliv nátlaku, musí se jednat o jejich svobodné rozhodnutí. Z toho vyplývá, že anarchisté nepodporují zastupitelskou demokracii, kterou považují jen za další nástroj státu, který má sloužit ke kontrole občanů. Anarchisté mají negativní vztah

k násilí, avšak nebojí se použít násilí při pouličních střetech s neonacisty, ale i proti policii. V minulosti nebyly výjimkou i atentáty na významné osobnosti. Násilí dále bylo schvalováno při revolucionářském boji, ne však na teroristické úrovni.

Základní klasifikace anarchistů je rozdělena na dva základní proudy, anarchoindividualisté a anarchokolektivisté. Kolektivisté se rozdělují dále na anarchosyndikalisty a anarchokomunisty. Dále existuje mutualismus, jehož představitelem je P. J. Proudhon, ale ten nemá v současnosti výraznou podporu a je vsunut mezi anarchoindividualismus a anarchokolektivismus.

Základní myšlenkou individualistického anarchismu je člověk jako jedinec, soběstačný, samostatný, který dosáhne svých cílů s dobrovolným souhlasem nebo dohodou s ostatními. Mezi zakladatele individualismu patří William Godwin (1756-1836).

Mutualisté podporují názory P. J. Proudhona, systém spravedlivé směny. Jedinci by spolu obchodovali a poskytovali služby, přičemž by se vyhnuli vykořisťování a jakékoliv spekulace.

Syndikalisté byli zastánci přímého boje dělnické třídy proti kapitalismu, v tomto boji neobhajovali revoluci jako reformaci společnosti, cestu viděli v generální stávce. Po celém světě začaly vznikat syndikalistické organizace, některé pod větším vlivem anarchistů, některé pod menším. Nejvýznamnější syndikalistickou organizací byla Confederación National del Trabajo (CNT), založená v roce 1911 ve Španělsku a ve třicátých letech měla přes milión členů. Za vlády Franka tato organizace zanikla, ale dnešní pokračovatelská organizace je třetí nejsilnější odborovou organizací ve Španělsku.

Anarchokomunismus charakterizovali v druhé polovině 19. století Carlo Cafiero (1846-1892) a Ericco Malatesta (1853-1932) jako likvidaci peněz, kapitalismu i státu a toto má být nahrazeno vzájemnou pomocí komunit. Odmítají práci za mzdu v soukromém vlastnictví, kdy menšina nabývá více majetku, než pracující většina. Práci za mzdu odmítají i celkově, jsou přesvědčeni, že člověk je od přírody sobecký a líný. Ideologie anarchokomunismu je založená na absolutní rovině lidí a nikdo nemá oprávnění někomu něco nařizovat.

Za základní levicovou subkulturu můžeme označit hnutí *punk*. Hnutí vzniklo v polovině sedmdesátých let minulého století ve Velké Británii a zakládal se na principech anarchismu. Úkolem bylo poukázat na sociální problémy té doby. Svým

zevnějškem, účesy a stylem oblékání chtěli doslova šokovat konzervativní společnost. K jejich image patří vyčesané vlasy směrem nahoru, používání různých barevných odstínů, kožená nebo džínová bunda s různými kovovými doplňky, kalhoty z různého materiálu. Jako každá subkultura si i punk prošel vývojem a rozdělil se prakticky na dvě části, politickou a nepolitickou. Jako okrajovou část můžeme uvést i nazi-punk, neonacisté s vizáží punku.

Úkolem této subkultury je protest, rebelie mladých lidí proti starší generaci a jejich počínům. Svůj protest také směřují proti politickým rozhodnutím, proto bývá punk spojován s anarchismem, který příznivci hnutí chápali jako absolutní svobodu jedince. Svůj odpor směřují na státní instituce, policii, armádu, kapitalismus a v současnosti zejména na globalizaci.

Punková hudba a scéna není zcela uzavřena, jak je tomu u skinheads. Některé punkové skupiny jsou komerční, jejichž skladby můžeme slyšet v rádiích i televizi. V tomto směru nacházíme i složení této subkultury, kdy k punku přichází lidé hledající v této subkultuře protest proti společnosti, na straně druhé jde o příznivce punkové hudby.

Punk jako hnutí ovlivnilo další vyvíjející se subkultury bez politické příslušnosti nebo ideologie, skate, techno, hip-hop. V těchto směrech se nedá přesně rozlišit směr hudby, vše se navzájem prolíná. Zde nacházíme opět rozdíl mezi punkovou hudbou a white power music, která je uzavřená jen pro určitou komunitu posluchačů.

1.4 Historický vývoj extremismu v ČSR A ČSSR do roku 1989

Vývoj extremismu do roku 1918

Český pravicový extremismus je zakořeněn do konce 19. století, jednalo se o návaznost na historické krajně pravicové politické spektrum. Na našem území lze za zárodky pravicového extremismu považovat různé antisemitské směry, ačkoliv tehdejší české politické spektrum bylo těmito náladám nakloněno. Židé byli považováni za spojence habsburské monarchie a hlavním cílem českých nacionalistů bylo se z této monarchie vyčlenit. Antisemitská nálada posílila v roce 1899, kdy v Polné na Jihlavsku byla spáchána údajná rituální vražda křesťanské dívky Anežky Hružové Židem Leopoldem Hilsnerem. Tato událost vyvolala antisemitské nálady v široké české veřejnosti, která se později nazývala tzv. Hilsneriáda. V té době se proti tomu veřejně postavil budoucí československý prezident Tomáš Garrigue Masaryk. Hilsner byl osvobozen, ale událost je stále vylíčena jako rituální židovská vražda a stala se součástí činnosti i současných antisemitů.

Antisemitismus pronikl i do českých literárních děl, příkladem může být dílo Jana Nerudy „Pro strach židovský“, periodikum „České zájmy“ (1884-1902) a navazující „Naše zájmy“ (od roku 1903), vydávané Antonií a Jaromírem Hruškovými. Na ně navazoval čtrnáctideník „Naše obrana“ a to od roku 1905 v Hradci Králové, vydavatelem byl Josef Najman, odpovědným redaktorem František Lorenc.

V té době se objevily i publikace specializované na antisemitismus jako například „Ve spárech židovstva“ od V. Březnovského. Výjimkou nebyly i překlady, kniha K. Eckera „Židovské zrcadlo ve světě pravdy“ z roku 1907, pamflety „Protokoly siónských mudrců“, brožury „Talmudský žid“ autora A. Rohlinga z roku 1910. Antisemité se nacházeli i v řadách katolického duchovenstva, hlavním představitelem byl Rudolf Vrba.

Obecně byli Židé označováni jako národ, který se chce zmocnit vlády nad světem, cítí se jako národ nadřazený, chce rozložit křesťanství a jeho hodnoty a ve svém náboženství využívá rituálních vražd.

Přes veškerá uvedená fakta nebyl do roku 1918 vytvořen vyloženě žádný jednosměrný antisemitský proud. Pravicoví extremisté navazovali v období první republiky na radikální český nacionalismus - boj o rukopisy, hilsneriáda, ale i protimasarykovskému realismu.

Vývoj extremismu za první republiky 1918-1938

Dne 28. 10. 1918 vzniká Československá republika, republika demokratická, hospodářsky vyspělá s relativním respektem. Nově vzniklá republika se nevyhnula problémům, příčinou byla mnohonárodnostní republika, chyběla zde loajalita německého, maďarského a polského obyvatelstva. Slovinci vystupovali proti tzv. čechoslovákismu. Levicový i pravicový extremismus měl v té době nezanedbatelné počty stoupenců, ale největší nebezpečí hrozilo zvenčí zejména po roce 1933, kdy se k moci v Německu dostali nacisté v čele s Adolfem Hitlerem. Ostatní sousedící národy, Maďaři a Poláci též vznášeli územní nároky. V rámci uchování demokratického zájmu byla vydána legislativní opatření, která byla v nelibosti uvedených národů a zvyšovalo se napětí a zášť k představitelům demokratického zřízení.

V rozmezí let 1920-1926 v tzv. první republice bylo politické spektrum velmi pestré (příloha č. 1) a koalice, která po volbách vznikla, byla nazývána tzv. „Pětka“, která se skládala z politických stran agrární, národně demokratické, lidové, národně socialistické a sociálně demokratické. Od roku 1926 se „Pětka“ rozpadla, ale na ni navazovaly další koaliční dohody. Postupem času pronikly do vládních koalic i německé aktivistické strany.

Miloš Trapl uvedl, že díky neformálnímu uskupení „Hrad“, které se vytvořilo kolem prezidenta Masaryka a jeho nástupce Beneše a jejich šíření humanitních myšlenek, zejména na střední vrstvě, nedošlo k masové podpoře fašistických stran a proudů, jak tomu bylo v některých evropských zemích. „Hrad“ měl podporu v některých politických stranách jako například v sociálně demokratické a národně socialistické, ale i v některých organizacích, v Sokole, Československé obci legionářské.

Levicový extremismus využil existenci sociálních problémů, proto v roce 1921 vzniká Komunistická strana Československa, jednalo se o odštěpení extrémní levice z řad českých socialistů. Nástupem Klementa Gottwalda do čela strany v roce 1929 nabírá strana „stalinistickou“ orientaci. Zvýšil se i tlak na demokratické zřízení republiky a to zejména v době hospodářské krize.

Další zkouškou síly demokratického zřízení Československa byly tlaky ze stran sudetoněmeckého nacismu, maďarského iredentismu, slovenského nacionalismu a separatismu, v menší míře i polského a rusínského a již zmíněného komunismu, ohrožoval československou demokracii také český pravicový extremismus.

Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu byla pravicovou stranou v té době nejsilnější, přesto ji nelze srovnávat s evropskými, pravicově extremisticky a autoritářsky zaměřenými stranami a hnutími. Český pravicový extremismus se za první republiky mohl rozdělit na:

- zakladatele státotvorných struktur Československé republiky, jenž postupnou radikalizací, nacionalismu a inklinování násilí k dosažení cílů se stali pravicovými extremisty, z řad Československé národní demokracie, Národní ligy - předchůdci i následovníci, Národní fronty a část Národního sjednocení
- fašisty, jež zbrojili proti demokratickému uskupení v zemi, používali násilí a sdružovali se kolem Národní obce fašistické
- militantně zaměřená inteligence, silně nacionalisticky, fašisticky a antisemitsky orientovaná - Vlajka, Hnutí za nové Československo
- ultrakonzervativně katolické skupinky a jednotlivce, jejichž základním prvkem byl antisemitský a antidemokratický postoj.

První uvedenou skupinu můžeme považovat za zakladatele Československé národní demokracie, která vznikla 9. 2. 1918 jako Československá státoprávní demokracie spojením mladočeské, pokrokové, státoprávně-pokrokové a moravsko-slezské lidové strany pokrokové, posléze i staročeské strany. Předsedou byl Karel Kramář, místopředsedy Jaroslav Budínský, Antonín Hajn, Alois Rašín a Přemysl Šámal. Strana se velkou měrou zasloužila o vznik Československa a Karel Kramář se stal prvním předsedou vlády v nově vzniklém státě a Alois Rašín ministrem financí. Strana na svém sjezdu v březnu 1919 změnila název na Československá národní demokracie. Stranické zaměření, zejména Kramáře mělo silný nacionalistický charakter, k Němcům by se mělo chovat jako k poraženému národu. V tomto směru, jaký měl Kramář náhled na zahraniční politiku, se dostal do sporu s uskupením „Hrad“, zejména s Edvardem Benešem. Kramář dále odmítal vazbu jen na Francii a apeloval na slovanské spojení s Ruskem, mj. prosazoval nasazení československých legionářů v boji proti bolševismu. Mezi Kramářem a Masarykem s Benešem vzniklo nepřátelství, neboť také i proto, že Kramářovi se podle něj nedostalo docenění za jeho odbojovou činnost. Ve volbách strana zažila neúspěch v podobě 6,3% hlasů, ale stala se součástí koalice „Pětka“. V roce 1923 mladý anarchista postřelil Aloise Rašína, který zanedlouho zranění podlehl.

Vznik českého fašismu datujeme počátkem dvacátých let 20. století, vznikala

různá uskupení, která nebyla spokojena s politickým i ekonomickým vývojem. Jedno z prvních uskupení, které vzniklo v roce 1922, se jmenovalo Klub červenobílých. Červenobílí o sobě poprvé nechali slyšet po atentátu na A. Rašína. Po roce od založení měl klub 1300 členů. Jejich snahou bylo využít nespokojenosti obyvatel s aktuální politickou scénou, zároveň však vyzývali obyvatelstvo k obraně českého státu proti postupu Němců v Československu. Červenobílí měli motto: „Proti ideji – ideu, proti pěsti – pěsti!“

V roce 1922 vzniká další fašistická skupina pod názvem Národní hnutí, zakladatelem se stal spisovatel Luboš Jeřábek. Národní hnutí se nestalo politickou stranou, jednalo se o volné sdružení. Politicky se ztotožňovali s italským fašismem, základním cílem byla očista úřadů od „cizáků“, utišit sociální rozbroje, zajistit pořádek, hospodářství vymanit z kapitálního vlastnictví, budovat socialismus lásky a bratrství. Propagovali Kramářovu myšlenku o slovanském spojení s Ruskem, bez Sovětů. Sdružení nemělo významnou celorepublikovou působnost, jednalo se spíše o lokální v Praze, Brně a několik poboček na Slovensku. Ke stoupencům patřili advokáti, inteligence, podnikatelé, živnostníci.

Za třetího zakladatele českého fašismu se považuje skupina, která se pohybovala kolem týdeníku Hanácká republika, přejmenován v roce 1923 na Národní republiku. Týdeník vycházel v Holešově, šéfredaktorem byl Robert Mach, o financování se postaral poslanec národní demokracie František Zavřel prostřednictvím Svazu průmyslníků. Nazvali se Fašisté. Chtěli vytvořit silný nacionální stát Čechů a Slováků, zbavit se Židů a socialismu. Zanedlouho na území Čech a Moravy vzniklo 19 místních fašistických organizací.

Hlavním cílem českých fašistů bylo sjednocení, které sice bylo problémové, ale v lednu roku 1923 v Kolíně bylo ustanoveno ústřední vedení československých fašistů, v jejichž čele stanul holešovský knihkupec František Ladislav Stelzig. Fašistické organizace se sloučily, avšak nastaly problémy s názvem, neboť byl odmítán název Fašisté. V Čechách se používal výraz národovci, na Moravě převážně zůstal název Fašisté. V roce 1924 došlo ke sjednocení fašistických organizací pod názvem Českoslovenští fašisté, vedení se ujal továrník Alois Klášterský, sekretariát sídlil v Praze. Do Prahy se v roce 1925 přestěhoval i týdeník Národní republika.

Rok 1925 byl pro československé fašisty významný také tím, že byl vydán Ideový program československých fašistů. Program obsahoval typické fašistické prvky,

kteřé přizpůsobili k poměrům na našem území. Požadovali silný stát se silným vojskem, boj proti komunismu, korupčním aférám. Zvyšovali tlak na Němce, Maďary i Poláky. Základní heslo fašistů znělo: „Blaho vlasti budiž zákonem nejvyšším“, ačkoliv toto heslo bylo vyřčeno již dříve a nebylo spojeno s fašismem. Ve stejném roce se hlásilo k fašismu kolem 20 000 lidí, což na sebe dlouhou nenechalo čekat a došlo na otevřené násilné střety s komunisty a Němci. Pražský sekretariát se pokusil navázat spojení s italskými fašisty a to zejména kvůli pomoci finanční. Na konci roku 1925 bylo na sjezdu v Přerově rozhodnuto, aby fašismus vystupoval samostatně a ne ve spojení s národnědemokratickou stranou. Tuto myšlenku podpořil i Kramář, neboť prohlásil, že národní demokraté propagují vše, co fašismus dobrého poskytuje. Oba směry se přesto i nadále podporovaly.

Radikální změnou byl rok 1926, kdy se Národní hnutí připojilo k Československým fašistům a vznikla nová organizace pod názvem Národní obec fašistická (NOF). Po tomto spojení se fašisté vydali italským směrem, vznikaly mládežnické skupiny Omladina a Fašistické studentské sdružení. Vznikaly tzv. pořadatelské sbory, později přejmenované úderné čety, které byly známé pod názvy Omladina, Junáci, Českoslovenští junáci NOF, Obrana NOF, měli i fašistické stejnokroje, černé kalhoty s koženým opaskem, černá košile i čapka. Národní obec fašistická neměla silnou vůdčí osobnost, proto docházelo k neshodám, odtržení malých skupinek, některé se opět navrátily, jiné postupem zanikly.

Za účelem mít vedoucí osobnost fašisté navázali kontakt s generálem Radolou Gajdou, vlastním jménem Rudolf Geidl. Gajda se proslavil svým hrdinstvím v bitvě u Zborova, byl velitelem sibiřských československých legií, člen bělogvardějské armády a nositelem mnoha vysokých mezinárodních řádů. Dalším důvodem, proč byl fašisty kontaktován, byl jeho militantní postoj, aktivní boj proti bolševismu a kritické názory směrem k Masarykovi. Hodnost generála mu byla udělena při bojích na Sibiři. Jelikož Gajda neměl vojenské vzdělání, po návratu do vlasti odešel studovat vysokou válečnou školu do Paříže. Po úspěšném studiu byl pověřen do funkce zástupce Hlavního štábu československé branné moci v Praze.

Rok 1926 byl také spojen s krizí na politické scéně, na povrch se dostaly spekulativní informace ohledně chystaného převratu za účasti národních demokratů, fašistů, agrárníků i luďáků. Po úspěšném převratu měl být nastolen autorativní režim s Radolem Gajdou. Tento převrat se měl odehrát 4.-6.července 1926, kdy probíhal

Všesokolský slet, jako druhý termín bylo uvedeno datum 8. výročí založení Československa. Ve stejném období však generál Gajda čelil obvinění ze sovětské špionáže. Ačkoliv se na obranu Gajdy postavila národní demokracie, fašisté, ale i ostatní politické strany, Gajdovi byla nejprve udělena dovolená, posléze byl degradován na vojína. Gajda začal nosit uniformu generála bělogvardějské armády. Spekulovalo se, že vše byl komplot ze strany Hradu, jak se zbavit nebezpečného protivníka. Gajdovi po propuštění z armády už nic nebránilo ke vstupu mezi fašisty.

Den poté, co se stal Gajda členem, změnila Národní obec fašistická svou nadstranickou působnost na politickou stranu. Vše se odehrálo na sjezdu 2. - 3. ledna 1927, do čela této strany byl jednoznačně zvolen Radola Gajda. Gajdova strana měla jasné cíle. Parlamentní demokracie měla být nahrazena stavovskou mocí, s podporou stavů zemědělských, dělnických, obchodníků, živnostníků a duševních pracovníků. Veškeré zájmy byly podřízené zájmům národa a státu. Zahraniční politika měla vizi ve slovanském sdružení.

Největší rozmach NOF zažila v období let 1926-1927, kdy byla založena i ženská frakce, do jejíhož čela se postavila Jekatěrina Gajdová, žena Radola Gajdy. Počet členů NOF se podle některých údajů pohyboval kolem čísla 200 000. Byly navázány styky s italskými fašisty i s německou NSDAP. Tyto kontakty nebyly však příliš významné.

Krátce po velkém rozmachu přichází krize v podobě rozštěpenosti strany, klesal i počet členů. Začaly se odštěpovat různé skupiny, proto do voleb roku 1929 se NOF spojila s některými menšími organizacemi a vznikla Liga proti vázaným kandidátním listinám. Ve volbách získaly pouze tři mandáty a rok po té zanikla.

Po všech neúspěších, rozštěpenosti, zbavení Gajdova poslaneckého mandátu roku 1931, měla NOF v roce 1932 přibližně 39 000 členů. Vzestupnou tendenci měla NOF na Moravě, kde v roce 1933 asi 70 příslušníků se po vzoru italských fašistů chtělo zmocnit zbraní a uskutečnit pochod na Řím, respektive Prahu. Jako cíl si vybrali kasárna v Brně-Židenicích. Akce dostala název „Gajda-granát“, samotný Gajda však takovou akci odmítal. Velení se ujal nadporučík v záloze Ladislav Kobsinka. Pučisté se nakonec několika pušek zmocnili, vznikla přestřelka mezi nimi a vojáky, při níž jeden pučista zemřel a druhý byl těžce raněn, zbytek zranění nebyla oboustranně vážná. Celá akce se odehrávala asi jen hodinu. Cíl akce nebyl dosažen, ani nebylo dosaženo širší podpory. Po této akci došlo k zatýkání, zatčeni byli Ladislav Kobsinek, Duchoslav

Geidl, Gajdův bratranec, nakonec i samotný Radola Gajda a další. Při absenci Gajdy se dočasně do čela NOF postavil velkouzenář Josef Hodek. Po této akci se také očekával zázrak NOF, který však nepřišel i vynesené rozsudky nebyly nikterak vysoké, Kobsinek byl odsouzen k 6 letům těžkého žaláře, zbytek několikaměsíční tresty i osvobozující rozsudky a to i v případě Radola Gajdy, kterému nebylo prokázáno propojení s akcí. Po vynesení rozsudků se do celé věci vložil Hrad a celá věc se v podobě stížnosti dostala k Nejvyššímu soudu. O celé věci se opětovně rozhodovalo a po třech dnech řízení se rozsudky prakticky zdvojnásobily. Kobsinek obdržel 12 let vězení, podmíněně odsouzení se změnilo v několikaměsíční pobyt ve vězení. Jelikož se Gajdovy započítal čas strávený ve vazbě, strávil ve vězení pouze několik týdnů.

V tomto období vznikalo díky neshodám ve straně NOF několik dalších fašistických organizací, které však neměly dlouhou životnost. Roku 1933 vznikla Národní strana vlastenecká továrníka Ferninanda Rösslera, ve stejném roce ve Valašském Meziříčí vzniká pod vedením obuvníka Aloise Růžičky Československá strana občanská nepolitická nebo roku 1934 Fronta národního sjednocení Bořivoje Borůvky, v téže roce Národní zemědělská strana rolníků, domkařů a mlynářů – tato organizace měla sloužit pro případ rozpuštění NOF. Byl i zaznamenán pokus NOF spojit všechny fašisty všech národností v ČSR do uskupení Árijská fronta. Slovákům byla přislíbena autonomie, ale ze strany Němců a Maďarů se nedostalo dostatečné podpory a projekt zanikl.

Volby roku 1935 přinesla Gajdovým fašistům dvojnásobný úspěch oproti volbám z roku 1929, v celkovém počtu 167 433 hlasů procentuálně 2,04, ze kterých vzniklo 6 mandátů. V těchto volbách získala nejvíce mandátů Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu, v počtu 45 při 1 176 628 hlasů, což bylo 14,29 %. Avšak největšího úspěchu zažilo spojení Sudetoněmecké strany a Karpatoněmecké strany, která obdržela 1 249 534 hlasů, v procentech 15,18 a výsledných 44 mandátů. Postupem času, kdy se na mezinárodní scéně zvyšoval tlak, a na základě výsledků voleb NOF vyzývala k zesílení obrany státu.

Za zmínku prvorepublikových fašistických organizací stojí politický klub Vlajka. Vlajka vznikla v roce 1930 z Národního svazu mládeže a studentstva. Program Vlajky se zakládal na zničení prvorepublikového realismu a vybudování Nového Československa. Podporovali antisemitismus, slovenskou autonomii, spojenectví s Polskem, obhajovali pravost rukopisů Královéhradeckého i Zelenohorského, odmítali

marxismus, liberalismus, parlamentní demokracii, která měla být nahrazena stavovským zřízením. První předseda byl zvolen Lubomír Kukla, o dva roky později Stanislav Nikolau. Rok 1934 byl rok dvou předsedů, Jožo Hriza a Jana Vrzalíka. Vlajka měla v době největšího vrcholu 4000 členů. Roku 1936 došlo ke spojení s Hnutím za nové Československo pod vedením Jindřicha Streibla a vzniká Hnutí za nové Československo – Vlajka, společným předsedou zůstal Jindřich Streibl.

Prvorepublikoví fašisté měli stejný cíl: změnit „prvorepublikový hradní realismus“ a nahradit jej stavovským zřízením, které nebylo nikdy detailně propracováno. Gajda přišel i s návrhem Československého království. Zahraniční politiku upírali směrem ke slovanskému spojení a vytvoření slovanské říše, kterou by vedlo Rusko po odstranění bolševiků. Miroslav Gregorovič rozdělil prvorepublikovou ultrapravicovou scénu do čtyř skupin. Do první skupiny zařadil odpůrce vedoucích činitelů v nově vzniklém státě. Druhou skupinu zastávali odpůrci republikánského zřízení, požadovali autokracii tvrdé vlády, boj proti komunismu, samotného Masaryka obvinili za nečinnost sibiřských legií v boji proti bolševikům v Rusku. Třetí skupina byla zastoupena střední vrstvou – rolníci, živnostníci, dělníci, ale i některými legionáři. Bohatší lidé a radikální mládež z řad šlechty zastávali skupinu poslední, čtvrtou.

Nebezpečí pravicového extremismu za první republiky plynulo zejména z ohrožení demokracie a suverenity státu, i když největší nebezpečí v tomto směru hrozilo od „Henleinovců“, musel stát vynaložit spoustu úsilí k potlačení pravicového extremismu. Rok 1938 byl rokem, kdy se krajní pravice i komunisti spojili s demokratickými protějšky v boji proti Hitlerovi. Mnichovská dohoda a její následky ultrapravicí jen utvrdily ve svých názorech vůči prvorepublikovému zřízení i zahraniční politice.

Druhá republika 1938 – 1939

Druhá republika vzniká den po mnichovské dohodě 30. září 1938 a neměla dlouhého trvání 15. března 1939. Ihned po mnichovu panovala v Československu nespokojenost, protože Německo podle dohody zabralo velmi hospodářsky vyspělé území a k tomu se 1. října 1938 přidalo Polsko, kdy zabralo Těšínsko, následně 2. listopadu byla Maďarsku podstoupena jižní část Slovenska a Podkarpatské Rusi. Prezident Edvard Beneš opouští 5. října 1938 svůj úřad a následně i republiku. Jelikož Němci přešli hranice, kde byla vytvořena obrana státu, byl již boj proti nim zcela

nereálný a ustupovalo se jejich požadavkům. Slovensko i Podkarpadská Rus získala svou autonomii⁸. Ačkoliv lze se strany pravicového extremismu druhou republiku považovat za pravicově-autoritativní, jejich představitele, prezidenta Emila Háchu (zvolen 30. listopadu 1938) nebo předsedu vlády Rudolfa Berana, označit jako vyložené pravicové extremisty nelze. Vše bylo dáno složitou politickou situací a nálad, které zavládly po mnichovské dohodě.

Vývoj pravicového extremismu v tomto období lze charakterizovat jako autoritativní režim, na kterém se ale vlivem složité politické situace podíleli i některé demokratické proudy první republiky. Vzestupnou tendenci měly proudy fašistické, ultrakonzervativní katolické, které přerůstaly až do klerofašistické⁹ podoby. V mnoha případech ovšem tyto proudy s novým režimem nesouhlasily.

V tomto období také vzniká velký projekt Strana národní jednoty (SNJ), v čele stál Rudolf Beran z Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu, dále se za jistých okolností přidávaly Národní sjednocení, Národní liga, Československá živnostensko-obchodnická strana středostavovská, Československá strana lidová, Československá strana národně socialistická, Národní obec fašistická a Akce národní svobody. Program obsahoval vytvoření šesti stavů, zemědělský, průmyslný, živnostnický, peněžitý, obchodní, dopravní, svobodné povolání a veřejný. Budoucnost vlasti viděli ve společné spolupráci všech národů, které by spojovaly tradice, kultura, půda, jazyk. Naopak Židé neměli mít žádný vliv na kulturu národa českého. Zahraniční politika se zaměřila na změnu postoje k německému národu a vyzývala k vzájemnému pochopení. SNJ měla podle některých údajů k 31. prosinci 1938 až 750 000 členů. Nově příchozí členové museli podstoupit čekací lhůtu v trvání čtyř měsíců.

Hnutí za nové Československo – Vlajka v tomto období zvýšilo svou aktivitu, volali po fašizaci státu a vyřešení židovské otázky a k projektu SNJ se vyjádřili velmi kriticky. Nakonec byla činnost vlajky úředně pozastavena. Někteří vlajkaři přešli do ilegality a nazvali se Vlajka – Maffie Nového Československa. Toto nové uskupení

⁸Autonomie (z řec. *autonomos*, řídící se vlastními zákony) znamená samosprávnost, v širším smyslu samostatnost, svébytnost. Odtud autonomní, s vlastním zákonodárstvím, samosprávný <http://cs.wikipedia.org/wiki/Autonomie>

⁹Vznik pojmu klerofašismus (clerico-fascismo) je zřejmě spojen s počátkem dvacátých let 20. století v Itálii a frakcí katolické strany PPI (Partito Popolare Italiano, Italská strana lidová), která se rozhodla podpořit Benita Mussoliniho a jeho režim. Historik Walter Laquer vidí kořeny pojmu klerikální fašismus ještě starší, dokonce předcházející Mussoliniho Pochod na Řím (říjen 1922) u "skupiny katolických věřících v Severní Itálii, která obhajovala syntézu katolicismu a fašismu". <http://cs.wikipedia.org/wiki/Klerofa%C5%A1ismus>

provedlo i několik pumových atentátů, které byly zaměřeny především na židovské objekty. Tyto atentáty se staly osudnými pro dva vlajkaře, kteří v Plzni 10. února 1939 při odpalování výbušniny zahynuli. Svou činnost dále rozšířili o ilegální rozhlasovou vysílačku s názvem Pravda vítězí, která se nacházela nedaleko Kozolup, její provoz byl ukončen s okupací.

Ačkoliv v období druhé republiky vládl pravicově-autoritativní režim, nemusel se stát bránit levicovému (KSČ byla 27. prosince 1938 rozpuštěna a přešla do ilegality), ale pravicovému extremismu, který v určitých fázích přecházel ze strany českých fašistů až k terorismu. Současní pravicoví extremisté považují politické zřízení druhé republiky jako období tradiční.

Protektorát Čechy a Morava

15. března 1939 dochází po předchozím jednání prezidenta Háchy v Berlíně k okupaci českých zemí. Slovensko bylo již jeden den samostatné a Podkarpatskou Rus napadli Maďaři. Německo vyhlásilo 16. března 1939 Protektorát Čechy a Morava, který se stal součástí nacistické Velkoněmecké říše. Občané německé národnosti se stali občany Německa. Protektorátu byla přislíbena autonomie, ale říšský protektor mohl v nebezpečí prodlení vydávat předpisy podle potřeby. Spory a debaty vedly nakonec k určité autonomii, kdy formálně v čele protektorátu byl prezident, avšak podléhal Vůdci, také vláda dosáhla své formální moci výkonné, ale Heydrichova reforma z roku 1942 ustanovila, že na všechny posty ministerstev byli dosazeni němečtí generální zástupci ministrů s neomezenou pravomocí.

Z hlediska pravicového extremismu nelze protektorátní zřízení zcela jasně považovat za vývoj pravicového extremismu na našem území. Jednoznačným důvodem je ta situace, že se jednalo o totalitní, nacistický režim ze strany okupantů a nejednalo se o režim nastolený domácími fašisty. Mezi představiteli autonomní vlády se také nacházeli zástupci, kteří inklinovali k odboji.

Stejně nejednoznačné je to i s termínem kolaborace. Některé ke kolaboraci dovedlo vlastní politické smýšlení, protižidovské a protiromské nálady. Ovšem u některých šlo jen o vlastní prospěch a v nejkrajnějších případech došlo ke kolaboraci až pod velkým nátlakem německých okupantů, či vyhrožování fyzické likvidace rodiny apod. Stejně tak nelze za kolaboranty považovat ty občany, kteří vykonávali své občanské povolání, ale ve prospěch Říše.

Kolaboraci z pohledu pravicového extremismu lze definovat jako podporu a nápomoc totalitnímu zřízení Protektorátu Čechy a Morava a Velkoněmecké říši a jejich cílům. Tato činnost se vztahuje i na státní orgány, které byly nápomocny režimu, týkalo se to zejména politické činnosti, policejní, kdy četnictvo mimo jiné asistovalo při obklíčení Lidic, ale také se podílelo na vedení tábora v Letech¹⁰ a vládní vojsko (vládní vojsko čítalo pouze 7000 mužů vyzbrojené lehkými zbraněmi). Dále se za kolaboraci z pohledu extremismu považuje jakákoliv činnost, která vedla k propagaci nacionálního socialismu nebo fašismu, to ať politickou cestou nebo cestou uměleckou, myslitelskou, novinářskou, dále pomocí finanční podpory, udáváním odbojářské činnosti Gestapu¹¹, dobrovolným přijetím německého občanství a vstupem do německých ozbrojených složek a zakládání českých bojových jednotek pomáhajících v boji proti nepřátelům Velkoněmecké říše.

Do kolaborace se zapojili především pravicoví extremisté z období druhé republiky, kterým německý systém vlády byl podobný, ačkoliv chtěli více autonomie. Další skupinu zastávali paradoxně příznivci prvorepublikové demokracie, ale i levicoví extremisté a radikálové. Důvodem bylo zklamání z následků po mnichovské konferenci a změnili své politické přesvědčení a ztotožnili se s nastoleným režimem.

V období předsedy vlády Aloise Eliáše 1939-1942 přešli mnozí prvorepublikoví i druhorepublikoví pravicoví extremisté do opozice. Alois Eliáš byl zatčen a popraven. Byl také spáchán atentát na Reinharda Heydricha. Protektorátní vlády se ujal Jaroslav Krejčí, který vedl vládu k aktivní kolaborační spolupráci s okupanty. Významnou osobou tohoto období se stal také Emanuel Moravec zastávající post ministra školství a lidové osvěty, který mimo jiné prohlásil: „Člověk nemusí být zamilován do Němců, ale má-li zdravý rozum, musí uznat jejich ohromný výkon a prozatím velmi nepatrný výkon u jejich mnohamluvných nepřátel. Pro Čecha, který má rád děti, pro Čecha, který opravdu má svůj národ rád, vyhlíží budoucnost tak, že se musí

¹⁰Tábor Lety byl zřízen na okraji obce Lety v dnešním okrese Písek nařízením ministra vnitra Josefa Ježka ze dne 15. července 1940, které bylo vydáno na základě vládního nařízení č. 72 o kárných pracovních táborech ze dne 2. března 1939 (vydaného ještě před obsazením republiky). Stavba začala 17. července, později dal dodatečné svolení ke stavbě tábora říšský protektor Konstantin von Neurath. Později k Letům přibyl cikánský tábor v Hodoníně u Kunštátu. Tábory podléhaly kriminálním ústřednám v Praze a v Brně, velitelem letů byl jmenován četník Josef Janovský, personál sestával z českých četníků a úředníků a z dozorců rekrutovaných z přilehlých obcí, kteří práci v táboře dostali rozkazem. [http://cs.wikipedia.org/wiki/Lety_\(tábor\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Lety_(tábor))

¹¹Geheime Staatspolizei (zkrác. Gestapo, česky *Tajná státní policie*) vzniklo přeměnou tajné pruské státní policie dne 26. května 1933. Založil ho Hermann Göring, ale v roce 1934 se dostalo pod vedení SS. V roce 1939 bylo převedeno pod RSHA. Po druhé světové válce prohlášeno za zločineckou organizaci.

připravovat na život v Nové Evropě a v rámci Německé říše. A musí se připravovat tak, aby i v té nové Evropě, i v té Německé říši zachoval si své národní počty, svou kulturu a svůj pracovní význam... Naší rodnou zemí je Protektorát, naším státem je Německá říše a naší vlastí je sjednocená Evropa.“¹². Prohlášením po atentátu na Reinharda Heydricha: „Dávám vám dnes pouze na vybranou: Buď český národ půjde klidně za svou prací a nechá Beneše Benešem a pak bude žít jako vážená složka Říše a cenný budovatel nového řádu, nebo se český národ vydá Benešovi a zahyne nakonec tak, jako v těchto dnech zahynula řada jedinců a jako byla smetena obec Lidice“¹³. Pravicoví extremisté, kteří s koncepcí nové protektorátní vlády nesouhlasili, byli pronásledováni.

Třetí republika a komunistický režim

Po osvobození Československa roku 1945 od nacistického Německa dochází k útlumu pravicově extremistických skupin, které bylo znásobeno po roce 1948, kdy se politické moci v naší zemi ujali komunisté. Ihned po skončení války dochází k potrestání kolaborantů a zrádců. Někteří se již stali obětí tzv. lynčování spoluobčany. Ve většině případů byli kolaboranti souzeni podle dekretu prezidenta republiky vydaného 19. června 1945 č. 16 Sb., o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech. Souzeno bylo i členství ve fašistických organizacích, ti byli souzeni ze závažných zločinů, úklady proti republice, udavačství apod. Důležité v procesech bylo vydání dalších dekretů, platnost těchto dekretů se vztahovala na období zvýšeného ohrožení republiky, tj. od 21. května 1938 do 31. prosince 1946. Souzení pravicových extremistů bylo vydanými dekrety prezidenta republiky složité, protože se většinou vztahovaly na období protektorátu, ale to byly aktivity pravicových extremistů utlumeny, jejich činnost byla aktivní zejména v první a druhé republice.

Řada kolaborantů byla odsouzena k trestu smrti, u některých nebyla závažnost provinění až tak vážná a potrestání nebyli. Po roce 1948 bylo s některými osvobozenými kolaboranty soudní řízení obnoveno. Někteří, aby se tzv. očistili, souhlasili se spoluprací s nově vzniklou Státní bezpečností.

Poválečná demokracie byla do značné míry omezena, na našem území byly

¹² MORAVEC, E. *Tři roky před mikrofonem*, s. 254-256.

¹³ V hodině dvanácté. Soubor projevů státního prezidenta a členů vlády protektorátu Čechy a Morava po 27. květnu 1942, s. 44-45

povoleny jen čtyři politické strany, Komunistická strana Československa, Československá sociální demokracie, Československá strana národně socialistická a Československá strana lidová. Od roku 1948 existovala pouze Komunistická strana Československa a povoleny byly jen prorežimní organizace. Propagace fašismu, ale i pravicových ideologií bylo trestáno, tento stav trval až do roku 1989.

Poválečné období a období let 1948-1989 je z hlediska projevů pravicového extremismu obdobím nejslabším. Přesto se na přelomu padesátých a šedesátých let objevily projevy pravicového extremismu v podobě malování nacistických symbolů na veřejných místech. V tomto případě se ale jednalo o provokaci proti komunistickému režimu.

Jsou vedeny záznamy o pokusy založení neonacistických organizací, ale ty neměly velké podpory. Výrazněji, ale krátce nechalo o sobě vědět v roce 1983 brněnské uskupení Totenkopf, které založil Zoran Jankulovski. Toto uskupení vyvolávalo střety s Romy. Pro svoje neonacistické přesvědčení měl Jankulovski přezdívku Adolf. Členové měli i vyhotovené členské průkazky. Celé uskupení bylo zatčeno, ale jen Jankulovski dostal trest nepodmíněný v délce čtrnácti měsíců.

V severních Čechách, roku 1984 vzniká skupina Wehrwolf, její členové byli brzy odsouzeni za propagaci fašismu. V této organizaci došlo k vraždě mladíka, který nechtěl akceptovat důraznější metodu boje. Skupina se skládala z několika desítek lidí, převážně z nevzdělanců, alkoholiků a toxikomanů. Během let 1986-1988 spáchala několik žhářských útoků, jejich terčem byly podniky v severních Čechách a způsobili tím miliónové škody. Komunistická propaganda uváděla, že útoky byly podniknuty na podnět některých členů Charty 77.

Do listopadu 1989 se díky režimu nepodařilo pravicovým extremistům prosadit, avšak kořeny k jejich aktivaci po roce 1989 v tomto období nalzáme. Zde můžeme uvést nárůst romského etnika ze Slovenska, díky rozdílnosti v kultuře začíná napětí mezi majoritou a minoritou. Dále podpora vzdělanosti a pracovních příležitostí obyvatel jiné barvy pleti z Afriky, Asie, latinské Ameriky. Někteří jedinci zde založili rodiny a usadili se zde natrvalo a tento fakt dával některým majoritním občanům důvod k rasové nenávisti.

2. Současný světový extremismus a situace v ČR

2.1 Současná scéna a průnik extremismu do různých subkultur a politiky ve světě

V kapitole pravicový extremismus bylo popsáno, že základ pravicové subkultury tvoří hnutí skinheads. Ve stejné kapitole bylo i zmíněno, že původně hnutí nebylo pravicově extremisticky orientováno, k této ideologii se hnutí dostalo postupným vývojem, který byl popsán. Mezi největší a nejznámější směr hnutí rasistických skinheads patří *Hammer Skins*.

Hammer Skins vzniká v USA roku 1986, dnes má hnutí povahu nadnárodní organizace působící v různých částech světa. Na našem území existuje organizace s názvem *Bohemia Hammer Skins*. Tato česká odnož oficiálně neexistuje, ale odhadem má necelých tisíc členů. Ideologii *Hammer Skins* určuje prohlášení jejich vedení: „Spojuje nás idea nacionálního socialismu a boj za deset slov: My musíme chránit existence našich lidí a budoucnost bílých dětí! Bojujeme o přežití a holou existenci bílé rasy! Naše ideály jsou čisté a přímé jako naše árijské srdce! *Hammer Skins* nebudou mít nikdy nic společného s politickou stranou!“ Jedná se o nejradiálněji hnutí skinheads s vůdcovským systémem. Samotná ideologie vychází z nacismu, xenofobie, militarismu, ve spojení s pohanskou mytologií. Sami se označují jako „rytíři bílé rasy“ a jejich symbolem jsou dvě zkřížená kladiva.

Blood and Honour BaH (krev a čest) vzniklo na počátku osmdesátých let ve Velké Británii, otevřeně se hlásí k odkazu národního socialismu a německého nacismu. Čerpají také z amerického Ku-klux-klanu.

White Arian Resistance W.A.R. – Bílý árijský odpor, jedná se o mezinárodní teroristicko-extremistickou organizaci. Velmi otevřeně hovoří o rasové válce, proto její členové bývají vycvičeni pro pouliční boj, shromažďují zbraně a učí se s nimi zacházet.

Z historického hlediska již víme, že hnutí skinheads není orientováno pouze pravicově, ale i levicově, jak je tomu u hnutí SHARP a Red Skins. Obě hnutí byla již popsána, na řadu tedy přichází pravicově extremistické hnutí, které nespadá pod hnutí skinheads, a tím je Ku-klux-klan.

Ku-klux-klan vzniká v USA již v roce 1865 jako reakce na konec černošského otroctví. Prvotním cílem bylo zamezení nepořádku v zemi po skončené válce Severu

proti Jihu. Jenže brutalita, která byla na propuštěných černošských otrocích páchána, přerostla v naprostou zvělost, docházelo k svévolnému napadání černochoů a ničení jejich majetku. Tento stav vygradoval až k vyhlazovacímu boji celých rodin. Proti tomuto rasovému boji muselo roku 1871 zasáhnout vojsko na rozkaz prezidenta.

Samotní členové se považují za „Templářské rytíře Ku-klux-klanu“, jejichž cílem je probudit u spoluobčanů čestnost, povinnost, odvahu a vlastenectví. Název je odvozen z řeckého kuklos-kruh, spolek. Nejvýznamnějším centrem hnutí je americký stát Florida. Charakteristickými znaky jsou bílé oblečení s bílou kápí a hořící kříž.

Základ levicové subkultury byl také již popsán v samostatné kapitole věnující se tomuto tématu, zde můžeme jen doplnit některé subkultury, do kterých prvky levicového extremismu nějakým způsobem zasáhly a nebo ji svým způsobem ovlivnily.

Jednou z těchto subkultur je *Squatting*. Slovo squat je amerického původu, označovali se jím osadníci, kteří se usidlovali na neosídleném území. Dnes je tento výraz používán pro skupinky lidí, kteří svévolně obsazují opuštěné nemovitosti. Kolébkou této subkultury je Velká Británie. Členy byli především zástupci punku, kteří tímto způsobem nacházeli bydlení a tím si podporovali svou základní myšlenku *No future*.

2.2 Extremismus v ČSFR a ČR po roce 1989 – průnik do subkultur a politických stran

Po pádu komunistického režimu po roce 1989 dochází na našem území k pluralitnímu demokratickému systému. Tento aspekt vedl k probuzení pravicově extremistických skupin. Většina skupin, které vznikaly, se rozhodly oslovovat veřejnost na veřejných a řádně povolených mítincích, bez politických ambicí. V tomto směru se jednalo převážně o různá občanská sdružení. Některá uskupení nebyla, oficiálně nikdy přihlášena.

Jedním z registrovaných občanských sdružení je *Vlastenecká fronta* (VF). Zakladatelem byl roku 1993 v té době devatenáctiletý student Filosofické fakulty Masarykovy university Jiří Fidler. Tento student se pohyboval v skinheadském prostředí a působil také v Klubu republikánské mládeže. Toto sdružení neuznávalo rozdělení politického spektra na levici a pravici, ale jen na politické strany národní a protinárodní. Sdružení mělo pouze lokální činnost, ale o rok později mělo sdružení pobočku v Bzenci. VF byla úzce spojena se skinheadskou subkulturou, antisemitskými a klerofašistickými skupinami, které byly spojovány s časopisy *Dnešek* a *Pochodeň dneška*. Roku 1995 byla VF Brně na ústupu, vznikají pobočky v Praze, Ostravě, Chrudimi, Českých Budějovicích, Kladně a Novém Boru na Jesenicku. VF začala tisknout svoje oficiální listy, v Brně *Obrana národa*, v Praze *Hlas národní mládeže*. VF se angažovala v letákové akci v Praze, Ostravě, Chrudimi a v Brně s přistěhovaleckou tematikou a také odporem k česko-německé deklaraci. Program VF se odvíjel na bodech zákaz KSČM a potrestání funkcionářů bývalé KSČ, boj proti prostituci, profesionalizace armády, znovuzavedení trestu smrti, zavedení domovského práva pro Cikány, prosazování tradiční křesťanské morálky-zákaz sekt, zavedení přistěhovalecké daně pro ty podniky, které zaměstnávají přistěhovalce. Požaduje silný stát, zrušení Senátu, zavést prezidentský systém, odmítají Evropskou unii i NATO. Dále prokazovat nabytý majetek nad 3 mil. Kč nebo například zákaz uzavírání manželství s neevropskými přistěhovalci, rasově smíšená i homosexuální. VF se brání označení z neonacismu, jakožto i extremismu celkově. Ideově navázala na historickou linii české krajní pravice reprezentované Gajdou a Kramářem. Ke znakům VF patří bílá košile, černá kravata, zelený věnec na pravé straně, nad nímž se tyčí kříž, vše je doplněno černými kalhotami a botami.

Vlastenecká liga (VL) je dalším z mnoha občanských sdružení orientovaných

pravicově. Založena byla roku 1993 a soustředila se na skinheadskou subkulturu, kterou později odsoudila. Ideologii převzala od hudební skupiny Orlík a jejich odkazu k husitství. Bývalý člen této skupiny Daniel Landa se stal čestným členem VL. Kritika skinheads vyvrcholila roku 1995, kdy po skončené demonstraci pořádané VL byli účastníci demonstrace napadeni členy Bohemia Hammer Skins. Znakem VL je heraldický znak, s umístěnou českou královskou korunou v kombinaci žluté a červené barvy, po obou stranách se střídavě sbíhajícími bílými a červenými pruhy. Náhradním symbolem bývá červený husitský kalich. Hesla: „Rovnost rovným“, Náš čas přijde“. K této organizaci se přidružují i různá hnutí, jako například Litoměřičtí vlastenci, Plzeňští vlastenci, Jednota kalicha.

V devadesátých letech vznikla spousta podobně smýšlejících a orientovaných sdružení a skupin:

Národní front castistů- založen příslušníky nazi-punkové subkultury, *Klub Františka Ferdinanda d'Este*- katolický fundamentalismus s antisemitskými prvky a jinými pravicově extremistickými prvky. *Hnutí národního sjednocení* s prvky klerofašismu. Dále Řád Českého lva, Hnutí korporativistické demokracie, Vlastenecko-informační republikánská armáda, České národní hnutí mládeže, Národní obec vlastenecká, Obrana národa, Národní myšlenka, Akce Národní Obnovy, Vlast.cz, aj.

Pozastavil bych se u *Národní aliance* (NA), toto sdružení se v polistopadové historii stalo vedle Vlastenecké fronty nejvýznamnějším sdružením. Svou ideologií navazovali na vlajkařskou historii. Do budoucna měli cíl stát se regulérní politickou stranou a kandidovat do voleb. NA začaly vydávat časopis Vlajka. Na jedné demonstraci roku 1999 zpochybnil jejich člen Vladimír Skoupý existenci plynových komor, tyto názory o zpochybněném holocaustu byly otištěny i ve Vlajce. Skoupý byl obviněn z hanobení národa, rasy a přesvědčení, případ byl ale zastaven. NA lze definovat jako pravicově extremistickou organizaci, která navázala na tradice českého ultrapravicového národovectví a kolaborace vlajkařů za protektorátu.

Skinheadská subkultura se na našem území objevuje v druhé polovině osmdesátých let. Informace o této subkultuře se díky politickému režimu na našem území dostávali ze zahraničí velmi chabé a zkreslené. Rasismus byl spojen i s punkem, společnost ho brala i jako více provokativní. První průkopníci skinheads na našem území z hnutí punks pocházela. Byly páhány útoky na Romy a studenty a pracovníky ze zahraničí, kteří zde pobývali na základě režimní dohody států Afriky, Asie a latinské

Ameriky. Tato nově vznikající subkultura na našem území se sdružovala v Praze, Liberci, severních Čechách, Plzni a Brně. Před pádem komunistického režimu se odhaduje počet skinheads na našem území v počtu necelé stovky stoupenců, kteří se především scházeli na koncertech. Po roce 1989 začíná tato subkultura mít vzestupnou tendenci. Otevřením hranic došlo k mezinárodním kontaktům zejména z Německa a Rakouska. Z toho pramení průnik nacistické ideologie do hnutí, které bylo zaměřeno především na český nacionalismus a husitství.

Tak jako ve světě, tak i na našem území se staly koncerty výdělečnou činností pro různé ultrapravicové spolky a předmětem setkání pravicových extremistů. Po hudební skupině Orlík, která byla zaměřena především na husitskou historii, přichází skupiny Vlajka, Buldok a Excalibur. Tyto skupiny sklidily úspěch i na mezinárodní scéně. Vlajka vzniká v roce 1990 a texty směřovaly k tradici českého fašismu. Buldok je založen roku 1991 a v textech se objevují mytologické motivy spolu s neonacismem. Excalibur byl založen v roce 1994 a prosadil se v zahraničí svým hudebním stylem, neonacistickým metalem. Oblíbenými skupinami se také staly Ragnarok, Beowulf a Conflict 88.

Nejvýznamnější organizací s celorepublikovou působností, která by svou násilnou činností mohla ohrozit bezpečnost České republiky, je Bohemia Hammerskins (BHS). Jedná se o českou pobočku nadnárodní organizace *Hammer Skins*, která vznikla v USA. Členem této organizace se mohla stát pouze osoba, která bude přínosem. Nesmí být ani alkoholik, narkoman, mít židovské nebo černošské předky. Hnutí vzniklo v roce 1993 a v období 1993-1996 mělo pod kontrolou větší část ultrapravicové scény. BHS se soustředilo na vydávání zinů a pořádání koncertů. Zin *The Hammer New* vycházel v Brně a od roku 1994 do roku 1995 vyšlo pět čísel. Na bezpečnost koncertů dohlížela zvláštní složka nazvaná Security BHS. Aktivita BHS upadá, ale v roce 2002 byla na jednom americkém antirasistickém serveru uvedena Česká republika jako silná pobočka.

Roku 1996 vzniká česká pobočka militantní mezinárodní organizace *Blood Honour Division Bohemia* (BHDB). Vznik původní Blood Honour je datován rokem 1987 a založil jej zpěvák hudební skupiny Skrewdriver Ian Stuart Donaldson. Důvodem byla nespokojenost se spoluprací s ultrapravicovou stranou British National Front. Zpěvák si získal velkou popularitu v Německu a to i od samotných bývalých členů SS. Jeho koncerty bývaly vyzdobeny nacistickými vlajkami, používalo se nacistických

pozdravů apod. Po autonehodě Donaldsona roku 1993, který podlehnul svým zraněním, došlo k útlumu organizace. Ale díky novým pobočkám zvláště ve východní Evropě činnost organizace pokračovala. V současnosti je organizace na našem území v útlumu, ale s ohledem na mezinárodní spolupráci může opětovně dojít k aktivaci organizace.

Stejně jako v zahraničí i na našem území pronikl pravicový extremismus do subkultury fotbalových *hooligans*. V této práci byly již některé projevy extremismu popsány, jako například házení banánu na plochu, pokud v druhém klubu hraje hráč černé pleti, popřípadě pískání a bučení na takového hráče. Používáním určitých symbolů na praporech a transparentech používaných ultrapravicí. Samozřejmě ne všichni hooligans spolupracují s ultrapravicí a i ultrapravice se v některých případech vyjadřuje negativně na adresu hooligans. Přesto na našem území existují fotbaloví hooligans, kteří jsou přímo napojeni na ultrapravicovou scénu. Patří mezi ně brněnský Johnny Kentus Gang, Ultras Brno, spartánský Brigade drápek z lasičky a Red Pirates Sparta, olomoucký NS commando 88, teplická Division Nord-stejně označení měla i divize SS za druhé světové války.

Pravicový extremismus nepronikal jen do občanských sdružení a subkultur, která měla k pravicové tendence. Tento fenomén pronikal i do politických stran, zde můžeme uvést politickou stranu *Sdružení pro republiku-Republikánská strana Československa (SPR-RSČ)*, která při parlamentních volbách roku 1992 získala 5,98% hlasů, v dalším volebním období roku 1996 8,01% hlasů.

SPR-RSČ vzniká začátkem roku 1990, jejím zakladatelem byl Miroslav Sládek. Dnes již strana pod tímto názvem neexistuje, ale je jen registrovaná pod názvem novým *Republikáni Miroslava Sládka*. Samotná strana se považovala za ultrapravicově založenou, která spolupracovala i s příslušníky hnutí skinheads. Typický pro stranu byl ultrapravicový populismus a verbální útoky na adresu Romů a Němců. Samotná strana balancovala na hranici otevřeného rasismu. Charakteristickým prvkem pro ultrapravicí a SPR-RSČ je zvýšení pravomoci policie, znovuzavedení trestu smrti, navýšení trestu pro drogové dealery, nárůst kriminality byl přisuzován přistěhovalcům, kritizovali velmi často Romy, taktéž kritizovali vládu a požadovali zrušení senátu. Strana se vyjadřovala velmi kriticky na stranu Německa a odmítala jakékoli omluvy za odsun sudetských Němců po druhé světové válce. Odmítali vstup do NATO i EU. Strana sice jevila stránky demokratického charakteru, ale vše podléhalo více méně jejímu předsedovi Miroslavu Sládkovi. V předčasných volbách roku 1998 strana získala pouze 3,9% hlasů

a to znamenalo, že se do parlamentu již nedostala a to do současnosti. Důvodem byly zřejmě finanční aféry předsedy Sládka a snaha voličů po sociální politice zastávající ČSSD.

Při působnosti stran fungovalo také několik sdružení, Sdružení důchodců České republiky, Sdružení přívrženců a přátel Republikánů, Republikánská nadace PhDr. Miroslava Sládka a Republikánská mládež, ta byla soudním rozhodnutím rozpuštěna roku 2002. Byl také vydáván týdeník Republika.

Roku 2001 byl na SPR-RSČ uvalen konkurz, strana se přejmenovala na Republikáni Miroslava Sládka, kam se přemístila většina představenstva. V roce 2008 dochází k sloučení Republikánské strany Čech, Moravy a Slezska, Republikánské unie, Radikální republikánské strany, Republikánů a Republikánů Miroslava Sládka a k obnově názvu strany SPR-RSČ. 7. prosince 2010 na návrh vlády pozastavil Nejvyšší správní soud činnost SPR-RSČ.

Po rozpuštění republikánské mládeže vzniká z řad jejího vedení nová politická strana s názvem *Dělnická strana* (DS), předsedou se stal Tomáš Vandas. Strana vzniká roku 2008 a programově je velmi podobná se stranou SPR-RSČ. Kriticky se vyjadřuje na polistopadovou politiku, za cíl si klade boj proti korupci, je pro zrušení podpory přistěhovalcům, dále chce zakázat homosexuální sňatky. DS dále navrhuje zavést určení národnosti, které by bylo zapsáno jak v rodném listě, tak i v občanském průkazu. Mezi další základní body jejich politiky patří zrušení Senátu, přímá volba prezidenta, větší samostatnost měst a obcí, znovuzavedení trestu smrti, rozšířit pravomoci policie, zákon o zákazu prodeje a propagaci pornografie, zajistit podporu mladým rodinám a naopak zaručit klidné stáří seniorům, reforma zdravotnictví, školství a rozvoj tělovýchovy.

DS kandidovala ve volbách do Evropského parlamentu roku 2004 a obdržela 4289 hlasů, 0,18 %, roku 2006 v krajských volbách kandidovala v šesti krajích a získala celkově 0,15 %. Největšího volebního úspěchu DS dosáhla v roce 2009 ve volbách do Evropského parlamentu v počtu 28.865 hlasů, 1,07 %. Strana byla začátkem roku 2010 rozpuštěna Nejvyšším správním soudem, DS podala stížnost k Ústavnímu soudu, který potvrdil rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. DS se přejmenovala na *Dělnická strana sociální spravedlnosti*.

Vývoj levicového extremismu na našem území po roce 1989 měl jiný vývoj než pravicový extremismus. Důvodem byl fakt, že zde od roku 1948-1989 vládla

ideologie autorativní krajní levice. V pravicovém extremismu dochází v určitých směrech ke spolupráci, zatímco anarchisté odmítají spolupráci s komunisty. Největší zastoupení krajně levicové ideologie na našem území má *Komunistická strana Čech a Moravy* (KSČM), která vznikla roku 1990 jako nástupce KSČ. Na Slovensku se pokračovatelé KSČ přejmenovali na Komunistickou stranu Slovenska (KSS), která se změnila ve Stranu demokratické levice a v roce 1992 se distancovala od KSČM. Ačkoliv prakticky tato strana vládla na našem území autorativním způsobem, jejich voličská podpora drží KSČM na úrovni středně velké strany. Ke straně byla přidružena Komunistická strana mládeže (KSM), která byla roku 2006 rozpuštěna, jelikož oficiálně ve své ideologii propaguje znárodnění soukromého vlastnictví. KSM stále funguje a snaží se soudní rozhodnutí o rozpuštění vyvrátit. Ke spolupráci KSČM a KSM se přidávají strany uznávající marxismus-leninismus a to Strana československých komunistů a Klub českého pohraničí, ale tyto dvě organizace jsou na politické scéně prakticky neviditelné. Ohledně zařazení KSČM mezi extremistické uskupení se vedou dlouhodobě spory.

Na jaře roku 1989 vzniká nezávisle na KSČ krajně levicové uskupení, které vycházelo z řad trockistů a radikálních socialistů, pod názvem *Levá alternativa* – hnutí za demokratický a samosprávný socialismus. Mezi nejvýznamnější představitele patřili Petr Uhl a Egon Bondy.

Po listopadu roku 1989 se Levá alternativa (LA) stala součástí Občanského fóra (OF), ale roku 1992 došlo ke sporům mezi levicově zaměřenými LA a liberálně smýšlejícím křídlem OF. Dalším sporem uvnitř LA bylo zařazení strany do volební koalice spolu s KSČM a Demokratické levice. Po těchto sporech přestala LA prakticky fungovat a roku 1993 byla pro nečinnost rozpuštěna.

Petr Jindra stál za vznikem skupiny mládeže v LA, která vydávala časopis *Budoucnost*. Název časopisu byl přejet do názvu uskupení. *Budoucnost* se roku 1991 zapojila do spolupráce s KSM, kterou roku 1993 rozvázali a začali podporovat ČSSD. Roku 2002 byla organizace přejmenována na *Socialistická alternativa Budoucnost*. V současné době je tato organizace neaktivní.

Člen LA Thomas Franke založil v roce 1990 organizaci nejprve pod názvem *Dělnická demokracie*, posléze přejmenovanou na *Socialistická solidarita*. Snahou organizace bylo získat do svých řad skupiny anarchistů, kteří se pokoušeli organizovat antifašistické demonstrace, které nezískaly větší podporu společnosti.

Koncem roku 1997 byla spáchána rasově motivovaná vražda súdánského studenta. Touto vraždou byla široká veřejnost pobouřena a dala podnět ke vzniku Iniciativy proti rasismu (IPRA), ve které měla Socialistická solidarita významný vliv. Zanedlouho došlo mezi oběma organizacemi k vnitřnímu boji, kdy část členů odešla do nově vznikající Socialistické organizace pracujících. IPRA zaniká a Socialistická solidarita stagnuje.

Socialistická solidarita se opět probouzí roku 2000, kdy bylo v Praze zasedání Mezinárodního měnového fondu. O rok později zahájila spolupráci se Socialistickou organizací pracujících na projektu „Globalizujme odpor!“. Začala vydávat časopis Doleva!, který je nahrazen Antikapitalistickými novinami, až po časopis jednoduše pojmenovaném *Solidarita*. V současné době se Socialistická solidarita aktivně podílí v kampani „Ne základnám!“

V období let 1997-1998 vzniká ortodoxně trockistická organizace Socialistická organizace pracujících (SOP). Tato organizace není zastáncem reformy typu stran ČSSD, ale aktivně spolupracuje s KSČM. SOP založila vlastní mládežnickou organizaci REVO, ve které roku 2006 dochází k rozštěpení na dvě části, z čehož plyne omezená aktivita. SOP se díky svému trockistickému vlivu na mládež dostává do otevřených konfliktů s anarchisty, dalším důvodem sporů je také kritika stoupců SOP na adresu anarchistů, pro jejich neochotu spojit se a spolupracovat v rámci levicového boje proti kapitalismu. V některých případech vyústily spory mezi SOP a anarchisty k fyzickému napadení.

Anarchisté byli v šedesátých a sedmdesátých letech minulého století podporováni disidentskou levicí i umělci undergroundového žánru. Anarchismus na našem území prošel několika vývojovými obdobími. V rozmezí let 1989-1992 probíhá v hnutí politické zaměření, 1993-1995 je hnutí postiženo stagnací, 1996-1997 dochází k restrukturalizaci, 1998-2001 přichází výrazné ožítí hnutí, ale od roku 2002 do současnosti je hnutí postiženo opětovnou stagnací.

Meziválečné období přineslo vývoj levice i pravice až do extrémní podoby, kdy při obou ideologiích přišel o život neuvěřitelný počet lidí. Válka rozpoutaná nacistickým Německem, Stalinův režim v SSSR, Maoismus v Číně, ale i Pol Potův režim v Kambodži, všechny tyto systémy se podílely na nepředstavitelném počtu obětí svého režimu. Zejména, kvůli dvěma zmiňovaným politickým systémům, jako byl Maoismus a Pol Potův, režim bývá komunismus dáván do stejné roviny jako fašismus.

3. Extremismus jako sociálně patologický jev a boj s ním

3.1 Vznik speciálních útvarů na území ČR v boji s extremismem a jeho výsledky

Krátce po listopadové revoluci roku 1989 se na našem území objevuje ultrapravicová scéna v rámci skinheadské subkultury, ale také i v rámci politiky, strany SPR-RSČ. Bezpečnostní složky v rámci odpolitizování od předcházejícího režimu prochází rekonstrukcí, díky které nebyly projevy extremismu efektivně potlačeny již v zárodku. Postupem času se na území Československa a později České republiky vytváří státní, ale i nestátní organizace podporující boj proti pravicovému extremismu. Základem tohoto boje jsou složky zapojené do bezpečnostního systému státu.

Za bezpečnost státu nese odpovědnost především vláda ČR, která má za úkol vypracovávat Bezpečnostní strategii ČR. Z pohledu extremismu se vláda zabývá těmito problémy a jako obranu proti uvedeným sociálně patologickým jevům připravuje příslušné právní normy. Na boji s extremismem se vedle Bezpečnostní rady státu také podílí poradní a iniciativní orgány vlády, a to Rada vlády ČR pro lidská práva, Rada vlády pro národnostní menšiny, Mezinárodní komise pro záležitosti romské komunity, Republikový výbor pro prevenci kriminality a podle zaměření případu další příslušné orgány.

Důležitou součástí v boji proti extremismu zastává Ministerstvo vnitra (MV). MV má v tomto boji charakteristickou funkci z důsledků svých úkolů a pravomocí. Základní úkol MV je veřejný pořádek, ve své kompetenci dále nacházíme právo sdružovací a shromažďovací a tím i právo rozpustit občanská sdružení, která porušují zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů v platném znění. Roku 2001 byla zřízena v rámci MV Komise pro boj s extremismem, rasismem a xenofobií.

Ozbrojená složka, která spolupracuje na dodržování vnitřního pořádku a je jí svěřena vnitřní bezpečnost, je Policie České republiky (PČR). V rámci resortu vzniklo 1. srpna 1995 specializované pracoviště v odboru obecné kriminality Ředitelství služby kriminální policie na úseku extremismu. V roce 1998 došlo k reorganizaci Ředitelství služby kriminální policie a vzniká 6. skupina odboru obecné kriminality se specializací „extremismus“, která byla 1. ledna 2002 opět z důvodu změny struktury PČR přejmenována na Skupinu extremistické kriminality odboru obecné kriminality Úřadu

kriminální služby PČR, tito specialisté působili na krajské i okresní úrovni. V témže roce 1. dubna bylo založeno oddělení extremismu v rámci odboru terorismu a extremismu Útvaru odhalování organizovaného zločinu. Úkolem tohoto oddělení je zaměřit se na extremistickou kriminalitu páchanou více osobami nebo organizovanou v rámci vnitřní organizace extremistických skupin.

V rámci boje proti extremismu se mohou s tímto problémem setkat v rámci zachování veřejného pořádku i strážníci obecní policie, vězeňská a justiční stráž při projevech extremismu při výkonu trestu nebo soudního jednání, ale také i vojenská policie, kde je tento aspekt v současné době velmi aktuální. Dále v boji proti extremismu napomáhají zpravodajské služby zastoupené Bezpečnostní informační službou (BIS), Úřadem pro zahraniční styky a informace (ÚZSI) a Vojenské zpravodajství (VZ). Nejdůležitější a největší podíl v boji proti extremismu má BIS, která má za úkol bojovat proti narušení demokratických základů ČR, v rámci tohoto resortu existují pracoviště zaměřené na pravicový extremismus.

Ministerstvo spravedlnosti (MS) v boji proti extremismu zastává pozici státního zastupitelství, specializovaných soudních znalců až po výkon trestu uděleným extremistům. Funguje zde i Institut pro kriminologii a sociální prevenci při Ministerstvu spravedlnosti, který má na starost odborně posuzovat projevy extremismu. Dále mohou soudy rozhodovat o rozpuštění, pozastavení nebo obnovení politických stran a hnutí.

Do boje s extremismem se zapojuje i Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo kultury i Ministerstvo práce a sociálních věcí. V rámci mezinárodního boje s extremismem i Ministerstvo zahraničí.

Česká republika je členem různých mezinárodních organizací, které se mimo jiné věnují problematice extremismu, mezi nejvýznamnější patří Organizace spojených národů – Výbor pro odstranění rasové diskriminace, Rada Evropy – Evropská komise proti rasismu a intolerance, Organizace pro spolupráci a bezpečnost v Evropě a Interpol.

Odbor bezpečnostní politiky vydává 25. 11. 2010 prohlášení „V čem spočívá hrozba extremismu“, které je shrnuto do deseti bodů, proč Ministerstvo vnitra a Policie ČR bojuje proti extremismu.

Extremisté:

1. Oslabují demokracii a mohou ji zničit
2. Nerespektují koncept lidských práv
3. V případě získání moci rozpoutají teror

4. Narušují veřejný pořádek
5. Stojí za násilnými činy z nenávisti, včetně vražd
6. Cíleně šíří strach mezi skupinami lidí, které nezapadají do jejich ideologie
7. Urážejí oběti totalitních režimů a oběti extremistické trestné činnosti
8. Ideologická východiska podávají v populistickém a propagandistickém duchu
9. Zvládání extremistických akcí je nákladné
10. Kazí České republice renomé v zahraničí

V roce 2008 vydává Ministerstvo vnitra „Strategii boje proti extremismu“. Základní prioritou Ministerstva vnitra je boj proti všem formám extremismu. Důvodem je profesionalizace a radikalizace pravicových extremistů. V tomto boji je kladen důraz na společnou spolupráci subjektů Ministerstev vnitra, spravedlnosti, obrany, financí, průmyslu a obchodu, školství mládeže a tělovýchovy, práce a sociálních věcí, spolu s Policií ČR, Armádou ČR, Celní zpravou ČR, Vězeňské služby ČR, obecní policií, dále soudů a státní zastupitelství, měst a obcí, nevládních subjektů i akademické sféry. Koncept boje byl zahrnut do 5 pilířů:

1. pilíř – *komunikací proti demagogii*. Extremisté využívají jistou nevědomost lidí a možnost, jak proti nim bojovat je komunikace a nabídka alternativního jednání.

2. pilíř – *vědomostí proti totalitářům*. Pomocí vzdělávání pedagogů v této problematice dokáže ve škole vytvořit obranné myšlenky vůči nebezpečným myšlenkám a jednání. Tento pilíř má funkci preventivní.

3. pilíř – *jednotná protixtremistická platforma*. Spolupráce vládních i nevládních organizací může přinést úspěch. Nenechat problematiku boje proti extremismu pouze na Ministerstvu vnitra a policii.

4. pilíř – *odbornost a imunita*. Dostatek prostoru pro specialisty na extremismus a podpora jejich profesionalizace.

5. pilíř – *efektivně a korektně proti násilí*. Postihovat pachatele této trestní činnosti nekompromisně a efektivně. Využití nového zákona o Policii ČR, zvládání akcí pořádané extremisty. Zajistit postih pachatelů v rámci zkráceného řízení, využití zkušeností v postupu proti diváckému násilí.

V uvedených pilířích je nastíněno, že v rámci demokracie musí být extremismu nastaveny jasné mantinely a nesmí se stát tolerovanou součástí demokratické společnosti.

V průběhu roku 2009, se jako reakce na stále rostoucí projevy pravicového extremismu, uskutečnila pod vedením Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu celorepubliková akce s názvem „POWER“. Při této akci byli zadrženi pravicoví extremisté a provedeny domovní prohlídky. Při domovních prohlídkách byly u některých neonacistů nalezeny bodné i sečné zbraně. Podle detektivů z ÚOOZ bylo důvodné podezření, že se neonacisté chystali na ozbrojené útoky. Některým ze zatčených hrozilo obvinění z terorismu. Z necelé dvacítky obviněných je asi jedna třetina žen. Touto akcí se také podařilo eliminovat další šíření neonacistických myšlenek v podobě koncertů. Po této akci prakticky koncerty „white power music“ na území ČR vymizely.

3.2 Příklady rozhodovací praxe v oblasti extremismu

Dle výročních zpráv Strategie boje proti extremismu, které vydává Ministerstvo vnitra pravidelně od roku 1998 lze vyčíst počet trestných činů s extremistickým podtextem, tak i jejich vzestupné či klesající tendence. V roce 1998 bylo zjištěno přes sto těchto trestných činů a byla stíhána necelá dvoustovka pachatelů. Rokem 1999 byla zaznamenána vzestupná tendence, počet těchto činů stoupl na tři sta a stíhaných osob bylo přes čtyři sta. Rok 2000 hlásí necelé čtyři sta trestných činů a stíhaných něco málo přes pět set. Roky 2001 a 2002 byly podobné. V roce 2003 došlo k malému útlumu, avšak v roce 2004 se tato hranice opět zvedla. Další roky došlo k poklesu této trestné činnosti (příloha č. 1).

17. listopadu roku 2008 ovšem také došlo k masivní akci pravicových extremistů v litvínovském sídlišti Janov. Tuto akci svolala Dělnická strana (DS) pod názvem „Protí pozitivní diskriminaci a policejnímu násilí“. Tento „mítink“ DS byl alarmující z důvodu počtu a složení zúčastněných. Na náměstí Míru se dostavilo více jak pět set extremistů, ale i dvě stovky místních obyvatel, zejména bydlících s romskou komunitou na sídlišti Janov, kam se potom průvod vydal, ale cestu jim zablokovali policisté, bránící střetu s Romy. Ondřej Cakl (odborník na pravicový extremismus) uvedl „Lidé neonacistům tleskali. A bude huň!“ Toto bylo ještě doplněno jeho svědectvím, které bylo slyšet ze stran přihlížejících obyvatel, kteří pokřikovali na zasahující policisty proti extremistům. „Proč na ně útočíte? Jděte raději na Cikány!“, „Když v noci volám na policii, protože je tady mejdan a já nemůžu spát, tak kde jste? Necháte nás terorizovat a teď jsou vás tady najednou stovky?“ Podle Cakla byla naprostá většina přihlížejících antiromsky zaměřená a to je problém, protože neonacisté vycítili podporu veřejnosti.

O pár měsíců později 19. dubna 2009 došlo k případu, který neměl v naší novodobé historii obdoby. Obžaloba zněla, v noci na 19. dubna 2009 byly do oken domu ve Vítkově, ve kterém žila devítičlenná romská rodina, vhozeny zápalné láhve. Zranění byli tři lidé a nejvíce ani ne dvouletá holčička Natálka, která utrpěla popáleniny z 80 % a přišla o tři prsty. Zjistilo se, že tento čin mají na svědomí čtyři mladíci. Tato akce měla být dle spisu oslavou 120. narozenin Adolfa Hitlera. Tři z nich měli láhve do domu hodit, čtvrtý z nich čekal v autě. Útočníci ovšem odmítají, že útok plánovali na dům obydlený lidmi, dle jejich vyjádření se mělo jednat o sklad kradeného zboží. Mladíci byli souzeni pro pokus o vraždu na více osobách, dále soud byl přesvědčen, že

se jedná o rasově motivovaný trestný čin, sami obžalovaní přiznali, že sympatizují s nacionalistickými hnutími a zúčastnili se i pár pochodů a akcí. Soud vynesl tresty ve výši 22 let pro tři mladíky a 20 let odnětí svobody pro čtvrtého mladíka. Dále mají zaplatit odškodné ve výši 17 milionů korun, z toho 7,5 milionů pojišťovně za léčebné výlohy, zbytek je odškodné pro Natálii. Odsouzení se proti rozsudku odvolali. Jeden z advokátů prohlásil, že jeho klient může být potrestán maximálně za obecné ohrožení či ublížení na zdraví a poškození cizí věci. „Je to sociální poprava. Nejmenší trest z těch obžalovaných neznamena, že je přiměřený. Jednání mého klienta bylo ublížení na zdraví. Měl by dostat do dvou let,“¹⁴ řekl obhájce jednoho z mladíků Ladislav Myšák. Matka popálené Natálie se k trestům vyjádřila: „S rozsudkem jsme spokojeni, že ty tresty budou takové“¹⁵. V polovině března 2011 byly Vrchním soudem v Olomouci tresty žhářů potvrzeny, jen jednomu ze čtyř mladíků se trest snížil z 22 let na 20 let. Důvodem snížení trestu byla mladíkova spolupráce při vyšetřování. Obhájci při odvolání požadovali rekválifikaci trestného činu z pokusu o vraždu na veřejné ohrožení. Proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci se nelze odvolat, ale pouze dovolat k nejvyššímu soudu.

Další případ, který společnost mohla prostřednictvím medií sledovat, byl případ týraného chlapce na Teplicku. V listopadu roku 2010 byl Ústeckým krajským soudem odsouzen šestnáctiletý Rom k odnětí svobody ve výši 10 let, což vzhledem k věku znamenalo maximum, druhý útočník nedosáhl v době činu hranici 15. let. Dne 29. dubna 2010 v odpoledních hodinách se poškozený vracel z dětského domova, během cesty jej přepadli dva Romové, požadovali peníze a mobilní telefon. Poškozený jim sdělil, že požadované věci nemá, útočníci poškozeného napadli a odvěkli do blízkého lesíka, kde byl znásilněn, týrán a bit. Když to útočníky přestalo bavit, odplazil se chlapec k blízkému nádraží, kde mu byla zavolána pomoc. Útočník byl souzen z pohlavního zneužívání, loupeže, vydírání, znásilnění, ale i pokusu o vraždu. Byl zde uznán i rasově motivovaný útok, důvodem bylo prohlášení útočníků, zda chlapec ví, co dělal Hitler s cikány, když chlapec potvrdil, že ano, odpověď útočníků zněla, že ho čeká to stejné, protože je „bílejší“. Jedna ze soudkyní se k tomuto případu vyjádřila: „Nebylo to jen mlácení. Útok byl otřesný, odporný, cynický. Bylo to lynčování, mučení, ze

¹⁴Žháři z Vítkova chtěli vraždit. Soudce je poslal na dvacet a více let do vězení. iHned.cz 20.10.2010. [cit. 10.3.2011]. Přístup z: <http://domaci.ihned.cz/c1-47308900-zhari-z-vitkova-chteli-vrazdit-soudce-je-poslal-na-dvacet-a-vice-let-do-vezeni>

¹⁵„tamtéž“

kterého měli zábavu, smáli se, když říkali, že ho můžou zabít. Před soudem stojí imbecil, který neváhá použít síly. Ale i imbecilovi musí být jasné, že takový útok na kluka, který má 35 kilogramů, může způsobit smrt.“¹⁶ (souzený útočník má jen 41 IQ). Útočník se proti rozsudku odvolal, odvolání ve prospěch pachatele podal také i státní zástupce, což nebývá příliš běžné. Státní zástupce se odvolal, protože byl útočník nesprávně souzen za pokus vraždy. Pražský vrchní soud nakonec mladistvému Romu trest snížil na polovinu.

Oba případy bývají velmi často srovnávány. Ačkoliv byl případ týraného chlapce odsouzen i romskými organizacemi, např. sdružením Romea, bývá zde kritizován nerovný přístup k rasovým útokům ze strany Romů a pravicových extremistů. *Hnutí za efektivní řešení problematiky nepřizpůsobivých obyvatel* (HERPNO) využilo petičního práva ke stejnému přístupu rasově motivovaných činů ze stran Romů i ostatních občanů. Podle hnutí má tzv. dvojí metr způsobovat u majoritní společnosti pocit nespravedlnosti, který využívají radikální strany. Petici pod názvem „*Chceme stejný metr*“ podepsalo za dva dny 2600 lidí, v současnosti podle serveru <http://www.chcemestejnymetr.cz> petici podepsalo necelých 23000 lidí.

Těchto událostí okamžitě využívá Dělnická strana sociální jistoty (DSSS), která v reakci na zmíněný případ týraného chlapce Romy uspořádala na den 9. dubna 2011 akci s názvem *Pochod za Patrika – proti rasovému násilí*. Pozvánky na tuto akci DSSS byly vyrobeny a rozesílány mimo jiné i pomocí internetu. Podle serveru <http://ustecky.denik.cz> se demonstrace zúčastnilo asi 150 lidí, z toho většinou příznivců DSSS. Zdroj <http://zpravy.idnes.cz> uvádí, že se plánovaného mítinku DSSS zúčastnil i místostarosta obce Krupky, ve které se povolená demonstrace konala. Ústecký deník dále uvádí, že příčinou této demonstrace je právě snížený trest pro mladistvého Roma. „Jejich pochodu se postavilo na sídlišti Maršov do cesty několik set Romů, kteří odmítli cestu uvolnit, a po několika marných výzvách je musela rozehnat policie. Policie zadržela celkem sedm lidí.“¹⁷ V článku se také dočteme, že: „Před střetem se snažili před Romy sloužit bohoslužbu dva muži, údajně křesťanští duchovní. Zpívají, hrají na kytaru a snaží se je zaujmout,“ popsal situaci před incidentem fotoreportér ČTK, který

¹⁶*Trest pro romského mladíka, který týral chlapce, se smrskl na půlku.* iDnes.cz 17.3.2011. [cit. 18.3.2011]. Přístup z: http://zpravy.idnes.cz/trest-pro-romskeho-mladika-ktery-tyral-chlapce-se-smrskl-na-pulku-p9x-/krimi.asp?c=A110317_172817_usti-zpravy_zep

¹⁷*Romové zablokovali cestu pochodu dsss, rozehnala je policie.* Ústecký.deník.cz. 10.4.2011. [cit. 10.4.2011]. Přístup z: http://ustecky.denik.cz/zpravy_region/romove-zablokovali-cestu-pochodu-dsss-7106.html

situaci sledoval. Podle policejní mluvčí přišli římskokatolický a husitský kněz mezi protestující z vlastní iniciativy.“¹⁸

¹⁸ „tamtéž“

4. Extremismus a česká společnost

4.1 Vymezení problému a výzkumné cíle

Při čtení jednotlivých kapitol bakalářské práce si snad každý vytvořil svůj vlastní názor na tu či onu skutečnost v textu zmiňovanou. Je jasné, že extremismus je problém, samozřejmě však záleží na jednotlivci, jaký postoj k dané problematice zaujme. Z lidských dějin je patrné, že extremismus a jakékoli projevy s ním související jsou neodmyslitelně ta oblast, jež nás provází již po mnoho století, což je vlastně přirozené, neboť jako takový je důsledkem rozdílnosti lidí. V průběhu času je však extremismus nebo to co dnes nazýváme extremistickým vnímáno rozličnými způsoby pohybujícími se na stupnici od kladného k zápornému a naopak. Avšak je patrné, že až dlouhodobý vývoj dal lidem ukázat to, jaké by mohlo být ve společnosti jednání, které není možné tolerovat, které společnost nebo její jednotlivé členy destabilizuje či je nějakým způsobem diskriminuje. Nicméně zdá se, že konečná koncepce je správná a různé projevy extremismu byly odhaleny a nyní jsou postihovány. V textu bakalářské práce je možné se dočíst, že velkým problémem může být xenofobie, tedy strach z neznámého, který je člověku jaksi vrozený, neboť vychází z jeho základních lidských pudů sebezáchovy. Asi všichni v sobě máme trochu toho extremismu, který však nesměřuje k rozkladu či nenávisti. Existují však skupiny obyvatel, kteří extremismem přímo žijí, vyhledávají a podněcují ostatní ke stejné nenávisti, kterou cítí oni sami. Je patrné, že tak tomu bylo vždycky ovšem až ve 20. století, po hrůzách Druhé světové války, se vše dalo do pohybu a společenství pravděpodobně zjistilo, že je nutné takovéto skupiny lidí hledat, destabilizovat je a snažit se omezit jejich případný vliv na další obyvatele. V průběhu 20. století se konečně začaly řešit tyto globálně rozšířené problémy. Udržení extremismu v patřičných mezích se ukázalo býti velmi složitou záležitostí, nejen zákony jsou tou jedinou cestou. Velmi důležité jsou také znalosti a vědomosti jednotlivců v dané společnosti, kdy právě jejich informovanost a znalost může pomoci při ukázání na jednotlivý konkrétní problém např. ve svém okolí. Abych zjistil názor obyvatel na to, jak jsou o celé problematice informovaní, jaký zauímají postoj k současnému stavu ochrany před extremismem, či co vnímají jako extremistický projev jednotlivce, zvolil jsem si k dosažení svého cíle průzkumné šetření drobného rozsahu. Průzkum jsem směřoval ke zjištění názoru české společnosti na extremismus a

jeho projevy, jakož i současný stav dění v dané oblasti (příloha č.4).

Cílem průzkumu je především zjištění toho, zda lidé vědí o tomto konkrétnímu problému, zda dokážou rozpoznat a vhodně zařadit případné projevy extremismu, či jaký oni sami k této problematice zaujmají postoj. Zjištěné a vyhodnocené poznatky povedou k závěrům potvrzující či vyvracející stanovené hypotézy.

Hypotézy

1. více jak 50 % lidí vnímá projevy extremismu, jež přímo směřují k fyzickému násilí negativně
2. více jak 50 % lidí si myslí, že míra extremismu v ČR není větší než v jiných zemích EU
3. většina lidí považuje rozdílná rozhodnutí soudu u trestných činů s rasovým podtextem, které byly spáchány Romy, nebo které byly spáchány na Romech za jeden z prvků, jež podněcuje rasismus

Charakteristika výzkumného souboru

Základní soubor tvoří obyvatelé České republiky. Z tohoto základního souboru byl proveden prostý náhodný výběr a to proto, aby se případný rozdíl mezi strukturou populace a vzorku zmenšil. Počet dotázaných osob nebyl stanoven. Dotazník byl na internetových stránkách www.vyplnto.cz vyvěšen 139 hodin, návratnost dotazníků (71,1 %) byla dána poměrem vyplněných a zobrazených, jedná se však jen o orientační údaj, který nebere v potaz ty oslovené respondenty, kteří ani nezobrazili úvodní text (neklikli na odkaz na dotazník). Celkově tedy byla zpracována data od 105 respondentů, kteří vypracovali a odevzdali 105 úplných dotazníků. Dotazník vypracovalo 48 žen a 57 mužů ve věku od 15 let a více. Z celkového počtu má 7 respondentů základní vzdělání, 5 dotázaných je vyučeno či má střední školu bez maturity, 58 z nich je vyučeno či má střední školu s maturitou a 35 z nich má vyšší odborné či vysokoškolské vzdělání (příloha č. 5).

Metody výzkumu

K dosažení požadovaných cílů byla použita explorativní metoda internetového, anonymně vyplněného dotazníku. Dotazník byl vyvěšen na

internetových stránkách www.vyplnto.cz a to 139 hodin. Metoda byla záměrně zvolena pro svoji nevelkou časovou náročnost a pro zaručení anonymity respondentů. Po ukončení sběru dat bylo provedeno zpracování a určeno procento návratnosti. Dotazník je rozdělen do dvou částí. Jedna část slouží k charakteristice zkoumaného vzorku (pohlaví, věk, vzdělání). V další části jsou položeny otázky směřující k potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz.

Je možné, že validita dat byla ovlivněna důvěrou respondenta k prováděnému šetření a dále také choulostivostí prováděného průzkumu. Odpovědi vypovídají o subjektivním vnímání problému ze strany respondenta a mohou být i záměrně zkreslovány nepravdivými údaji.

4.2 Interpretace výsledků provedeného šetření

Otázka č. 1 má za cíl zjistit, zda si lidé dokážou představit takové jednání, které spadá pod pojem „extremismus“. Tato otázka byla záměrně položena a navazuje na ni otázka č. 7, která zjišťuje, které z uvedených jednání respondenti považují za extremistické (slovní napadání Romů, slovní napadání ze strany Romů, divácké násilí, verbální či fyzické napadání policistů při demonstracích). Ze zjištěných výsledků otázky č. 1 vyšlo najevo, že 96 % respondentů si takovéto jednání dokáže představit (příloha č. 6). Zbývající počet respondentů neví, nebo si takové to jednání nedokáže představit. Odpověď ne, nebo nevím uvedly tři ženy a pouze jeden muž. Je tedy evidentní, že ženy více jak muži z nezjištěných důvodů nedokážou jednání, jež spadá do kategorie extremistické rozeznat. Zajímavé však je, že přestože 101 respondentů uvedlo, že si dokáže představit extremistické jednání, zaznamenalo v otázce č. 7 všechny vyjmenované formy a to i přes to, že všechna jednání uvedená v odpovědích jsou jednoznačně extremistická, pouze 16 osob.

Otázka č. 2 měla za cíl zjistit, zda lidé považují za extremistu i takového člověka, který není přímo členem extremistické skupiny, neporušoval či ne neuznával práva jiných a to takovým způsobem, že byl verbálně či fyzicky někoho napadal, nicméně smýšlí extremisticky, tedy např. nemá rád Rómy, neuznává práva gayů, je xenofobní vůči cizincům atd. . V této otázce je vidět, že lidé jsou nejednotní a jejich názory jsou rozdílné. 49 respondentů (46,67 %) si myslí, že takový to člověk je extremistu naproti tomu 48 dotázaných (45,41 %) si myslí, že takový to člověk extremistu není. Jen 8 dotázaných (7,62 %) nedokáže věc posoudit a uvádí, že „nevím“. Případné další kriteriální rozdělení odpovědí je uvedeno v příloze č. 7.

Otázka č. 3 zjišťovala, zda lidé souhlasí s fyzickými útoky ve jménu nějaké extremistické ideologie. Téměř většina dotázaných (95 respondentů ze 105 – 90,48 %) odpověděla, že ne. Jen necelé 4 % (4 osoby) dotázaných odpovědělo, že s takovými útoky souhlasí. Možnost „nevím“ zvolilo 6 osob (příloha č. 8). Tato otázka zároveň potvrzuje hypotézu č. 1, tedy, že více jak 50 % lidí vnímá projevy extremismu, jež přímo směřují k fyzickému násilí negativně a nesouhlasí s nimi.

Otázka č. 4 zjišťovala názor dotázané veřejnosti na to, zda je podle jejich mínění míra extremismu, tedy extrémně smýšlejících lidí hlásících se k extremistické ideologii v ČR větší než v ostatních zemích EU. Zde 69 respondentů (65,71 %) odpovědělo, že „ne“, 12 (11,43 %) odpovědělo, že „ano“ a 24 (22,86 %) dotázaných zvolilo možnost „nevím“ (příloha č. 9). Rozdělení odpovědí, dle zjišťovaných kritérií je uvedeno v příloze č. 9. Odpověďmi na otázku č. 4 byla potvrzena hypotéza č. 2, neboť

skutečně více jak 50 % dotázaných si myslí, že míra extremismu v ČR není větší než v jiných zemích EU.

Otázka č. 5 zjišťovala, zda si lidé myslí, že v poslední době došlo k nárůstu extremisticky motivovaných trestných činů. Na tuto otázku odpovědělo 55 respondentů (52,38 %) „ano“, 34 (32,38 %) „ne“ a 16 (15,24 %) dotázaných „neví“ (příloha č. 10). Zajímavostí je, že ačkoliv si většina dotázaných, že v poslední době došlo k nárůstu extremisticky motivovaných trestných činů, podle výročních zpráv tomu tak vyloženě není.

Otázka č. 6 byla zaměřena na to, zda si lidé myslí, že vynesené tresty za extremisticky motivované trestné činy jdou dostatečné. Za dostačující je považuje 46 (43,81 %) respondentů, záporně se vyjádřilo 39 (37,14 %) dotázaných a variantu „nevím“ využilo 20 (19,05 %) dotázaných (příloha č. 11). Větší část lidí si tedy myslí, že soudy vynesené tresty jsou dostačující. Otázka není zaměřena na zjištění jejich názoru ohledně míry trestu, tedy jestli jsou dostatečně vysoké či dostatečně nízké avšak pouze obecně, jestli jsou dostačující.

V otázce č. 7 byly uvedeny čtyři příklady extremistického jednání. Respondent měl možnost označit všechny čtyři možnosti nebo minimálně jednu. Dotázaní volili nejčastěji jednání „slovní napadení ze strany Romů“ 67 (63,7 %), druhé nejvyšší zastoupení mělo „verbální či fyzické napadání policistů při demonstracích“ 66 (62,86 %), 58 (55,24 %) respondentů uvedlo „divácké násilí“, nejméně volená možnost byla „slovní napadání Romů“ 51 (48,57 %) (příloha č. 12). Vzhledem k tomu, že veškeré zde uvedené jednání spadá do kategorie „extremistické“, mělo by být procentuální zastoupení jednotlivých možností daleko vyšší. Vycházíme-li z výsledků otázky č. 1, kde 96 % respondentů uvádí, že si dokáže představit extremistické jednání, pak tedy každá možnost otázky č. 7 by měla dosahovat této výše. Zjištěné výsledky na otázku č. 7 tedy zpochybňují pravdivost odpovědí na otázku č. 1, je tedy pravděpodobné, že ačkoli si lidé myslí, že dokážou správně rozpoznat extremistické chování, skutečnost je odlišná.

Otázka č. 8 měla za úkol potvrdit nebo vyvrátit hypotézu č. 3, zda lze považovat rozdílná rozhodnutí soudu u trestných činů s rasovým podtextem, které byly spáchány Romy nebo které byly spáchány na Romech za jeden z prvků, jenž podněcuje rasismus. Tato hypotéza byla potvrzena. 96 (91 %) respondentů si myslí, že rozdílná rozhodnutí soudů můžou být jedním z prvků podněcující rasismus (příloha č. 13).

V otázce jsou uvedeny rozsudky a popis jednání dvou rasově motivovaných trestných činů. Jednalo se o trestné činy spáchané na Romech i Romy. Oba případy jsou relativně aktuální i mediálně známé širšímu okruhu veřejnosti.

Otázka č. 9 zjišťovala bezprostřední reakci respondentů na dva již zmíněné rasově motivované případy. Na otázku „Vyvolaly nebo podnítily ve Vás dva natolik rozdílné rozsudky soudů popsané výše, nenávisť či zášť k některým skupinám obyvatel ČR?“ odpovědělo 66 (62,86 %) respondentů „ano“, „ne“ odpovědělo 39 (37,14 %) respondentů (příloha č. 14). Tato otázka a výsledky z ní zjištěné také potvrzují pravdivost hypotézy č. 3.

4.3 Hypotézy

Hypotéza č. 1 – „více jak 50 % lidí vnímá projevy extremismu, jež přímo směřují k fyzickému násilí negativně“ - byla potvrzena.

Hypotéza č. 2 – „více jak 50 % lidí si myslí, že míra extremismu v ČR není větší než v jiných zemích EU“ – byla potvrzena.

Hypotéza č. 3 – „většina lidí považuje rozdílná rozhodnutí soudu u trestných činů s rasovým podtextem, které byly spáchány Romy nebo které byly spáchány na Romech za jeden z prvků, jenž podněcuje rasismus“ – byla potvrzena.

Závěr

V úvodu této bakalářské práce je uvedeno, že extremismus nemá v zásadě žádný konkrétní obsah, tedy nevypovídá nic o tom, jaké myšlenky člověk zastává, k čemu směřuje, jakou zvolí cestu k cíli. Tato skutečnost je vidět i v této práci, neboť z vývoje extremismu je patrné, že obsahem myšlení člověka, jehož nazveme extremistou, může být cokoliv, co překračuje hranici normálu, co je společensky nestandardní, co nese znaky nenávisti vůči společnosti či jednotlivým jejím členům. Vývoj extremismu se dá odvodit od vývoje lidské společnosti, neboť jak víme, je chování lidí podmíněno konkrétními společenskými podmínkami, kdy existují prokazatelné rizikové faktory, které tomuto jevu dávají vzniknout jako třeba nezaměstnanost, nedostatečné vzdělání atd.. Z praktické části je patrné, že v ČR je extremisticky smýšlejících lidí docela dost, avšak bezpečnostním rizikem se postoje lidí stávají až v okamžiku, kdy jejich nespokojenost, nesmiřitelnost vyústí až ke konkrétnímu záměru, aktivitě směřující k rozkladu a odstranění stávajícího politického a sociálního systému. Samozřejmě, že toto není rizikem pouze naší společnosti, ale všech společností světa. Takovou to aktivitu nelze dopustit, neboť v demokratické společnosti by vítězství krajních, svobodu omezujících postojů, názorů a ideologií znamenalo vzdálení se od lidských práv, neomezenou vládu autorit, totalit či v nejhorším případě anarchie. Cesta, kterou by se společnosti měly vydat a kterou se vydaly, je cesta spolupráce a to nikoli jen na úrovni dané země, ale celosvětová, neboť je jasné, že extremismus je realitou dnešní doby. Tato bakalářská práce je mimo jiné nositelem pohledu na vnitrostátní i mezinárodní snahy a činnosti vládních, ale i nevládních organizací v boji proti tomuto fenoménu. Je dobré, že společnosti jsou si vědomy své odpovědnosti vůči lidem v nich žijících, neboť je jasné, že při destabilizaci nevznikne následek jen v současné chvíli, ale dopad takovýchto skutečností může zasáhnout a nemile ovlivnit dalekou budoucnost. Pravdivost můžeme vidět i v historii, neboť vítězství Německa ve II. světové válce a vznik Třetí říše by znamenaly úplně jiný, práva porušující svět i pro současnou generaci. Je tedy nutné v boji pokračovat. Tento jev nelze úplně vymítit, neboť lidé nejsou stejní, každý je jedinečná identita, vznik extremistických myšlenek není tedy podmíněn jen společenským vývojem, ale také biologickými determinanty. Cílem tedy nemůže být úplné vyhlazení takovýchto myšlenek avšak činnosti, která povede k udržení rovnováhy ve společnosti. Důležitá, jako rovnováhu udržující, je také osvěta

čerpající z historie, nejen pro dospělé, ale i, a to především pro mladé. Neboť je nutné, aby výchovným efektem byla tolerance k druhým, jakož i schopnost diskuse. Jednoznačně správný je tedy boj na úrovni a při spolupráci všech složek státu, neboť nečinnost či jediné špatné rozhodnutí může být základem, jenž by mohl vést k počátku destabilizace.

Resumé

Bakalářská práce je tvořena čtyřmi kapitolami, jejichž obsah má čtenáře seznámit především s jednáním, jež spadá do kategorie extremismu, jeho rozdělení a projevy.

Kapitola první popisuje historii extremismu, dále jeho základní rozdělení na jednotlivé hnutí a subkultury. V této části je nejvíce a nejobsáhleji popisován vývoj pravicového extremismu od vzniku Československa až do roku 1989.

Kapitola druhá seznamuje se současnou světovou extremistickou scénou a její průnik do politické sféry a subkultur. Popsán je zde i vývoj a průnik extremismu do různých subkultur a politických stran na našem území po roce 1989 až po současnost.

Kapitola třetí je zaměřena na boj s extremismem, nedílnou součástí této kapitoly jsou i příklady rozhodovací praxe na našem území.

Čtvrtá kapitola přináší informace o průzkumném šetření, jež zjišťovalo názor veřejnosti v souvislosti s problematikou extremismu na našem území.

Anotace

DRŽMÍŠEK, Tomáš. *Projevy extremismu jako sociálně patologický jev současného světa*. Brno: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií, 2011. 69 s.
Bakalářská práce

Práce je zaměřená na vysvětlení pojmu extremismus, jeho historický vznik a vývoj. Práce dále obsahuje rozdělení extremismu a jeho aktuální nebezpečnost v průniku do politických stran na našem území i v zemích Evropské unie. V práci je z větší části popsán historický vývoj pravicového extremismu na našem území a to z důvodu porovnání vzestupných i sestupných projevů extremismu. Dalším záměrem tohoto historického popisu se stává fakt, kdy se různé extremistické organizace a hnutí hlásí k historickému odkazu některých extremistických politických stran a hnutí, zejména v období první a druhé republiky. V současnosti je možno slyšet z extremistických hnutí, organizací i politických stran termín tzv. *pozitivní rasismus*. Tímto směrem jsem zaměřil i své výzkumné šetření, jež mělo potvrdit či vyvrátit, nejen tento argument extremistů, ale i celkový pohled společnosti spočívající v informovanosti o nebezpečnosti extremismu.

Klíčová slova: extremismus, pravicový extremismus, levicový extremismus, nacismus, fašismus, komunismus

Annotation

DRZMISEK, Tomas. Token of extremism like socially pathologic phenomenon of current world. Brno: University of Tomas Bata University in Zlin, Faculty of Humanities, 2011. 69 p. Bachelor thesis.

Work is devoted to the explanation of the concept of extremism, its historical origin and development. The work also contains Division of extremism and its current hazards in the penetration of the political parties on our territory and in the countries of the European Union. The work is almost described the historical development of right-wing extremism in our territory and because of the comparison of the upward and the descending manifestations of extremism. Another aim of this historical description becomes real when the various extremist organizations and movements to the historical reference of some extremist political parties and movements, especially in the period of the first and the second Republic. Currently it is possible to hear of the extremist movements, organizations and political parties, the so-called term positive racism. This way I focused my research investigation, which should confirm or refute that argument, not just extremists, but also the overall view of the company, based in the awareness of the dangers of extremism.

Keywords: extremism, right-wing extremism, left-wing extremism, Nazism, fascism, communism.

Seznam literatury

Zákony, vyhlášky, usnesení, sdělení

1. Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, Sbírka zákonů 2009, částka 11, s. 354-464
2. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, Sbírka zákonů 1961, částka 66, s. 513-576
3. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, Sbírka zákonů 1993, částka 1, s. 1-16
4. Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, Sbírka zákonů 1993, částka 1, s. 17-24
5. Vyhláška č. 120/1976 Sb., o Mezinárodním paktu o občanských a politických právech a Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech, Sbírka zákonů 1976, částka 23, s. 570-583
6. Usnesení vlády ČR ze dne 9. července 2003 č. 669 ke Zprávě o problematice extremismu na území České republiky v roce 2002

Knížní publikace

7. EICHLER, J. *Mezinárodní bezpečnost v době globalizace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. 328 s. ISBN 978-80-7367-540-0
8. GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. ISBN 80-85931-79-6.
9. CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 184 s. ISBN 978-80-7367-098-6.
10. CHMELÍK, J. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-265-7.
11. CHMELÍK, J. *Symbolika extremistických hnutí*. Praha: Nakladatelství Armex, 2000. 114 s. ISBN 80-86244-14-8
12. JILČÍK, T. PLŠKOVÁ, A. ZAPLATEL, L. *Sociální patologie*. Brno: Institut mezioborových studií, 2005.
13. KOTLÁN, P. *Gajdova (ne)věrná Morava*. Institut vzdělávání SOKRATES, 2009. ISBN 978-80-86572-60-4.
14. MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Brno: Barrister & Principal, 2003. 656 s. ISBN 80-86598-45-4.
15. MAREŠ, M. SMOLÍK, J. SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni*. Brno: Barrister & Principal, 2004. ISBN 80-903333-0-3.
16. MORAVEC, E. *Tři roky před mikrofonem*. Praha: Orbis, 1942. 256.
17. NAKONEČNÝ, M. *Český fašismus*. Praha: Vodnář, 2006. ISBN 80-86226-73-5.
18. NAKONEČNÝ, M. *Vlajka*. Chvojko nakladatelství, 2001. ISBN 80-86183-24-6.
19. ŘEHOŘ, A. *Metodické pokyny pro vypracování bakalářské a diplomové práce*. Brno: Institut mezioborových studií, 2008. 48 s.

Internetové zdroje

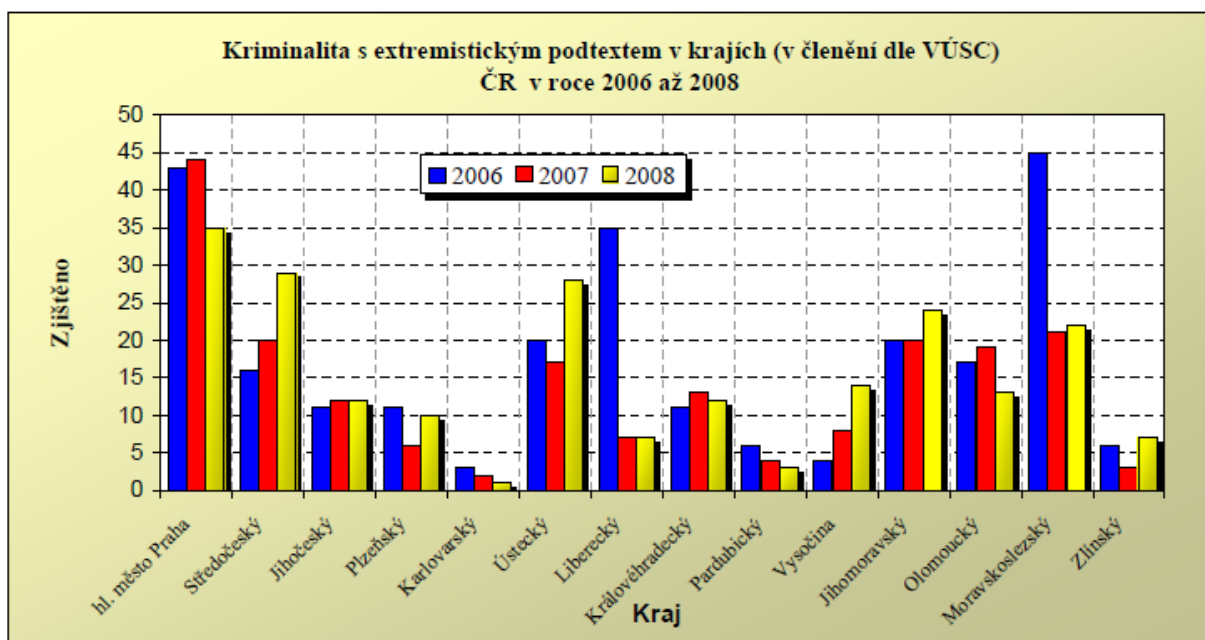
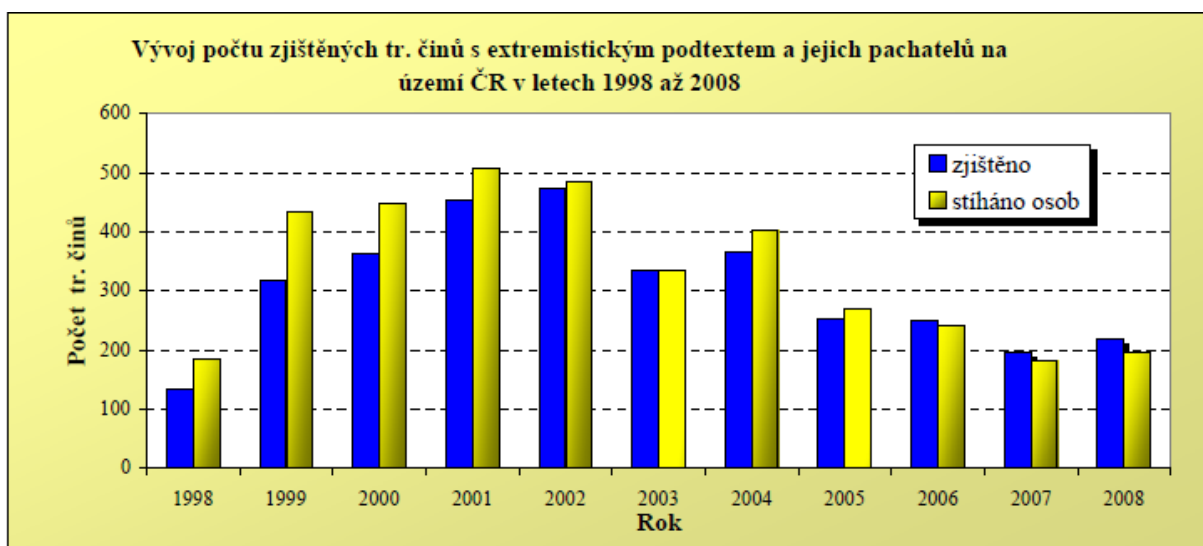
20. PEHE, J. *Extremismus*. Pehe.cz. [cit. 20.8.2010]. Přístup z: <http://www.pehe.cz/clanky/1997/extremismus>
21. VORÁLEK, J. *Extremismus očima severočeské policie. Společně proti extremismu – bezpečnostní konference konaná dne 1. října 2009*. [cit. 12.12.2010]. Přístup z: <http://spolecneprotiextremismu.kr-ustecky.cz/recnici/Jiri-Voralek/>
22. *Romové zablokovali cestu pochodu dsss, rozehnala je policie*. Ústecký.deník.cz. 10.4.2011. [cit. 10.4.2011]. Přístup z: http://ustecky.denik.cz/zpravy_region/romove-zablokovali-cestu-pochodu-dsss-7106.html
23. *Romský mladík dostal za zbití a znásilnění dvanáctiletého chlapce 10 let*. iDnes.cz. 25.11.2010. [cit. 18.3.2011]. Přístup z: http://zpravy.idnes.cz/romsky-mladik-dostal-za-zbiti-a-znasilneni-dvanactileteho-chlapce-10-let-138-/krimi.asp?c=A101125_095907_krimi_wlk
24. *Trest pro romského mladíka, který týral chlapce, se smrškl na půlku*. iDnes.cz 17.3.2011. [cit. 18.3.2011]. Přístup z: http://zpravy.idnes.cz/trest-pro-romskeho-mladika-ktery-tyral-chlapce-se-smrskl-na-pulku-p9x-/krimi.asp?c=A110317_172817_usti-zpravy_zep
25. *VS vynesl rozsudek v kauze čtyř žhářů z Vítkova. Jednomu trest snížil, ostatním potvrdil*. Eurozpravy.cz. 18.3.2011. [cit. 18.3.2011]. Přístup z: <http://krimi.eurozpravy.cz/24686-vs-vynesl-rozsudek-v-kauze-ctyr-zharu-z-vitkova-jednomu-trest-snizil-ostatnim-potvrdil/tisk/>
26. *Žháři z Vítkova chtěli vraždit. Soudce je poslal na dvacet a více let do vězení*. iHned.cz 20.10.2010. [cit. 10.3.2011]. Přístup z: <http://domaci.ihned.cz/c1-47308900-zhari-z-vitkova-chteli-vrazdit-soudce-je-poslal-na-dvacet-a-vice-let-do-vezeni>
27. www.bis.cz
28. www.dsss.cz
29. www.herpno.wz.cz

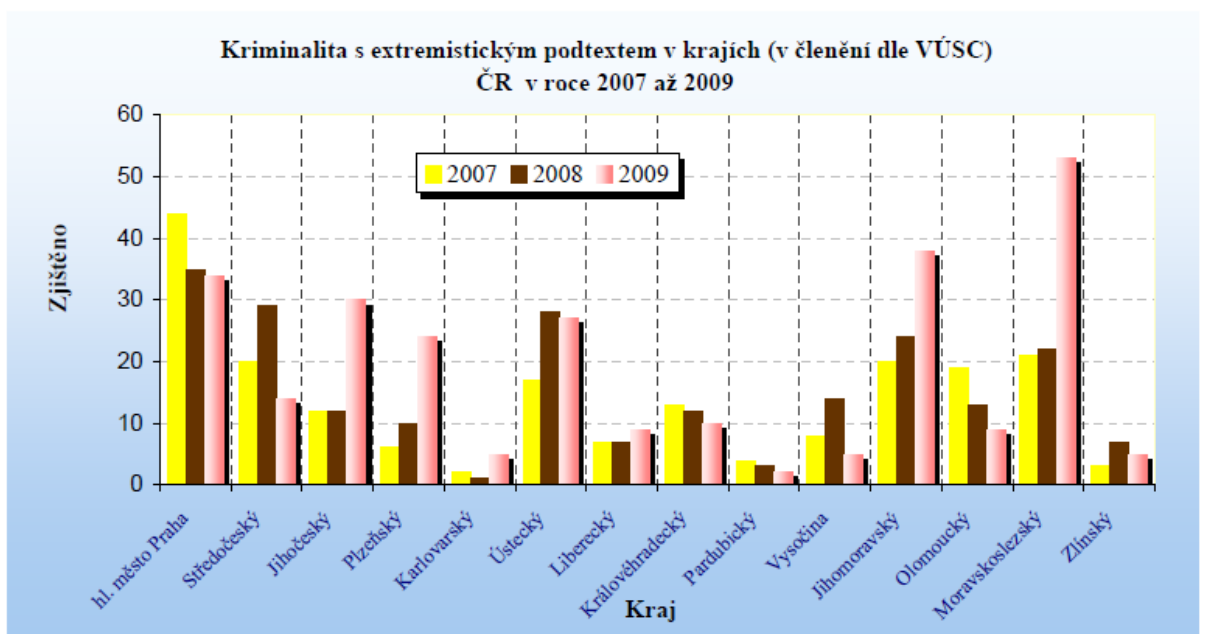
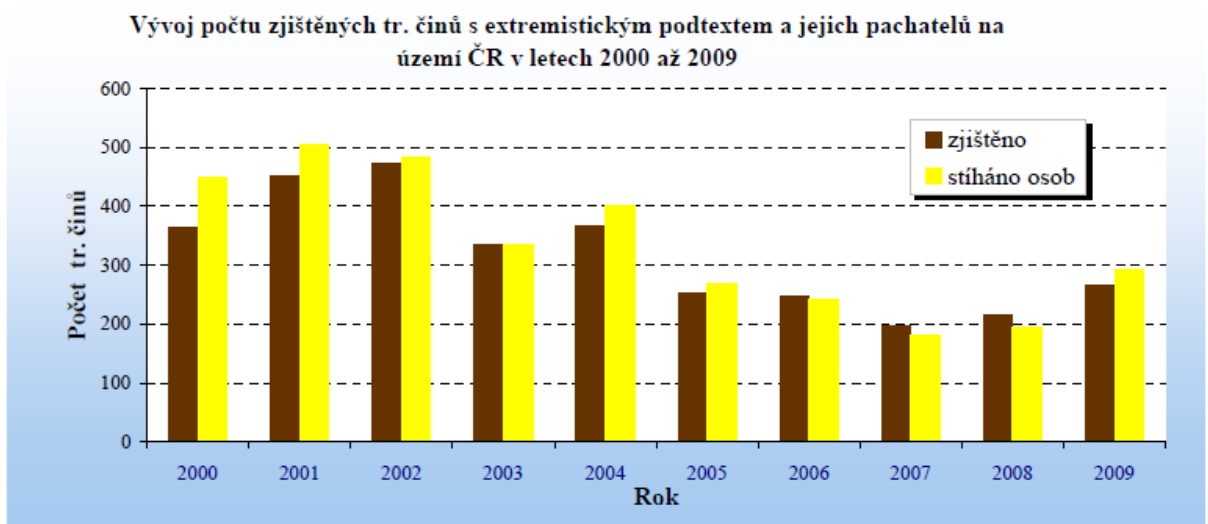
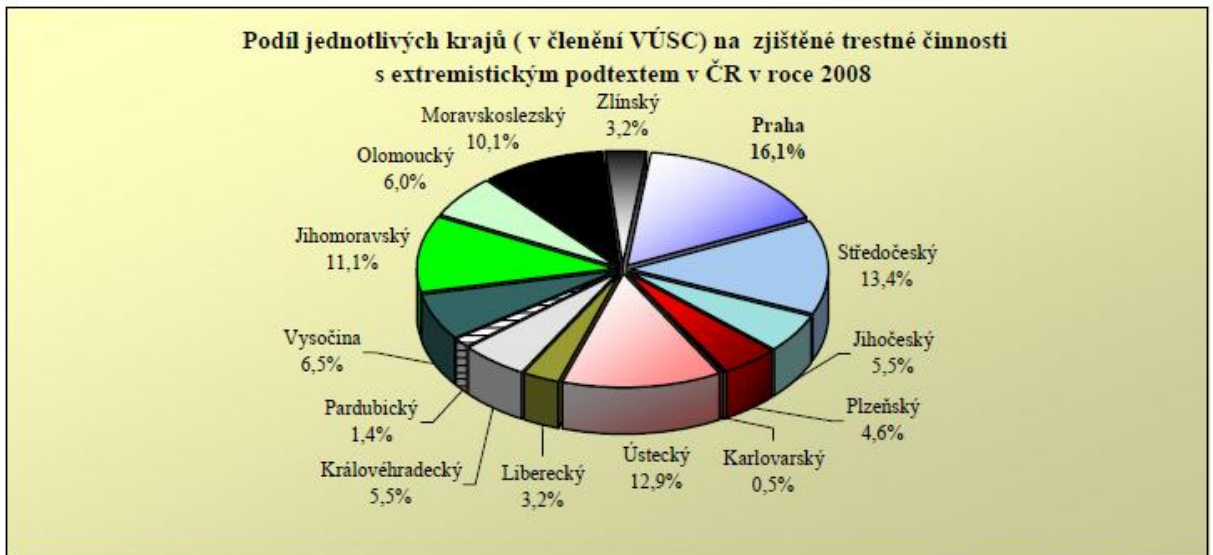
30. www.chcemestejnymetr.cz
31. www.mvcr.cz
32. www.romea.cz
33. www.rozhlas.cz
34. www.ustecky.denik.cz
35. www.vlada.cz
36. www.vyplnto.cz
37. www.wikipedie.cz
38. www.zpravy.idnes.cz

Seznam příloh

1. Výroční zprávy – Strategie boje proti extremismu
2. Trestněprávní aspekty
3. Symbolika
4. Dotazník
5. Graf zpracovaných dat
6. Graf zpracovaných dat - otázka č. 1
7. Graf zpracovaných dat - otázka č. 2
8. Graf zpracovaných dat - otázka č. 3
9. Graf zpracovaných dat - otázka č. 4
10. Graf zpracovaných dat - otázka č. 5
11. Graf zpracovaných dat - otázka č. 6
12. Graf zpracovaných dat - otázka č. 7
13. Graf zpracovaných dat - otázka č. 8
14. Graf zpracovaných dat - otázka č. 9

Příloha č. 1- Výroční zprávy – Strategie boje proti extremismu

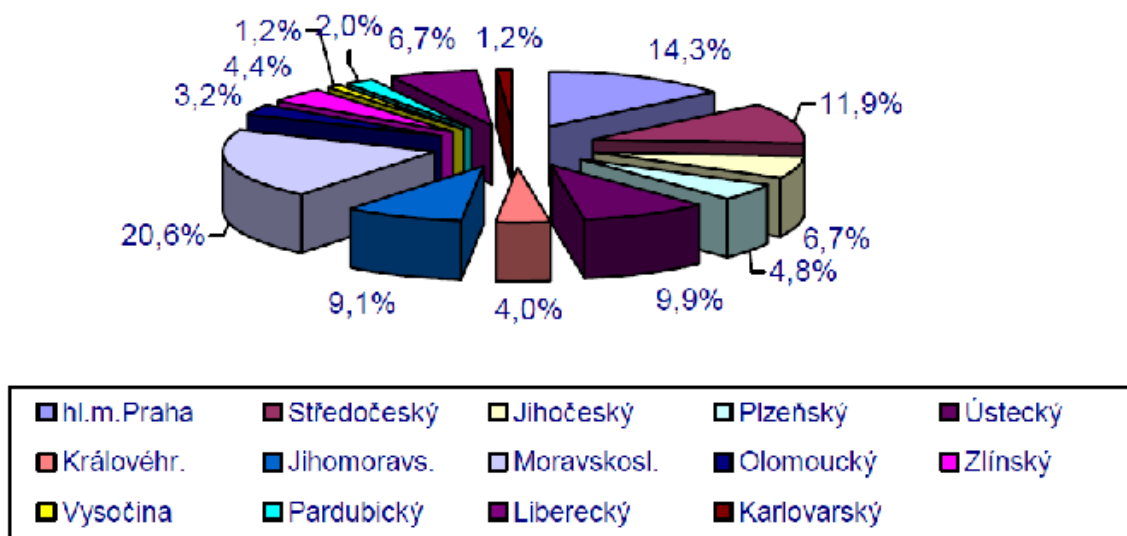
Podíl jednotlivých krajů (v členění VÚSC) na zjištěné trestné činnosti s extremistickým podtextem v ČR v roce 2009

Trestné činy s extremistickým podtextem za rok 2010

Z celkového počtu 313 387 zjištěných trestných činů na území ČR bylo v období od 1. ledna do 31. prosince 2010 zaevidováno 252 trestných činů s extremistickým podtextem, tj. cca 0,08% z celkového objemu zjištěné kriminality (v roce 2009 0,08%). Celkem za toto období bylo Policií ČR stíháno 231 osob (v roce 2009 186 osob). Objasněno bylo 168 trestných činů, tj. 83,2% (v roce 2009 186 trestných činů, tj. 70,2%)

Trestná činnost s extremistickým podtextem v období od 1. ledna do 31. prosince 2010

Příloha č. 2 - Trestněprávní aspekty

- Od 1. 1. 2010 nový trestní zákoník (zákon č.40/2009 Sb. – zcela nahrazuje dřívější trestní zákon)
- **§ 352 Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci**
- **§ 355 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob**
- **§ 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod**
- **§ 352 Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci**
 - (1) Kdo skupině obyvatelů vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.
 - (2) Kdo užije násilí proti skupině obyvatelů nebo jednotlivci nebo jim vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.
 - (3) Stejně jako v odstavci 2 bude potrestán, kdo se spolčí nebo srotí ke spáchání takového činu.
- **§ 355 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob**
 - (1) Kdo veřejně hanobí
 - a) některý národ, jeho jazyk, některou rasu nebo etnickou skupinu, nebo
 - b) skupinu osob pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání,bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.
 - (2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1
 - a) nejméně se dvěma osobami, nebo
 - b) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.
- **§ 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod**
 - (1) Kdo veřejně podněcuje k nenávisti k některému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.
 - (2) Stejně bude potrestán, kdo se spolčí nebo srotí k spáchání činu uvedeného v odstavci 1.
 - (3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,
 - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo
 - b) účastní-li se aktivně takovým činem činnosti skupiny, organizace nebo sdružení, které hlásá diskriminaci, násilí nebo rasovou, etnickou, třídní, náboženskou nebo jinou nenávist.

Příloha č. 3 – Symbolika

Ultrapracvicové a neonacistické organizace

Nazi symbolika:

hákový kříž

pravotočivá
svastika

SS Totenkopf

znak SS

znak SA

Oregon

Keltský kříž

Runy:

Odal Rune

Sig Rune

Leben Rune

Todes Rune

Vlčí hák

Thor Steinar

Čísla:

14

14 slov¹

18

Adolf Hitler

28

Blood & Honour

88

Heil Hitler

Organizace:

Blood & Honour

Combat 18

Dělnická strana

Národní odpor

GNLS

Klansmana (Ku kLux Klan)

sociální spravedlnosti

Dělnická strana

Národní strana

Národní
korporativismus

Autonomní
nacionalisté

Právo a
spravedlnost

Vlastenecká fronta

¹ čtrnáct slov amerického neonacisty Davida Lanea „We must secure the existence of our people and a future for white children“ (musíme chránit existenci naší rasy a budoucnost bílých dětí)

Hammer skins

Značky oblečení:

Thor Steinar, Grassel, Nibelung, Eighty Eight, Resistance, Masterrace Europe, Bohemia, Consdaple, Pretorian, Doberman Streetwear, Fred Perry, Umbro, Lonsdale

levicové organizace:

Tradiční kruh – symbol

Komunistický svaz mládeže

ANTIFA

FAS – federace anarchistických skupin

Příloha č. 4 - Dotazník

Vážené dámy, vážení pánové,

dostává se Vám do rukou dotazník, jehož informace budou použity a zpracovány do závěrečné bakalářské práce oboru speciální pedagogika Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, Institut mezioborových studií Brno. Téma práce je „Projevy extremismu jako sociálně patologický jev současného světa“. Budu rád, když na níže uvedené otázky odpovíte co možná nejpravdivěji a dle svého osobního názoru vyberete tu odpověď, jež je Vašemu názoru nejbližší. Dotazník je anonymní, nejde o zjišťování a vyhodnocování názoru konkrétní osoby, ale důležitý je zde názor vyhodnocený dotázanou veřejností.

Za spolupráci Vám děkuje Tomáš Držmíšek

Část I.

1. Jste
 - a) žena
 - b) muž
2. Věk
 - a) 15-18 let
 - b) 19-30 let
 - c) 31-50 let
 - d) 51 a více let
3. Nejvyšší dosažené vzdělání
 - a) základní
 - b) vyučen či střední škola bez maturity
 - c) vyučen či střední škola s maturitou
 - d) vyšší odborné či vysokoškolské vzdělání

Část II.

1. Když se řekne „extremismus“, dokážete si představit takové jednání, které pod tento termín spadá?
 - a) ano
 - b) ne
 - c) nevím
2. Považujete za extremistu i takového člověka, který není přímo členem extremistické skupiny, neporušoval či ne neuznával práva jiných a to tak, že by verbálně či fyzickou agresí někoho napadal, avšak ve své podstatě smýšlí extremisticky (nemá rád rómy,

neuznává práva gayů, souhlasí s radikálními projevy ochránců životního prostředí, je xenofobní vůči cizincům atd.)?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

3. Souhlasíte s fyzickými útoky vedenými proti životu a zdraví osob ve jménu nějaké extremistické ideologie (rasismus, hooligans, nacionalismus, fašismus atd.)?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

4. Myslíte si, že míra extremismu tedy extrémně smýšlejících lidí hlásících se k extremistické ideologii je v ČR větší než v zemích EU?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

5. Myslíte si, že v poslední době přibýlo v ČR extremisticky motivovaných trestných činů (hooligans, rasismus, xenofobie, fašismus, atd.)?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

6. Jsou podle vás tresty, které byly v poslední době vyneseny soudy za extremisticky motivované trestné činy dostačující?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

7. Které z uvedeného jednání považujete za extremistické?

- a) slovní napadání Romů
- b) slovní napadání ze strany Romů
- c) divácké násilí
- d) verbální či fyzické napadání policistů při demonstracích

8. V nedávné době proběhly tiskem dva rozsudky vynesené soudy v trestních věcech (kauza Vítkov – soud vynesl odsuzující rozsudek trestu odnětí svobody v délce trvání od 20 (mladík, který spolupracoval s policií, částečně se doznal, vypovídal a poškozeným se omluvil) do 22 let pro 4 mladíky, kteří vhodili zápalné láhve do Romů obydlí rodinného domu. Trest mají vykonat ve vězení se zvýšenou ostrahou. Obžalovaní jsou také povinni zaplatit celkovou škodu 17 milionů korun. Soudce rovněž

vysvětlil přesvědčení soudu, že šlo o rasově motivovaný trestný čin, trestný čin byl kvalifikován jako pokus o vraždu spáchaný na více osobách. Při požáru se popálili tři lidé, nejvíce však dvouletá Natálka, která utrpěla vážně popálení druhého až třetího stupně na 77 procentech těla, přišla o tři prsty a bude mít doživotní následky a kauza ztýraného chlapce romskými mladíky – vrchní soud snížil trest pro mladistvého Roma, který zbil a znásilnil dvanáctiletého chlapce, tento odsouzený si ve vězení odsedí pět let místo deseti. Nejprve soud poslal útočníka do vězení na deset let, pro trestné činy pohlavní zneužití, loupež, vydírání a znásilnění, jakož i pokus o vraždu. Soud uznal, že útok byl rasistický. Dvojice útočníků se totiž hocha nejdřív zeptala, jestli ví, co dělal Hitler s cikány. Když školák přisvědčil, tak mu řekli, že teď ho čeká totéž, protože je "bílejší". Soudkyně uvedla, že útok byl otřesný, odporný, cynický, bylo to lynčování, mučení, ze kterého měli zábavu, smáli se, když říkali, že ho můžou zabít. Deset let bylo maximum, které soud mohl neplnoletému útočníkovi uložit, avšak odvolací soud trest snížil. Pokud by napadený chlapec upadl do bezvědomí nebo usnul, do tří až šesti hodin by podle znalce zemřel, měl poraněná žebra, slezinu, ledvinu, slinivku a játra, tržnou ránu na hlavě a spoustu modřin a odřenin), myslíte si, že rozdílnost vynesených rozsudků může v lidech vyvolat či u nich podnítit rasismus?

a) ano

b) ne

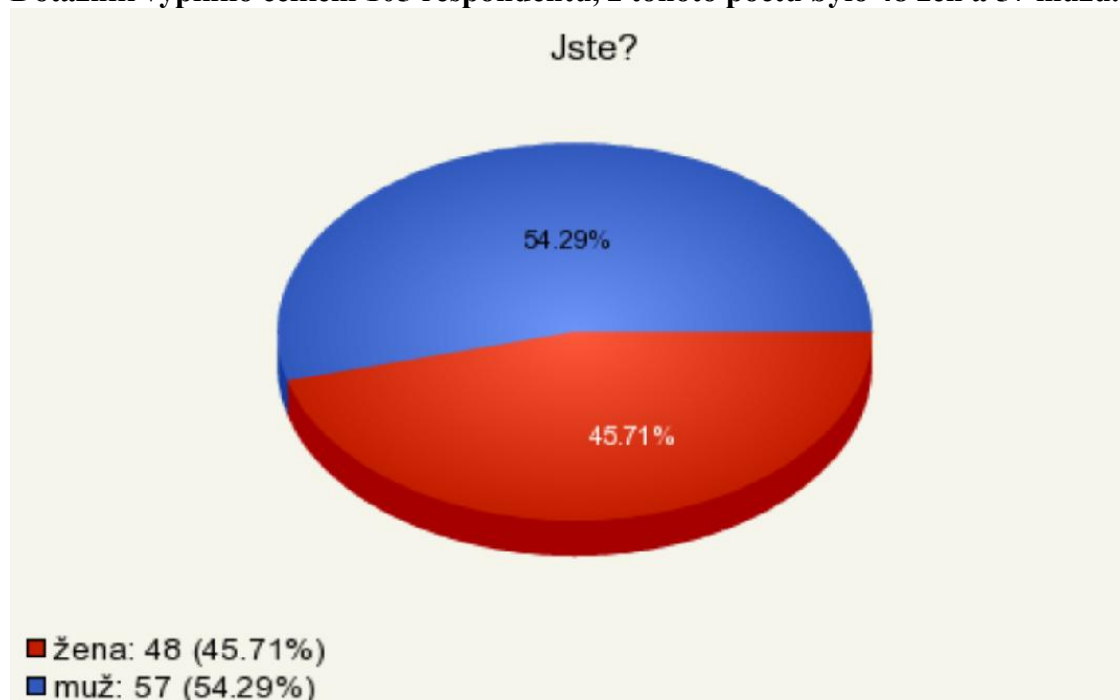
9. Vyvolaly nebo podnítily ve vás dva natolik rozdílné rozsudky soudů popsané výše, nenávisť či zášť k některým skupinám obyvatel ČR?

a) ano

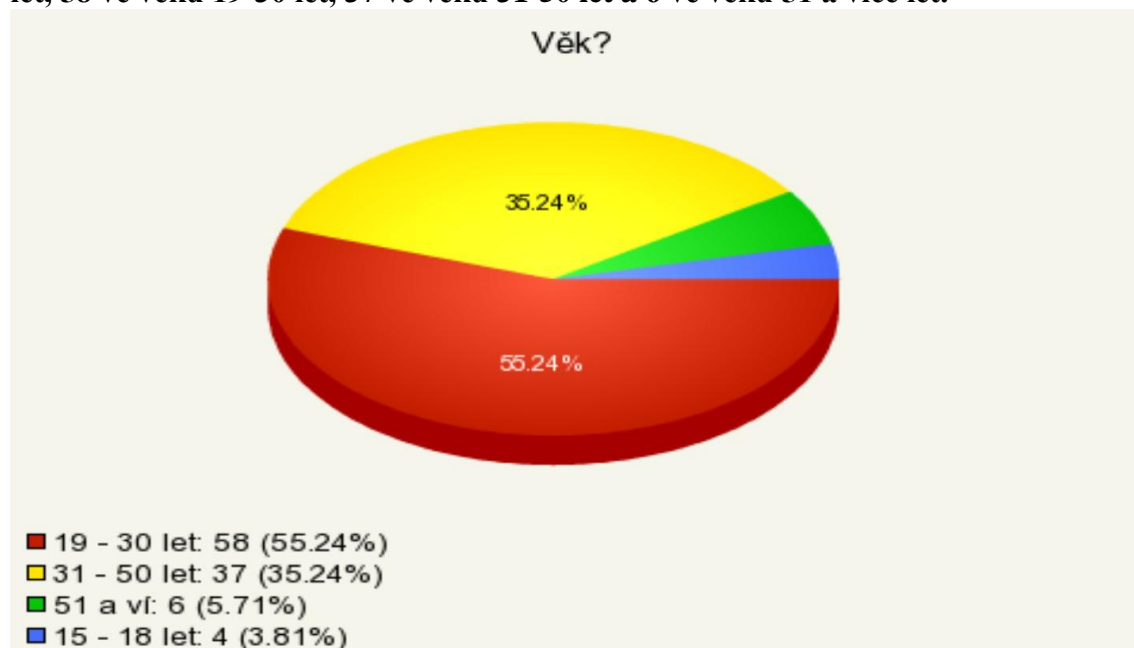
b) ne

Příloha č. 5 - Graf zpracovaných dat

Dotazník vyplnilo celkem 105 respondentů, z tohoto počtu bylo 48 žen a 57 mužů.

Dotazník vyplnilo celkem 105 respondentů, z tohoto počtu byly 4 ve věku od 15-18 let, 58 ve věku 19-30 let, 37 ve věku 31-50 let a 6 ve věku 51 a více let.

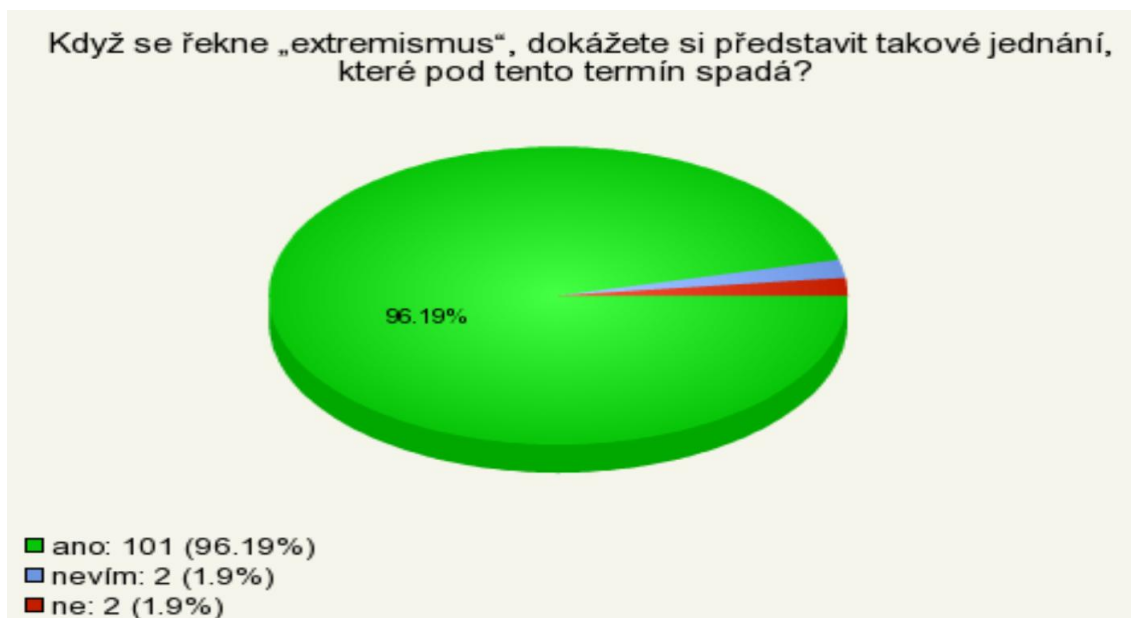

Dotazník vyplnilo celkem 105 respondentů, z tohoto počtu bylo 58 vyučeno či měli střední školu s maturitou, 35 dosáhlo vyššího odborného či vysokoškolského vzdělání, 7 respondentů dosáhlo základního vzdělání a 5 dotázaných bylo vyučeno či absolvovalo střední školu bez maturity.

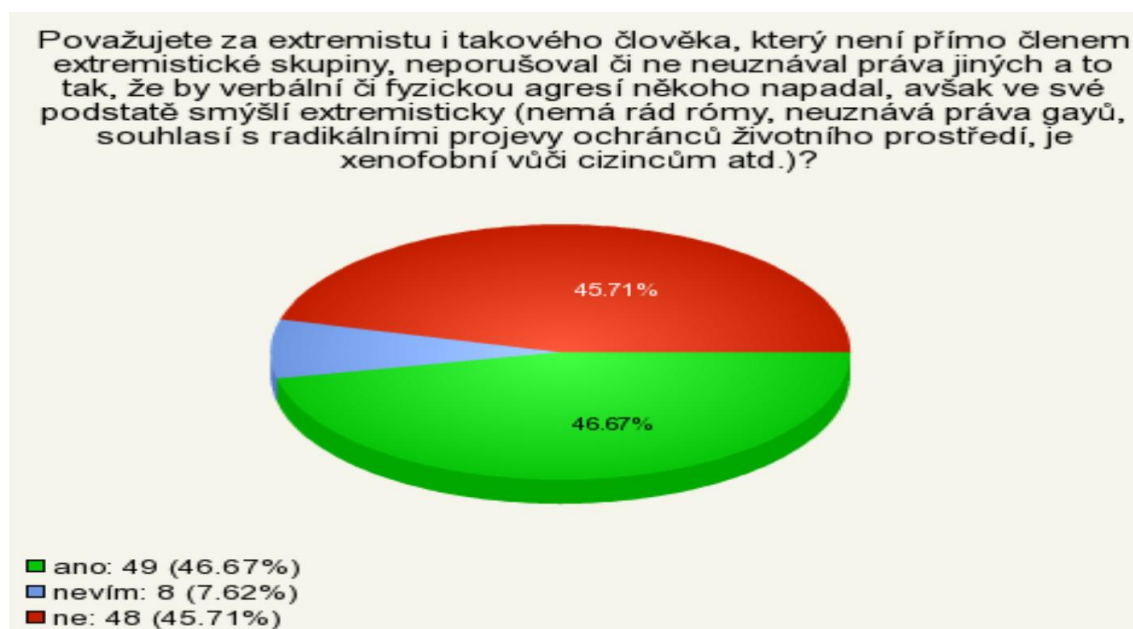
Zdroj: <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/extremismus-a-ceska-spolecno/>

Příloha č. 6 - Graf zpracovaných dat otázka č. 1

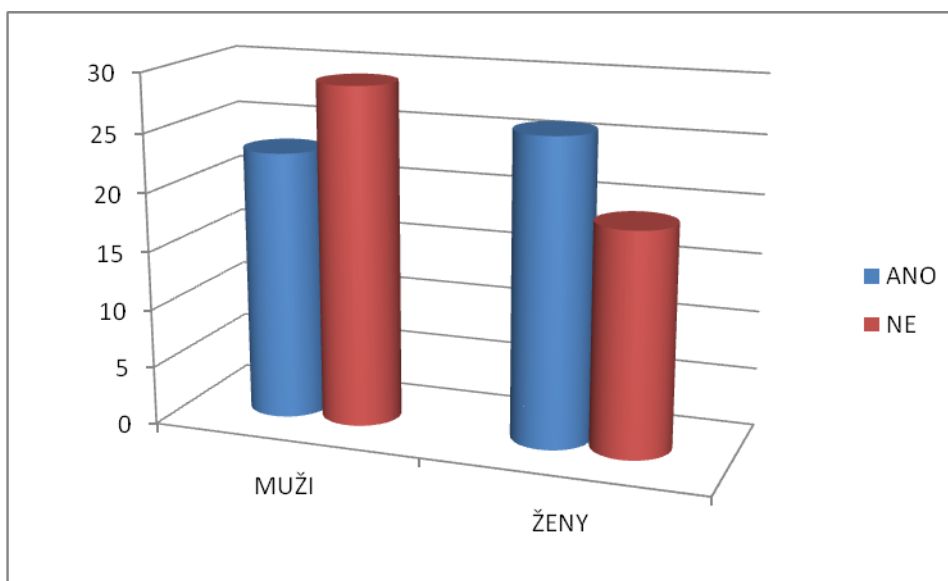
Zdroj: <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/extremismus-a-ceska-spolecno/>

Příloha č. 7- Graf zpracovaných dat otázka č. 2

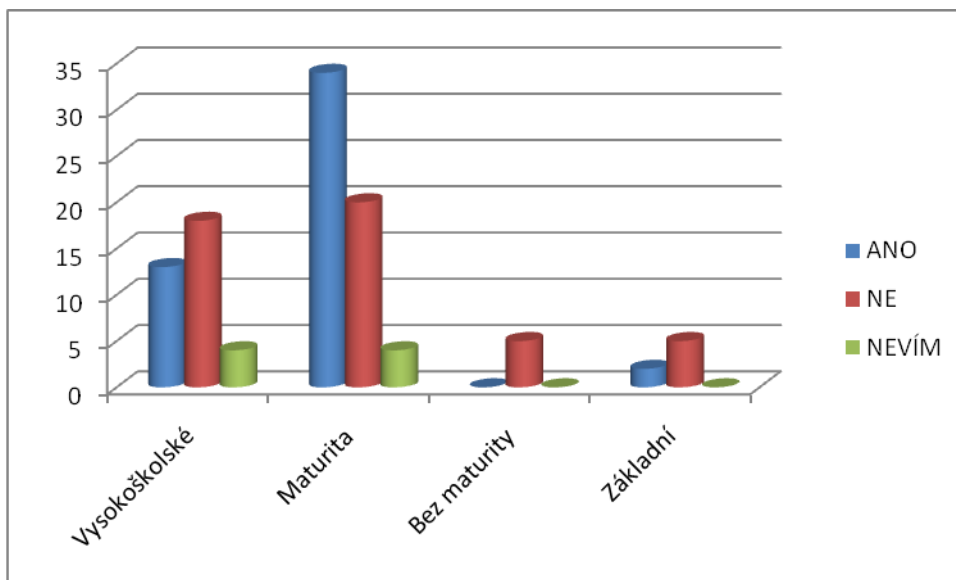

Zdroj: <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/extremismus-a-ceska-spolecno/>

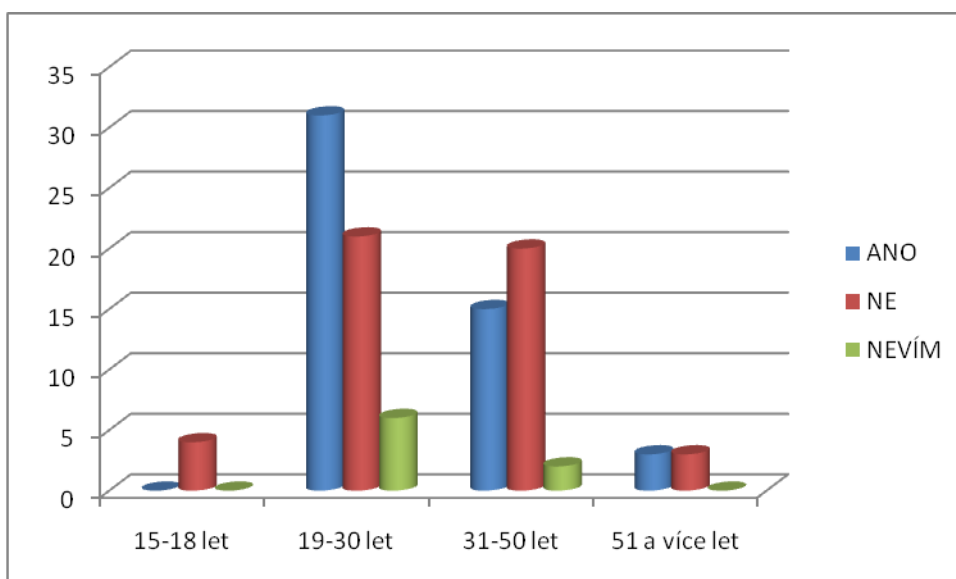
Zpracované výsledky-kritérium „pohlaví“

Zpracované výsledky – kritérium „vzdělání“

Zpracované výsledky – kritérium „věk“

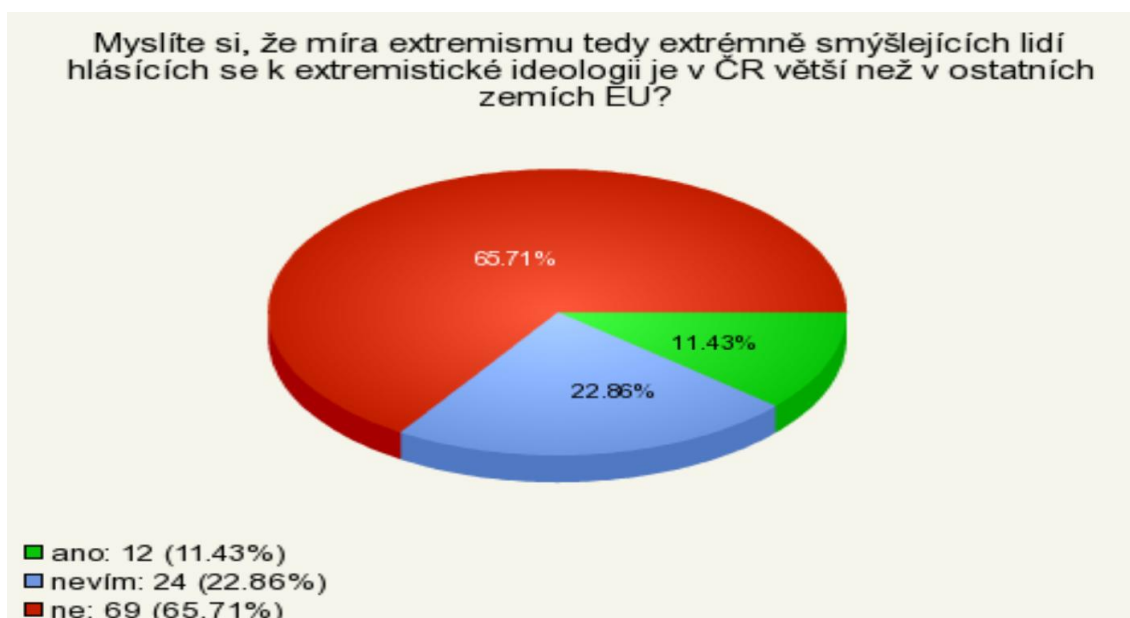

Příloha č. 8- Graf zpracovaných dat otázka č. 3

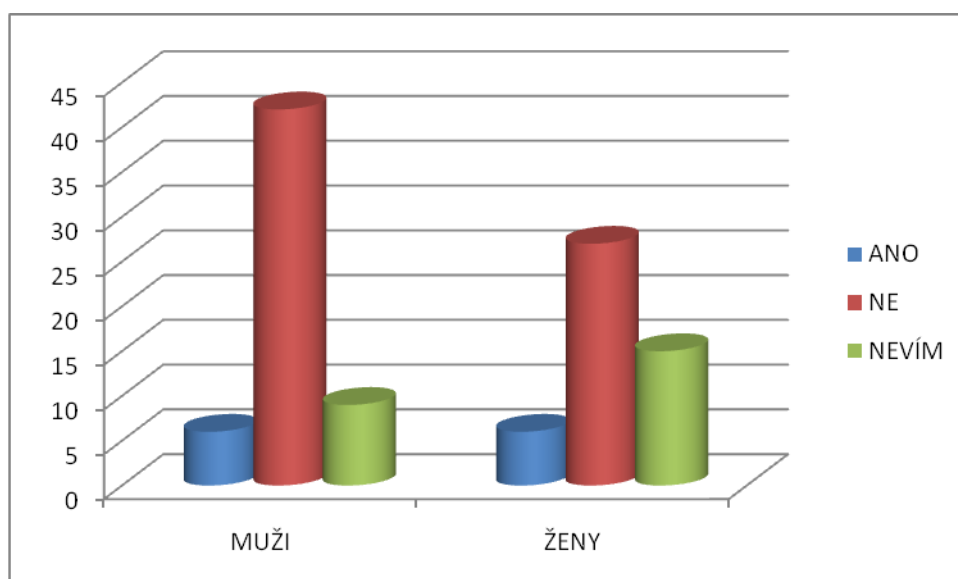
Zdroj: <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/extremismus-a-ceska-spolecno/>

Příloha č. 9 - Graf zpracovaných dat otázka č. 4

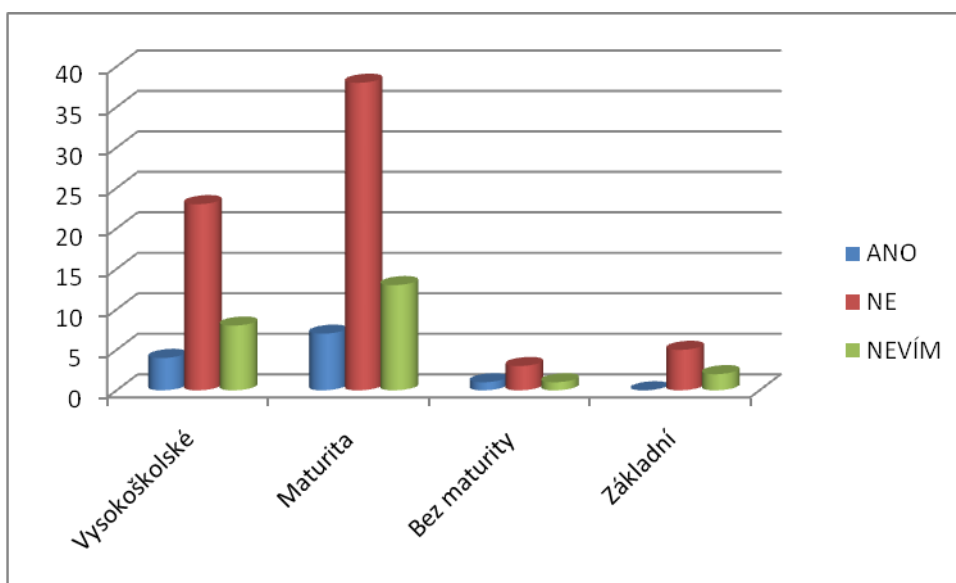

Zdroj: <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/extremismus-a-ceska-spolecno/>

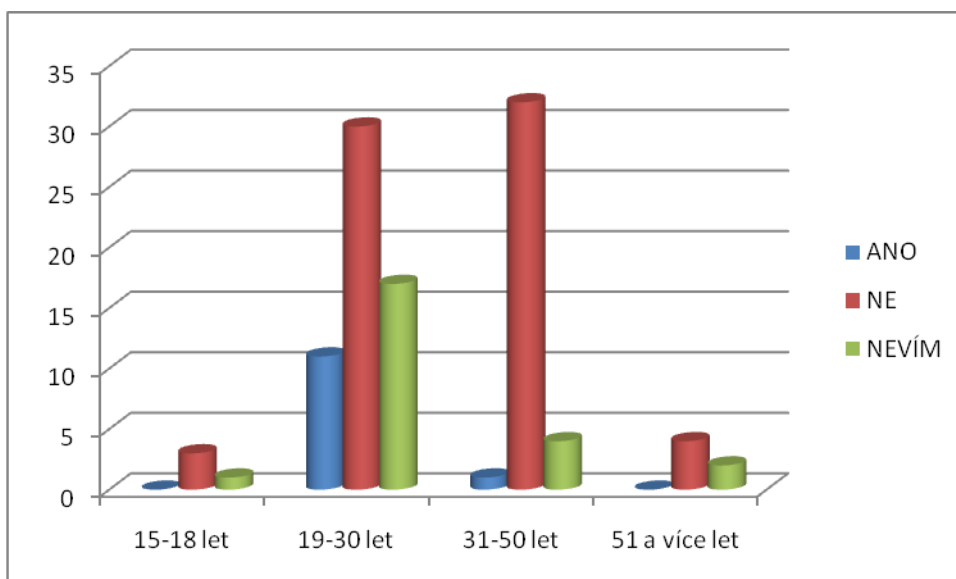
Zpracované výsledky-kritérium „pohlaví“

Zpracované výsledky – kritérium „vzdělání“

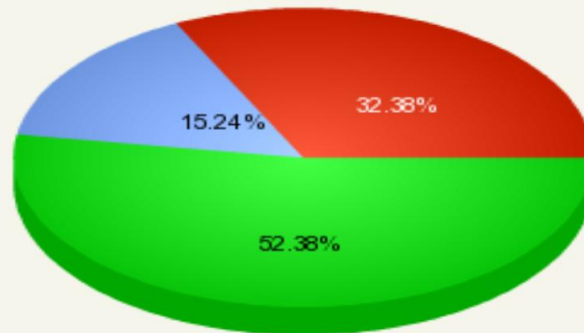

Zpracované výsledky – kritérium „věk“

Příloha č. 10 - Graf zpracovaných dat otázka č. 5

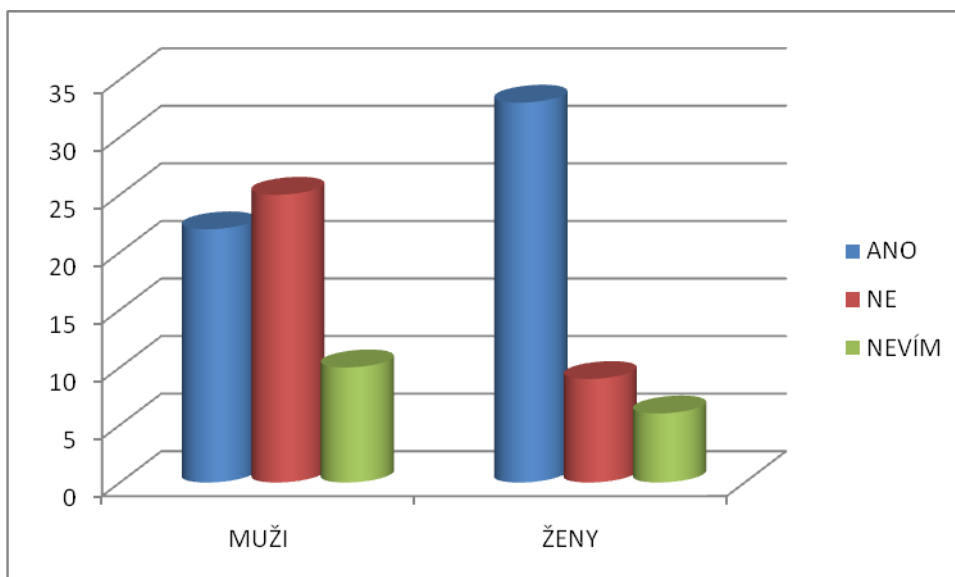
Myslíte si, že v poslední době přibylo v ČR extremisticky motivovaných trestných činů (huligans, rasismus, xenofobie, fašismus, atd.)?

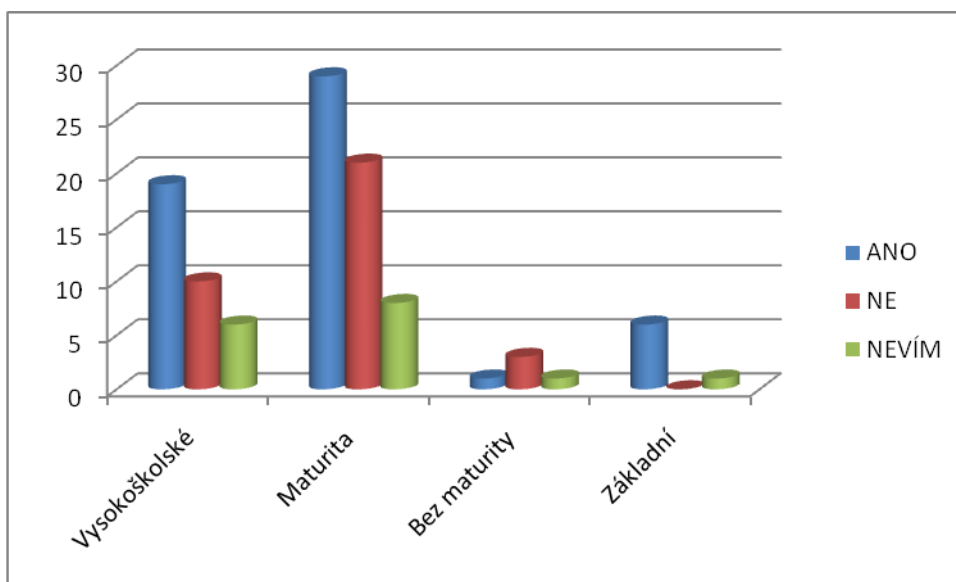
■ ano: 55 (52.38%)
■ nevím: 16 (15.24%)
■ ne: 34 (32.38%)

Zdroj: <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/extremismus-a-ceska-spolecno/>

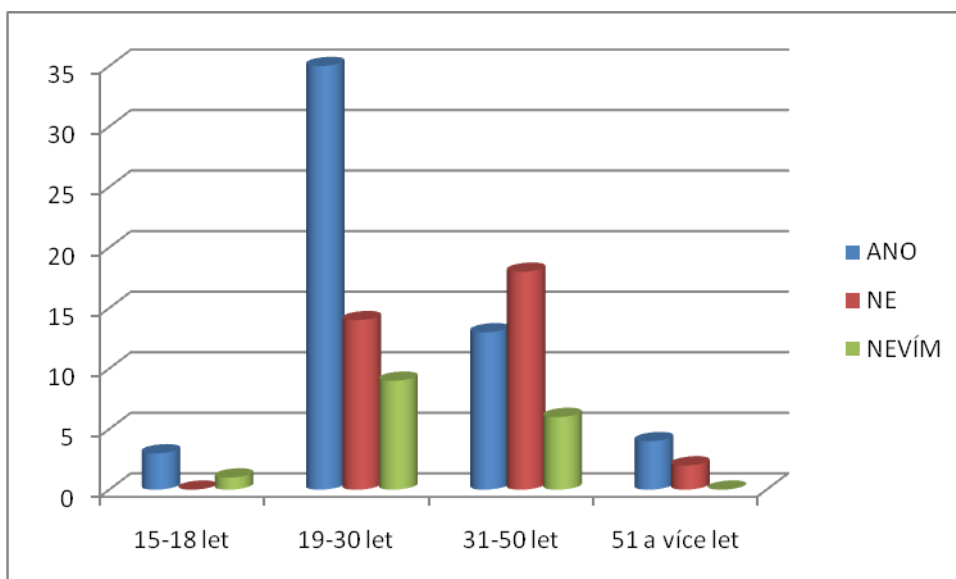
Zpracované výsledky-kritérium „pohlaví“

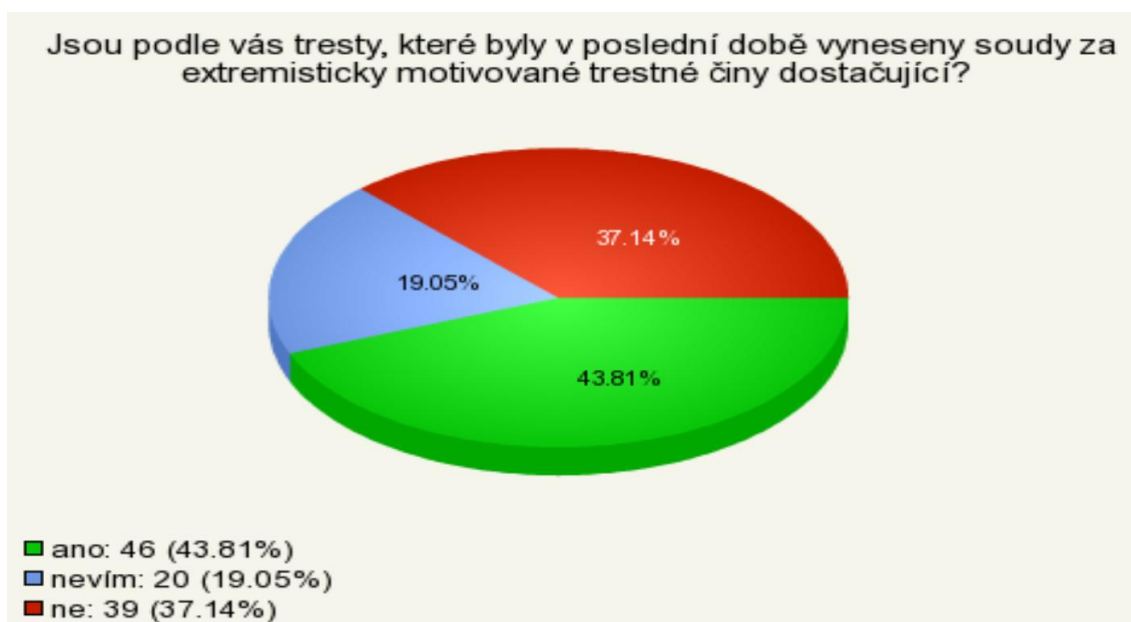
Zpracované výsledky – kritérium „vzdělání“

Zpracované výsledky – kritérium „věk“

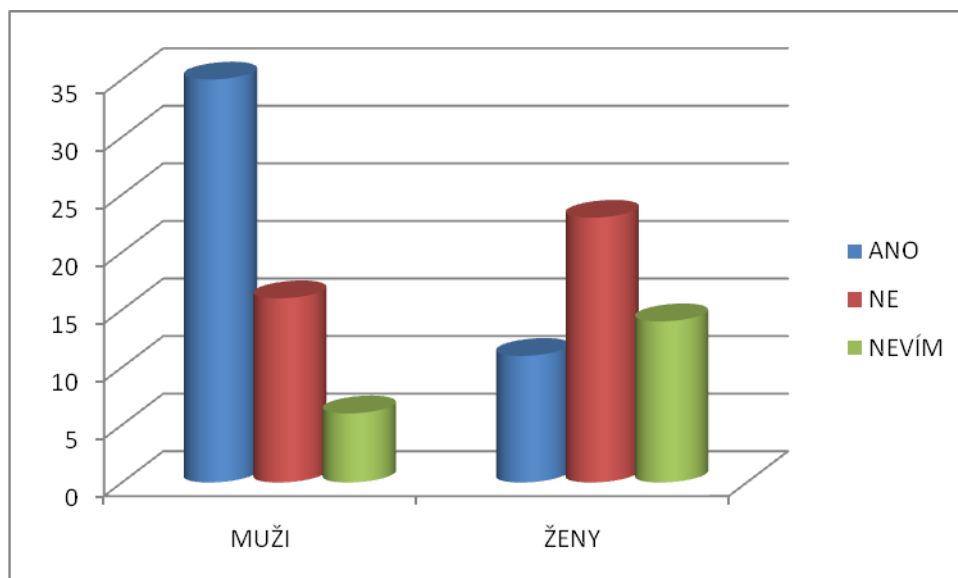

Příloha č. 11 - Graf zpracovaných dat otázka č. 6

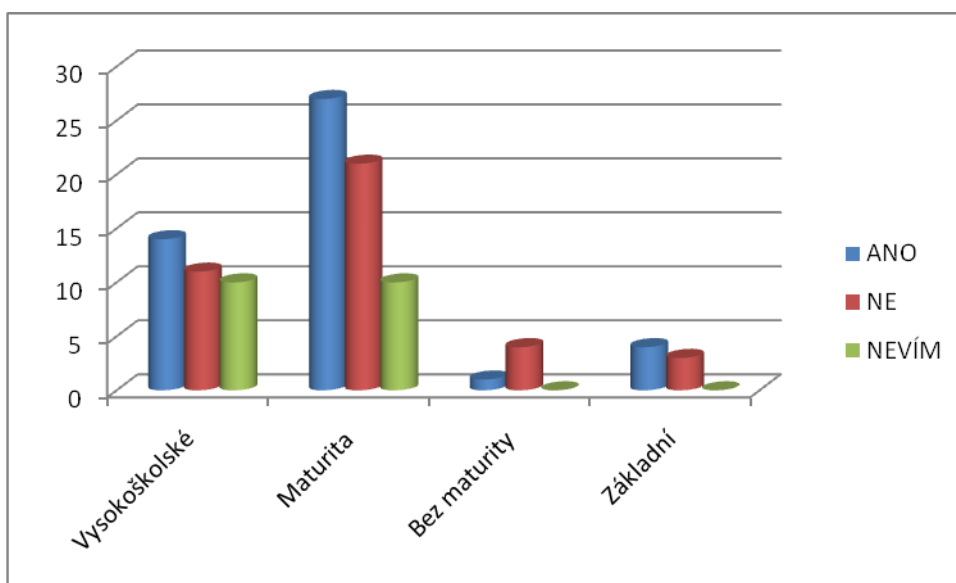

Zdroj: <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/extremismus-a-ceska-spolecno/>

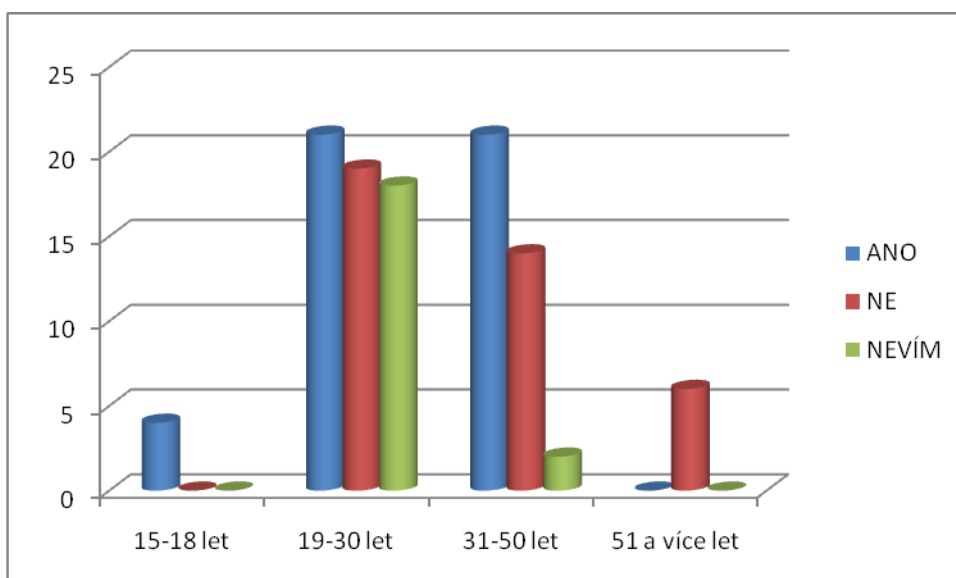
Zpracované výsledky-kritérium „pohlaví“

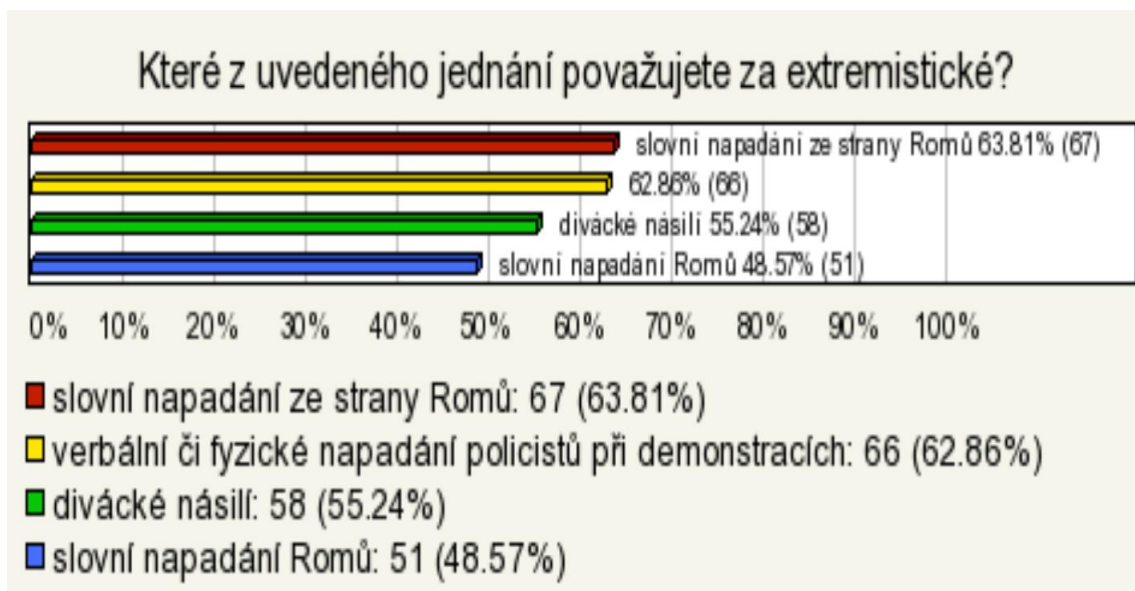
Zpracované výsledky – kritérium „vzdělání“

Zpracované výsledky – kritérium „věk“

Příloha č. 12 - Graf zpracovaných dat otázka č. 7

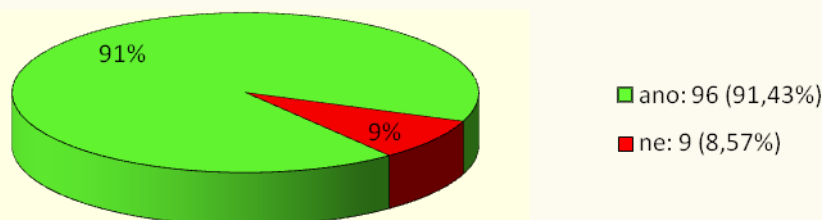

Zdroj: <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/extremismus-a-ceska-spolecno/>

Příloha č. 13 - Graf zpracovaných dat otázka č. 8

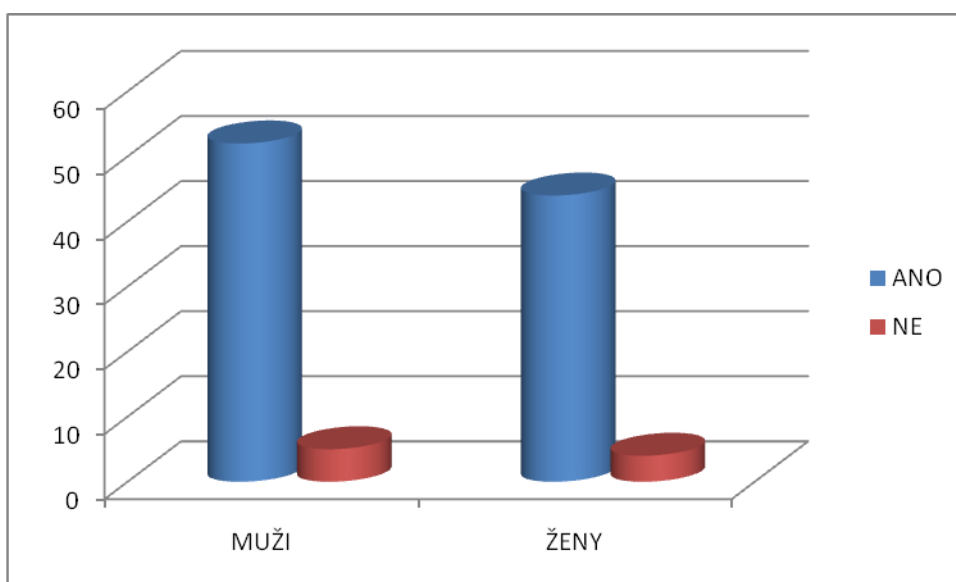
8. V nedávné době proběhly tiskem dva rozsudky vynesené soudy v trestních věcech (kauza Vítkov – soud vynесl odsuzující rozsudek trestu odnětí svobody v délce trvání od 20 (mladík, který spolupracoval s policií, částečně se doznal, vypovídal a poškozeným se omluvil) do 22 let pro 4 mladíky, kteří vhodili zápalné láhve do Romy obydleného rodinného domu. Trest mají vykonat ve vězení se zvýšenou ostrahou. Obžalovaní jsou také povinni zaplatit celkovou škodu 17 milionů korun. Soudce rovněž vysvětlil přesvědčení soudu, že šlo o rasově motivovaný trestný čin, trestný čin byl kvalifikován jako pokus o vraždu spáchaný na více osobách. Při požáru se popálili tři lidé, nejvíce však dvouletá Natálka, která utrpěla vážně popálení druhého až třetího stupně na 77 procentech těla, přišla o tři prsty a bude mít doživotní následky a kauza ztýraného chlapce romskými mladíky – vrchní soud snížil trest pro mladistvého Roma, který zbil a znásilnil dvanáctiletého chlapce, tento odsouzený si ve vězení odsedí pět let místo deseti. Nejprve soud poslal útočníka do vězení na deset let, pro trestné činy pohlavní zneužití, loupež, vydírání a znásilnění, jakož i pokus o vraždu. Soud uznal, že útok byl rasistický. Dvojice útočníků se totiž hoča nejdřív zeptala, jestli ví, co dělal Hitler s cikány. Když školák přisvědčil, tak mu řekli, že teď ho čeká totéž, protože je "bílej". Soudkyně uvedla, že útok byl otřesný, odporný, cynický, bylo to lynčování, mučení, ze kterého měli zábavu, smáli se, když říkali, že ho můžou zabít. Deset let bylo maximum, které soud mohl neploletému útočníkovi uložit, avšak odvolací soud trest snížil. Pokud by napadený chlapec upadl do bezvědomí nebo usnul, do tří až šesti hodin by podle znalce zemřel, měl poraněná žebra, slezinu, ledvinu, slinivku a játra, tržnou ránu na hlavě a spoustu modřin a odřenin), myslíte si, že rozdílnost vynesených rozsudků může v lidech vyvolat či u nich podnítit rasismus?

**Myslíte si, že rozdílnost
vynesených rozsudků může v lidech
vyvolat či u nich podnítit
rasismus?**

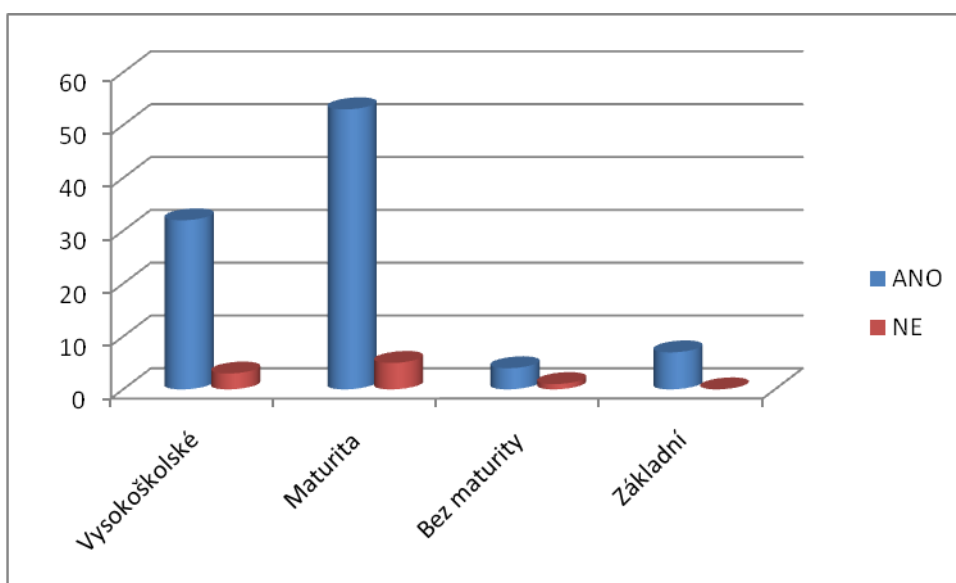

Zdroj: <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/extremismus-a-ceska-spolecno/>

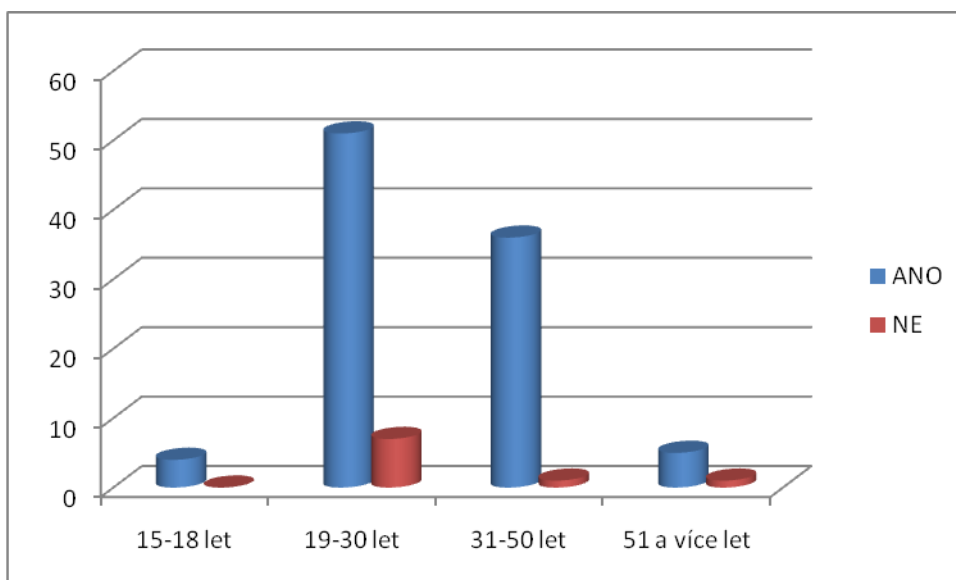
Zpracované výsledky-kritérium „pohlaví“

Zpracované výsledky – kritérium „vzdělání“

Zpracované výsledky – kritérium „věk“

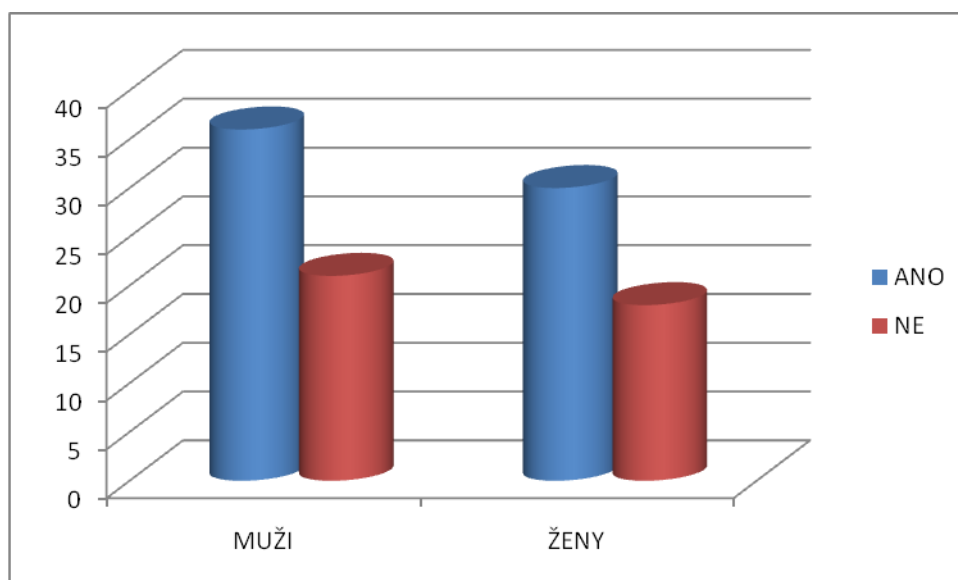

Příloha č. 14 - Graf zpracovaných dat otázka č. 9

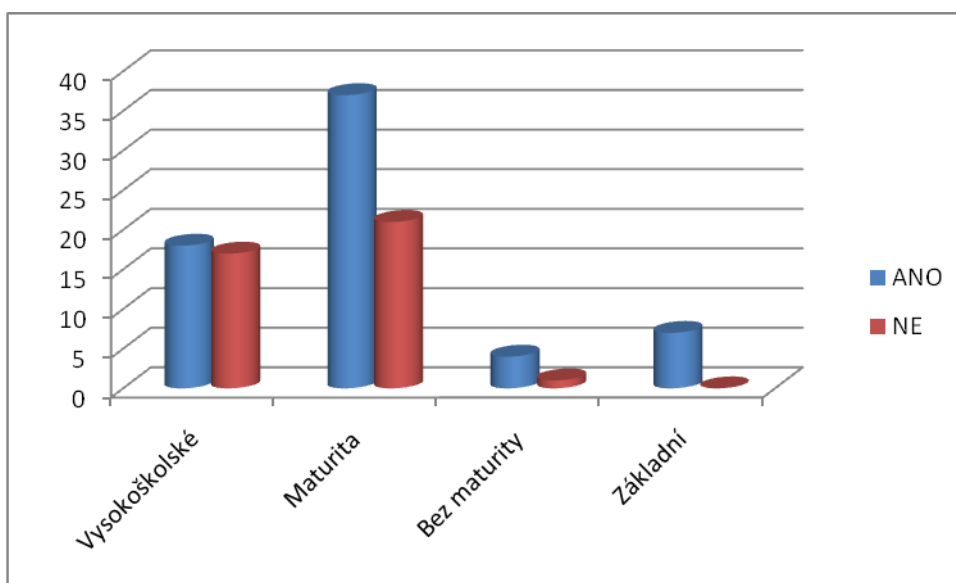

Zdroj: <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/extremismus-a-ceska-spolecno/>

Zpracované výsledky-kritérium „pohlaví“

Zpracované výsledky – kritérium „vzdělání“

Zpracované výsledky – kritérium „věk“

